Bibliothèque Nationale
MAY 17 1979
PAPER SE... DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER PUBLISHED WEEKLY BY THE LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York: Editor V. IRBE, 4035 Rembouts Ave., Bronx, N.Y 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racine, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 18 SESTDIENA, 1979. GADA 5. MAIJS 29. GADS SATURDAY, MAY 5, 1979

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

Kad spiegus apmaina pret disidentiem

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Starptautisko notikumu uzmanības centrā aizvadītajā nedēļā bija pārsteidzošs Vašingtonas un Maskavas slepenās diplomātiskās tirgošanās auglis — divu ASV notverto padomju spiegu apmaiņa pret pieciem Pad. savienībā ieslodzītiem disidentiem. Pieminētie Kremļa spiegi ir Vadīms Engers un Rūdolfs Čerņajevs, kas, būdami Pad. savienības ierēdņi Apvienotajās Nācijās, mēģināja nopirkt no kāda ASV virsnieka amerikāņu jaunāko zemūdeņu plānus un citus militārus noslēpumus. Gadījās, ka pieminētais flotes virsnieks patiesībā bija amerikāņu pretizlūkošanas dienesta aģents. Engeram un Čerņajevam tiesa piesprieda ļoti bargus sodus— 50 gadus ieslodzījumā.

Tagad brīvībā izkļuvušie disidenti ir žīdu aktīvisti Edvards Kuzņecovs, Marks Dimšics, ukraiņu vēsturnieks un nacionālists Valentīns Morozs, ukraiņu baptistu baznīcas darbinieks Georgijs Vinss un pazīstamais rakstnieks un Solžeņicina tuvākais līdzdarbinieks Aleksandrs Gincburgs. Piezīmējams, ka Kuzņecovs un Dimšics ir rīdzinieki. Viņu vārdi saistās ar nesekmīgo žīdu izbēgšanas mēģinājumu mazā lidmašīnā no Ļeņingradas 1970. gada 15. jūlijā, lai sasniegtu brīvību Somijā. Gadījās, ka šo „Rīgas gaisa pirātu" vidū KGB bija iefiltrējusi savu aģentu. Nodevējs savu Jūdasa darbu veica lieliski, jo pirms lidmašīnas pacelšanās gaisā to ielenca čekisti un visus bēgļus apcietināja.

Nav zināms, vai pazīstamais žīdu aktīvists un atriebējs Simons Vīzentāls mēģinājis atklāt un piespiest tiesāšanai to tautas brāli — čekistu aģentu, kas pārējos nelaimīgos Rīgas žīdu izcelsmes upurus iegrūda nelaimē un postā. Atzīmējams, ka pieminētie bēgļi pirms tam bija velti mēģinājuši iegūt izceļošanas vīzas uz Izraēlu. Kuzņecovam Kremlis piesprieda nāves sodu. Pāris mēnešus pirms bīstamā bēgšanas mēģinājuma viņš Rīgā bija apprecējis 35 g. veco rīdzinieci Zālamansoni. Jaunajai Kuzņecova dzīvesbiedrei padomju tiesa piesprieda desmit gadu pārmācības nometnē, bet viņas brāļiem Vulfam un Izraelam desmit gadu cietumā. Tādus pašus bargus sodus piesprieda arī Dimšicam un citiem šī pasākuma dalībniekiem. Tikai Amerikas žīdu politiskā spiediena dēļ nāves sodu Kuzņecovam pārvērta 15 gadu ieslodzījumā pārmācības namā. Kuzņecova dzīvesbiedre pārmācības nometnē dabūja tuberkulozi, tā ka 1974. gadā to atbrīvoja un izraidīja no Pad. savienības. Tagad viņa pēc tik daudziem gadiem aizvadītajā nedēļā pirmo reizi satikās ar savu vīru brīvībā.

Pasaules prese noklusējusi, ka reizē ar cilvēka apmaiņu Ņujorkā bez liela trokšņa pagājušā nedēļā Austrijas robežu krustoja četri Rīgas žīdu 1970. gada sazvērnieki Vulfs Zālamansons, Leibs Knochs, Boriss Pensons un Anatolijs Altmans. Par pārējo šīs sazvērestības upuru likteni nekas nav zināms. Visu iepriekš minēto politisko cietumnieku apmaiņa pret ASV notiesātiem krievu spiegiem ir zīmīga ar to, ka te notikusi padomju pilsoņu apmaiņa pret padomju pilsoņiem.

Slepenas sarunas par apcietināto krievu varbūtēju apmaiņu sākās jau pagājušā gada rudenī. Kādās neoficiālās brokastīs Pad. savienības sūtniecībā Anatolijs Dobriņins ieminējās Kārtera padomdevējam valsts drošības jautājumos Zbigņevam Brzežinskim, ka zināma iestāde Maskavā esot uztraukusies par Engeram un Čerņajevam piespriestajiem bargajiem sodiem. Pie vodkas glāzes Dobriņins atklāja, ka neapmierinātā iestāde nav nekas cits kā KGB, kuras pārziņā ir visi Pad. savienībā apcietinātie politiskie noziedznieki. Kremļa rīcībā nebija neviena aizturētā amerikāņu aģenta. Kārters kādā runā bija ieminējies, ka viņš pats iestājoties par netaisni ieslodzīto disidentu Šeranska un Orlova likteni. Dobriņins kādā citā palaunadzī Brzežinskim piebilda: „Varbūt ka mūsu attiecībām nāktu par labu, ja jūs izmainītu Engeru un Čerņajevu pret disidentiem, kuri ar savu aktīvitāti nenoliedzami kaitē mūsu draudzīgajai „detantei." Pagājušā nedēļā Dobriņins agrā rīta stundā piezvanīja Brzežinskim un paziņoja: „Man ir labas ziņas no Maskavas. Viņi (KGB) piekrīt darījumam." Šeranska un Orlova vārds netika pieminēts. Apmaināmo disidentu sarakstā figurēja Gincburga, Kuzņecova, Moroza un daži citi mazāk pazīstami vārdi. Apmaināmajiem dažas stundas pirms Pad. savienības atstāšanas atņēma padomju pilsoņu tiesības, un oficiāli tie skaitās izraidīti.

Šāda politisko ieslodzīto tirdzniecība jau pāris desmit gadus klusībā risinājusies Rietum- un Austrumvācijas starpā. Bonna par katru atbrīvoto cietumnieku austrumvāciešiem maksājusi no 10—20.000 dolaru. Tagad Vašingtonai būs jārada sava veida Kremļa spiegu banka, lai tai netrūktu apmaiņai nepieciešamo objektu. Kuzņecovs un Dimšics jau pagājušā nedēļā devās uz Izraēlu, kur tos lielā sirsnībā sagaidīja pats valdības galva Menachins Begins. Morozam jau piedāvāts darbs Harvardas universitātē, bet Gincburgs devies pie sava drauga Solžeņicina. Tā kā atbrīvoto piederīgie vēl atrodas Pad. savienībā, pilnīgi saprotams, ka sarunās ar preses pārstāvjiem tie bija vairāk nekā piesardzīgi.

Kārteram tuvu stāvošas aprindas notikušo dvēseļu tirdzniecības darījumu uzskata par Kremļa pozitīvu pagriezienu cilvēka tiesību respektēšanā. Šī darījuma rezultātā Vašingtonas un Maskavas attieksmes uzlabošoties, un līdz ar to tikšot novērsti šķēršļi, kas stāvot vēl ceļā SALT-II līguma parakstīšanai. Vai Kārters joprojām nespēj aptvert, ka Brežņevs no disidentiem grib tikt vaļā pavisam citu iemeslu dēļ. Disidentu jautājumu Brežņevs grib likvidēt līdz Maskavā notiekošajām olimpiskajām spēlēm. Uz Maskavas olimpiadu dosies simtiem tūkstošiem rietumnieku, un to vidū droši vien varētu atrasties politiskie aktīvisti, kas sāktu demonstrēt pret padomju disidentu turēšanu cietumā. Brežņevs tagad pavēris daudz plašāk durvis arī žīdu izceļošanai uz Izraēlu. Tā viņš ar vienu sitienu nositis divas mušas.

Domā, ka SALT-II līgumu Kārters ar Brežņevu parakstīs vēl šogad vai nu Helsinkos, vai Ženēvā. Kārters no savas puses apgalvo, ka parakstītais līgums neapdraudēšot ASV intereses. Vai tā nav sagadīšanās, ka tieši pagājušā nedēļā amerikāņu presē parādījās ziņa, ka kopš 1977. gada pavasara cietumā atrodas 2 amerikāņi, kas Maskavas aģentiem pārdevuši svarīgus satelītu plānus.

Šiem slepenajiem elektroniskajiem spiegiem no izplatījuma būtu jāizseko, vai Maskava no savas puses pilda militāros nolīgumos dotos solījumus. Apcietinātie Kristofers Boiss un Andrjū Lī šos svarīgos amerikāņu militāros noslēpumus par dažiem tūkstošiem dolaru pārdeva KGB aģentiem. Piezīmējams, ka Kārtera administrācija šo gadījumu visiem spēkiem centās noklusēt. Un ne tikai tas. Slepenā senāta izmeklēšanas komisijā ASV izlūkošanas dienesta jaunais vadītājs admirālis Terners nupat liecināja, ka pēc Irānas bažu zaudēšanas ASV izlūkošanas dienestam būs grūti izsekot militārai aktīvitātei Pad. savienībā un reizē ar to pārbaudīt, vai Maskava godīgi īstenos SALA-II līgumā parakstītos solījumus.

Iekšpolītiskā plāksnē Kārtera administrācija veltīgi pūlās atrisināt inflācijas un bezdarba problēmas. Aizkulisēs runā par drīzu algu un cenu kontroles ievešanu. Lai ietaupītu eļļu, vairākas ASV rūpnīcas drīzumā pāries uz četru dienu darba nedēļu. Ja šis eksperiments attaisnosies, tad droši vien uz desmit stundu četru darbdienu nedēļu pāries arī citi uzņēmumi.

Kopš Vietnamas kaŗa beigām ASV aizsardzības spēki balstās uz brīvprātīgu algotu kaŗavīru kontingentu. Tagad pacēlušās balsis par obligāta kaŗadienesta atjaunošanu. Pagaidām runā par

(Turpinājums 20. lp.)

Pie prezidija galda LNAK padomes sesijā. No kreisās PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners, māc. J. Sapietis, A. Rāviņš, V. Upeslācis (sesijas vadītājs), DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons, E. Miniāte (sekretāre) un archibīskaps A. Lūsis.

Foto: J. Liģers

KURZEMES KRIŠANAS ATCERE

12. MAIJĀ PL. 19 DV NAMĀ

Svētbrīdis: māc. Ā. Čops

Atceres runa: LNAK priekšsēdis T. Kronbergs

Koncerts un draudzīga sadzīve

Ieeja $4. *Apmeklēt lūdz Toronto DV*

Jauns sūtniecības padomnieks

Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. Anatols Dinbergs 18. aprīlī par sūtniecības padomnieku nelaiķa Viļa Tomsona vietā iecēlis Valdemaru Kreicbergu. Tajā pašā dienā Dr. Dinbergs jaunieceltо padomnieku stādīja priekšā Valsts departamentā. Paredzams, ka V. Kreicbergs pastāvīgā darbā stāsies ar 1. augustu. Savā laikā Kreicbergs strādājis Latvijas diplomatiskā dienestā Rīgā, Ženēvā un Stokholmā. Trimdā viņš bija pievērsies žurnālistikai, ilgus gadus darbojies par raidītāja Amerikas Balss Eiropas korespondentu un no 1975. līdz 78. gada janvārim vadīja latviešu redakciju Brīvības raidītājā Minchenē.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. GADA 5. MAIJS, 18. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs S I D A R S. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smugajs, 28, Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktā domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

A. Sedasdēls

Viltus mīers

Padomju savienības 1939. gadā izprovocētais karš ar Somiju pēc dažu mēnešu asiņainām un nevienlīdzīgām cīņām, kurās somu armija civilizētai pasaulei nodemonstrēja izcilu varonību un tēvzemes mīlestību, beidzās ar sarkanarmijas skaitliskā un materiālā pārsvara uzvaru. Bet mazā ziemeļu zeme, tās tauta un karavīri pierādīja, ka tā mīl taisnību, tiesības un savas zemes robežas. Kara iegansts taču bija dzimis viltīgā Kremļa smadzenēs: ne jau mazā Somija apdraudēja milža valsts robežas un brīvību, kāda gan tai cilvēcīgā izpratnē nekad nav bijusi. Somu zeme cīnījās viena. Rietumi vienaldzīgi noskatījās šai cīņā, varbūt arī daļēji simpatizēja somiem. Gan drīzāk vadoties no tā, ka godīguma apgarotā Somija kārtīgi atmaksāja savas finansiālās saistība rietumiem. Somiem ar savu fizisko spēku vajadzēja kapitulēt. Bet nepadevās, un vēl līdz šai dienai nav padevusies viņu taisnības izjūta un morālais pārspēks.

Vai mūsu Kurzemes krasts nav līdzīgs šai ziemeļu zemei (tās dēļ taču palīdzēja igauņiem Ziemeļlatvijas atbrīvošanas cīņās — A. S.), vienīgi ar to atšķirību, ka mūsu karavīri, lai aizsargātu savas zemes robežas un gausinātu sarkano masu triecienus Latvijas robežām, cīnījās ar vācu ierocīem. Leģionāriem bija svarīga loma cīņās uz Latvijas zemes. Par cik rietumos un austrumos iedragātā vācu armija steidza atvilkties savās robežās, par tik latviešu karavīriem ar savām varonīgajām cīņām vajadzēja gausināt šīs tieksmes. Ja nebūtu leģionāru, Kurzemes krasts un visa Latvijas territorija daudz straujāk būtu kritusi par laupījumu sarkanarmijas masveidīgam iebrukumam, un neviens no mums, kas esam svešumā, nebūtu paglābies no Kremļa nezvēra.

Sabrāļojušies ar sarkano milzi, sabiedrotie 8. maijā nospieda ceļos nacionālsociālistisko Vāciju, līdz ar viņu arī tos, kas izmisīgi cīnījās par savas zemes brīvību un robežām. Šai šķietamā miera brīdī Kremlim jau bija gatavs rīcības plāns savas agresijas izvēršanai. Rietumi neredzēja vai negribēja izprast latviešu karavīru cīņas jēgu. Tikai pēc garām tirdīšanām gūstekņu nometnēs un noskaidrotām masu denunciācijām (kuras rietumiem piegādāja komūnisti — A. S.), rietumi vispēdīgi atģidās jautājumā par latviešu karavīru „kolaborāciju".

Bet ieroču piespiedu nolikšana vēl neliecina morālo kapitulāciju. Taisnības apziņa, sirds pārliecība un tiesību izpratne par cīņas jēgu — tā nepadevās un nav padevusies vēl šodien. Kā laikiem pāri lējies, Kurzemes cietokšņa gars stiprina mūsu sirdis un apņēmību — nezaudēt ticību mūsu tautas iecerēm.

Kapitulācijas brīdis uzrausa divi momentus — latviešu karavīru cīņu kulmināciju un slavu un Latvijas territorijas trešo komūnistu okupāciju. Saprotams, ka daļa leģionāru vairs neizkļuva no pēdējā cietokšņa un Dievs vien zina, kādu sūrumu un nicināšanu tie pieredzēja gūstekņu savāktuvēs. Nav ne mazāko šaubu, ka daudzi aizvesti ceļos, no kuriem neviens vairs nepārnāk. Bet daļa bijušo cīnītāju atrodas brīvībā, ārpus pašu asinīm slacītās dzimtās zemes. Viņi nav vienaldzīgi vai piekusuši nākotnes Latvijas labā. Viņi veido aktīvu daļu mūsu pulkā.

Mēs nezinām, cik ilgs būs komūnisma ruinēšanas process, iekām tas pilnīgi sairs. Kādreiz bijušais ASV ārlietu ministrs Dalless izteica domu, ka ir naīvi, pat muļķīgi, neticēt komūnisma sabrukumam no iekšienes. Daudzi līdz ar viņu tam noticēja. Šodien vērojam gluži pretējo: rietumi ar saviem saimnieciskiem darījumiem palīdz Kremļa stiprumam. Pārmaiņas Kremļa vadībā nenozīmē tā varas grīļošanos. Komūnisma režīmā izaugusi vesela tirannu paaudze, ar lielām rezervēm komūnisma idejas uzturēšanā. Tas nekas, ja kāds aiziet dabīgā nāvē vai arī kādam norauj galvu. Aizstājēju Kremlim nekad nav trūcis.

Bez trieciena no ārpuses (kas gan bija darāms ungāru sacelšanās laikā — A. S.) mēs nesagaidīsim nedz Kurzemes krasta, nedz visas Latvijas, nedz Kremlim pakundzēto citu tautu atbrīvošanu no postīgās tirannijas.

Mums atliek aukstasinīgi vērot notikumus, tiem pievienot savu varēšanu, ticēt un darboties virzienā, kas gaišāku padara pašreiz bezcerīgo nakti.

Ar kareivisku garu un tēvzemes mīlestību sirdī lai nebeidzam cildenu skatīt pagātni, kuras traģiskums paudās Kurzemes cietokšņa un reizē visas Latvijas noslīgšanā sarkanos žņaugos.

Fiziskais spēks zem diktāta padevās, taisnībai ticīgā sirds to nedarīs nekad!

Lasītāju vēstules

MŪSU SKOLU PROBLĒMAS

Pašlaik mūsu latviešu skolām neiztikšanas rada piemērotu grāmatu jautājums. Jaunu mācību grāmatu sagādi kārto ALA izglītības birojs un citās zemēs — līdzīgas iestādes. Grāmatu izdošana izmaksā lielu naudu, kas sakrāta no mūsu ziedojumiem. Lūk, tāpēc vairāk nekā līdz šim jāuzklausa arī skolotāju un vecāku ieteikumi un lietpratīga kritika, kas var līdzēt vienīgi pirms, nevis pēc attiecīgās grāmatas iznākšanas. Rūpīgāk nekā līdz šim vajadzētu izvērtēt manuskriptus un viņu sarakstītāju kvalifikācijas šim darbam. Šinī sakarā tad nākotnē būtu cerami ievērojami uzlabojumi.

Spilgts piemērs (diemžēl — negātīvs) ir nupat izdotais V. Lēvenšteinas sakārtotais tautas dziesmu krājumiņš jaunāko klašu bērniem „Lokaties-i, mežu gali", kuŗā vienīgi melodijas — bez harmonizējumiem. Rakstnieks un skolotājs Nikolajs Kalniņš savā recenzijā konstatē vismaz dažas jaunā izdevuma tautasdziesmu rupjas metrikas kļūdas. Tās Lēvenšteina pielaidusi, acīm redzot, nepazīdama metrikas likumus. Līdzīgu kļūdu papilnam arī Andersones-Plampes krājumos. Skolām labi noder Šturmas-Pētersones krājums, kuŗā izceļas J. Graubiņa un J. Poruka nevainojamie tautas melodiju harmonizējumi un teksti, bet skolotājiem ieteicams neizmantot šī krājuma ļoti kļūdainos Pāvula (ne Andreja) Jurjāna harmonizējumus, kas pārfotografēti ar „Cimzes laika" tekstu un visām citām kļūdām.

Pirms divi gadiem ASV vidienes konferencē Čikagā toreizējais ALA izglītības biroja vadītājs — tagadējais ALA priekšsēdis Riekstiņš ziņoja, ka Lēvenšteinai uzticēts sagatavot pieminēto dziesmu krājumu un ka vēstures grāmatas sastādīšanu skolām uzņēmies prof. Dunsdorfs. Cik man zināms, tad šīs grāmatas manuskripts jau gatavs. Šinī gadījumā ļoti nozīmīgs ir fakts, ka nupat iznāca cita prof. Dunsdorfa vēstures grāmata — vairāk nekā 600 lp. biezā „Kārļa Ulmaņa dzīve". Mēs ļoti labi zinām, cik cieši savienota Ulmaņa misija ar visu brīvās Latvijas laiku. Šī Dunsdorfa kolosālo izmēru grāmata tomēr sarakstīta ļoti subjektīvi. Līdz ar to viss brīvās Latvijas laiks nostādīts daudz negātīvāk nekā tas patiesībā bija. Vai tik tāda pati neobjektīvitāte neizpaudīsies arī skolām rakstītajā grāmatā? Skolniekiem jādod objektīvi vēstures notikumu vērtējumi.

Vēstures skolotājiem varētu labi noderēt U. Ģērmaņa grāmata „Latviešu tautas piedzīvojumi", kuŗā arī skaistas, mākslinieciski izcili izdevušās *illustrācijas*, bet tiklab U. Ģērmaņa, kā arī Mazputniņa redaktora L. Streipa vēl neiespiestā grāmata nav piemērota pašu skolnieku lietošanai pārāk plašās un sīkās vielas dēļ. Abi pieminētie autori atzīstami objektīvi un lietpratīgi izgaismojuši mūsu visjaunākās vēstures posmus. Viņu grāmatās nav subjektīvu nosliečū, tikai retās vietās parādās dažas atziņas, par kuŗām varētu padebatēt.

Labas vēstures mācības grāmatiņas sarakstījis arī Ņujorkas mācītājs Ozols. Viņš arī pats aktīvi strādā skolā. Viela koncentrēta, arī valoda bērniem viegli saprotama. Dažās vietās gan pārāk daudz tipiskas ticības mācības vielas, bet tā nu ir pavisam niecīga vaina.

J. Kalnietis Klīvlandē

VĒL PAR POLĪTISKO AKLUMU

Paldies J. Vītolam Viskonsinā par rakstu „Politiskais briedums" un Matildei Brukšteinei Toronto par rakstu „Kas mūs grauj" (LA 17. febr.). Pie M. Brukšteines teiktā („Komūnistu izkārtotie streiki brīvo pasauli gremdē un sagrauj) vēl piebilstams, ka komūnistu niecīgā skaitļa dēļ nekādi nemitīgi streiki nevarētu notikt, ja tiem nepievienotos politiski aklie muļķi. Streiku ļaunās sekas ir produkcijas samazināšanās, dzīves dārdzības celšanās un naudas vērtības krišana; vairojas bezdarbs un negātīvi atsaucas uz valsts eksporta un importa bilanci.

Kāds mūsu tautas tiesībnieks reiz izteicies, ka 90 proc. cilvēku politiskā ziņā esot muļķi. Ka šāds novērtējums ir pareizs, to pieredzēju Pirmajā pasaules karā, atrazdamies Vīborgas (Vipuri) cietokšņa karavīru saimē, kuru Ļeņins ar mītiņos teiktajām runām piesaistīja sev par uzticamiem kalpiem. To, kas Ļeņinam nepievienojās, bija tikai retais, un ja tas ko iebilda

(Turpinājums 14. lp.)

Ziļu koncerts Toronto

Toronto vanadžu koŗa Zīle 7. gadskārtējais koncerts bija pulcinājis pilnu Toronto mūzikas fakultātes aulu. Tas liecina, ka vēl joprojām ir iespējams sarīkot t.s. „tīros koncertus" bez ballēm, pilnām bufetēm un loterijām. Vanadžu koris Zīle (47 dziedātājas) sniedza plašu latviešu autoru programmu, kuŗā netrūka arī pirmatskaņojumu: T. Ķeniņa Zelta zirnis (t. dz. teksts), A. Purva Nākat, puiši, nelepoja (t. dz.) un Jāņa Kalniņa Runča lūgšana un Odu romance ar dzejnieka Ērika Ādamsona tekstiem. Pārējā programmas daļā reprezentējās Alfreds Kalniņš, Jēkabs Graubiņš, Valdemārs Ozoliņš, Pēteris Barisons, Arvīds Žilinskis, Bruno Skulte, Jānis Norvilis, Viktors Baštiks un Alberts Jērums.

Kori jau vairākus gadus vada komponists Arvīds Purvs, kuŗa enerģija un izcilā mūzikālitāte garantējusi panākumus visam, kam vien viņš pieskāries. Tā arī šoreiz. Purva vadībā Zīles koris izveidojies par vienu no vislabākajiem mūsu koŗiem, un tas var godam sacensties arī ar labākajiem Latvijas koŗiem. Ļoti nozīmīga te ir bijusi arī dziedātāju izlase un rēgulāri koŗa balsu techniskie vingrinājumi. Tāpat koris visu plašo programmu dziedāja no galvas. Koŗa organizācijā un disciplīnā liela nozīme bijusi arī nenogurstošajai koŗa priekšniecei Monikai Jonānei. Ar šo mūzikālo ansambli var būt lepna ne vien DV organizācija, kuŗas šūpulī Zīle izauga, bet arī visa latviešu sabiedrība.

Jau ar divi pirmajām dziesmām, V. Ozoliņa Naktī (Aspazija) un Bruno Skultes Sapņu zeme (Klāra Zāle), saklausījām koŗa izcilo varēšanu, gan izteiksmes liegmē un lokanībā, gan arī plašā nianšu paletē. No abām Barisona dziesmām Diltin dila sniega svārki (V. Plūdons) un Melodijas (J. Sudrabkalns), it sevišķi jāizceļ pēdējā. Kaut agrāk vairāk ievērojām Barisonu kā simfoniķi, gadiem paejot atklājās, ka viņš ir arī viens no latviešu koŗa dziesmas meistariem. Pāragri no dzīves aizgājušais komponists (18. aprīlī viņam būtu 75 gadi) atstājis apm. 120 skaņdarbu, kas bagāti liriskām noskaņām ar romantisku smeldzi. Melodijās labi sadzirdējām plastisko melodiku un emocionālu kulmināciju gandrīz ēteriski mirdzošā koŗa koncertālā interpretācijā. Atskanēja arī Žilinska dziesma Baltā pasaka (Sk. Kaldupe), paužot komponista vijīgo, viegli atminamo melodiju. Alfreda Kalniņa Šūpļa dziesmā (K. Jēkabsons) ar soprāna solo koris rādīja balss maigumu un ansambļa vienotību.

Visumā grūts uzdevums bija Alberta Jērauma 'Lai bij grūti (t. dz.) atskaņošanai, kas tomēr izdevās mūzikāli pilnskanīgi, un pāri pār visu auditoriju nolija it kā veļu lietiņš, atstādams rezignāciju un nebeidzamas skumjas. Kontemplācijā līdzīgs T. Ķeniņa jaundarbs Zelta zirnis (t. dz. teksts), kas pieredzēja savu pirmatskaņojumu tieši komponista 60 g. dzimšanas dienā. Diemžēl, komponists nevarēja būt klāt, jo tieši tajā dienā atradās Pireneju kalnos. Komponists pēdējā laikā raksta mūziku tautas dziesmu tekstiem, piem., Jaunības dziesmas, ko atskaņos 3. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos Montrealā. Zelta zirnis perfekti atspoguļo latviešu tautas dziesmas noskaņu kā melodikā, tā ritmikā. Pēc visai spraigā sākuma un turpinājuma dziesma beidzās ļoti klusinātā, skumju pārsātinātā izskaņā:

Ej meitiņ', tec meitiņ'
Līdz viņam kalniņam

Tur guļ tavis tēvs, māmiņa
Zem zaļām velēnām.

Dziesma ir ļoti vērtīgs ieguvums latviešu koŗa dziesmas literātūrā, kas dara un darīs godu kā komponistam, tā korim — atskaņotājam. Gluži citāda rakstura izrādījās Arvīda Purva pirmatskaņojums Nākat, puiši nelepoja (Bārtas meldijas un teksts), ar kuŗu noslēdzās pirmā daļa. Purvs meklē jaunus ceļus tautas dziesmu darinājumos, cenšoties tos ietvert mūsdienu modernā skatījumā. Komponists te parādās kā asprātīgs žanra raksturotājs ar humora dzirksti. Bez tiešā tautas dziesmas materiāla komponists lieto arī illustrātīvu melodiku, kas izaugusi no tautasdziesmas saknēm, kā to, piem., dara arī P. Dambis, Aldonis Kalniņš Latvijā. Šo jauno stilistisko darbu koris paveica tiešām meistariski un, pēc publikas pieprasījuma tas bija jāatkārto.

Koncerta otru daļu ievadīja trīs koŗi no Alfreda Kalniņa operas Baņuta: Laumu koris, Sēru koris un Lai vijam rožu vainagus; klavieŗu pavadījumā. Sekoja trīs tautasdziesmu darinājumi: Viktora Baštika Precēj' mani trejas tautas, Jāņa Norviļa Ej, saulīte un Jēkaba Graubiņa Silmala trīcēja dancojot. Nedomāju, ka Precēj' mani ir labākā Baštika dziesma, jo tās krieviskā meldija ir par robustu Baštika delikātai mūzikālai apdarei. Savā laikā prof. Jāzeps Vītols gandrīz izsvieda no konservātorijas Jāni Kalniņu par to, ka bija fūgā atbildi uzrakstījis kvartā. Tagad Norvilis raksta to pašu „melnā čūskā", un neviens gailis pat nedzied. Silmala trīcēja savukārt saveda naidā Vītolu un Graubiņu, kur Vītols Graubiņa „džiņ — džiņ" saskatīja tautas dziesmas dekadenci. Tā laiki mainās!

Koncerta nobeigumā bija divi Jāņa Kalniņa jaundarbi klavieŗu pavadījumā. Komponists ar viņam piemītošo humora un atjautības dzirksti ir atkal radījis oriģinālu, savdabīgu, pa daļai grotesku impresiju ar veclaicīgi raksturīgo Ērika Ādamsona tekstu. Interesants ir klavieŗu pavadījums, kas brīžiem illustrē kaķa pārskrējienu klavierēm. Odu romance rakstīta operas koŗu stilā ar iezīmīgu soprāna solo partiju. Chromatisma piebārstījumi eleganti raksturo odu sīkšanu un rotaļu. Arī šeit atjautība, viegls humors, graciozitāte, maza karotīte rezignācijas parādās kā Jāņa Kalniņa meistarrokas rakstītā mūzikālā recepte.

Klausītāji jaundarbus uzņēma ar lielu piekrišanu, klatesošo autoru izsauca, apdāvināja puķēm un suminaja.

Šajā vietā jāpiemin arī pianists Pēteris Zariņš. Viņš savu uzdevumu veica lieliski, un atsevišķos brīžos pat mūzikāli un techniski suverēni, autoritātīvi, par ko pozitīvu liecību deva arī komponists Jānis Kalniņš. Var manīt, ka Zariņš zina, ko viņš spēlē, un tas viņa gados ir ļoti daudz. Nākotnē būtu vēlams nepārtraukt savu mūzikālo izglītību un katrā ziņā izvairīties no „haltūrām".

Pianists Pēteris Zariņš saņem ziedus Toronto vanadžu koŗa Zīle koncertā. Foto: J. Liģers

Tāpat vien labu var teikt par koŗa solistēm Dzidru Egli, Skaidrīti Leju un Kristīni Vikmani. Viņām visām ne vien labas balsis un mūzikālitātes dotumi, bet arī smalkjūtība un teksta izpratne. Vairāk pienākumu bija uzticēts Dzidrai Eglei (Odu romance, Žilinska Baltā pasaka), kas tos paveica jau ar zināmu vokālu krāšņumu un pievilcību.

Visa koncerta sirds — diriģents Arvīds Purvs atradās savu uzdevumu augstumos, radot arī lielu garīgu spriegumu un patiesu emocionālitāti koŗa dziedātājās un klausītājos. Vēlreiz atkārtoju vārdus, ka laimīgs tas koris, kam Purvs ir diriģents. Tā arī koncerta beigās diriģentu apbēra ar rožu klēpjiem.

Vēlēsim korim sekmes turpmākā darbā un, lai paveicas labi Gotlandes ceļojums.

Imants Sakss

Trīs Kalniņu koncerts

Ap 80 dalībnieku Ņujorkas latviešu jauktais koris 21. aprīlī Community baznīcas telpās Manhatenā savu koncerta programmu bija veltījas trim komponistiem Kalniņiem, no kuŗiem divi ir radinieki, trešajam tikai vārda līdzība, bet visi trīs ir ievērojami latviešu komponisti.

Alfrēds Kalniņš dzimis 1879. gadā, tātad šogad 100 gadu atcere. Imanta Mežaraupa vadībā koris atskaņoja A. Kalniņa komponēto dziesmu Imanta ar A. Pumpura un Brīvība ar Ausekļa vārdiem, bet A. Jansona vadībā koris dziedāja šī komponista darbus — Ūdensrožu vainags ar A. Ķeniņa vārdiem un Svešumā klīstot (V. Plūdoņa teksts).

Jānim Kalniņam šogad piepildās 75 gadi, viņš ir Alfrēda dēls. Dziesmu svētkos Bostonā viņa 4. Simfonija guva klausītāju atzinību. Koris A. Jansona vadībā atskaņoja J. Kalniņa komponētās divas tautas dziesmas: Dieviņš gāja tīrumā un Dēls pārveda līgaviņu.

Plašāks darbs bija Aldonim Kalniņam, kas dzimis 1928. gadā. Šo darbu koris ar solistiem izpildīja koncerta otrā daļā. Tā ir orātorija — Senas karavīru dziesmas ar dainu tekstiem. Šis pirmatskaņojums Ziemeļamerikā guva nedalītu klausītāju atzinību. Komponētā darba pamatā ir pazīstamu karaŗa un cīnītāju dziesmu melodijas un teksti. Solo gabalus dziedāja Silvija Erdmane (soprans), Ilga Paupe (mecosoprans), Mārtiņš Aldiņš (tenors) un Kārlis Grīnbergs (baritons). Pavadījumā daudz izmantotas ērģeles, pie kam ērģelniece Ilze Akerberga bija speciāli ielidojusi Ņujorkā no Eiropas, lai piedalītos šinī koncertā. Akerberga Eiropā papildinās mūzikas studijās un pēc koncerta devās atpakaļ uz Vāciju un Franciju, bet viņas vecāki kopā ar vecāko māsu dodas atvaļinājuma ceļojumā pa Dienvideiropu un Ziemeļafriku. Trompetes solo izpildīja Anita Kuprisa, teicēja Rita Gāle. Ap 400 klausītāju beigās ilgiem aplausiem un ziediem sumināja abus diriģentus, solistus un koŗi. Vecās karavīru melodijas dažam klausītājam lika atcerēties karaŗa laikus, bet arī jaunākā paaudze klausījās koncertu ar interesi. Liela daļa koncerta apmeklētāju bija jaunā un vidējā, mazāk vecā paaudze.

Ņujorkas latviešu koris diriģenta Andreja Jansona vadībā iestudējis lielus un ievērojamus darbus. Dziesmu svētkos Bostonā tas piedalījās Sprīdīša izrādēs, atskaņojis Bruno Skultes orātoriju Daugava ar Raiņa tekstu; atskaņota arī Longina Apkalna kantāte Liesmas Bostonas dziesmu svētku laikā un H. Berino kantāte Dvēseļu kalnā. Šovasar koris piedalīsies Gotlandes dziesmu dienās ar diviem koncertiem.

Koris savās rindās pratis apvienot jaunāko gada gājumu dziedātājus. Maz dalībnieku vecāki par 50 gadiem, bet liela daļa vidējos spēka gados, kaut netrūkst arī jauniņi dziedātāji Koŗa dalībnieki nāk ne tikai no Ņujorkas pilsētas vai tuvākās apkārtnes, bet daži dalībnieki mēģinājumos ieradās no 50 jūdžu tāluma. Korī dzied arī veselas ģimenes.

Šogad Ņujorkas pavalsts mākslas padome piešķīrusi korim 7000 dolaru atbalstu. Pirms gada A. Jansona dziesmu spēlei Sprīdītis bija piešķirts 2000 dolaru.

Kori koncertos un mēģinājumos vadījuši arī citi diriģenti, kā I. Mežaraups no Filadelfijas, un I. Akerberga no Ņujorkas. Mēģinājumi notiek Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnama zālē un DV namā Bronksā.

V.I.

Artura Ozoliņš koncertē Montrealā

Pūpolu svētdienas nedēļas nogalē Montrealā viesojās dažādās pasaules malās plašu atzinību guvušais pianists Arturs Ozoliņš, sniegdams koncertu latviešu sabiedrībai un koncertējot ar Montrealas simfonisko sŗķestri.

Mākslinieka vizīti ievadīja prvātkoncerts sestdien, 7. aprīlī, Stjuarta zālē, Pointklērā. Izpārdotajā zālē pāri par 110 klausītāji piedzīvoja vienreizēju sniegumu. Šo koncertu ievadīja Bēthovena sešas bagatelles, Op. 126. Mākslinieks spoži tulkoja dižo komponistu un iepriecināja klausītājus ar izjustām niansēm un briljanto spēles techniku. Sekoja Šūmaņa Fantazija do mažorā, Op. 17, kuŗā dzirdējām gan bravūrīgus akordus, gan smeldzi, kas šim darbam raksturīga.

(Turpinājums 6. lp.)

Eduarda Spravņika

SVEČTUŖU IZSTĀDE

Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās no 5.—13. maijam
Atklāšana 5. maijā pl. 14.

Izstāde atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 14 — 21, darbdienās no pl. 16 — 21.

DV ceļš ir skaidrs

DV ASV DELEGĀTU SAPULCE GRAND RAPIDOS

Bijušo cīnītāju pārstāvju — delegātu salidojumu Grand Rapidos ievadīja ar svētbrīdi 21. aprīlī Holiday Inn telpās. Māc. J. Mednis savā svētrunā norādīja, ka bij. karavīriem cīņa vēl tagad nav galā. Karš turpinās, tikai ne vairs ar šautenēm rokā. Tagad svaru kausos jāliek visa mūsu varēšana, lai pretotos bezdievībai un ienaidniekam, kas ienāk mūsu vidū un mēģina pievilt visdažādākā veidā. „Dzīvojiet stiprā ticībā Dievam, tēvzemei un tautas kopībai," nobeigumā aicināja mācītājs.

Delegātus sveica mājastēvs vietējās DV apvienības priekšnieks A. Balodis. ASV himnu dziedāja Kārlis Mateus, pavadījumu spēlējot Ērikam Zušmanim.

DV ASV priekšnieks J. Lācis, atklājot delegātu sapulci, cita starpā teica:

Saspīlējumi un pārsteigumi pasaules politikā atstāj savu iespaidu arī uz mūsu darbību. Ķīnas, Irānas un Vidējo austrumu notikumi un to sekas vēl nav pārredzamas, bet viens ir skaidrs, ka Rietumu politika Sav. Valstu vadībā cieš neveiksmes un Pad. savienībā ir iekšējās grūtības. Ja līdz šim mūsu informācijas darba uzdevumus gaidījām „no augšas", tad tagad arvien vairāk uz vietām sāk darboties informācijas grupas noteikta uzdevuma veikšanai. Šo grupu darbību uz vietām ir apsveicama, bet jābrīdina no parallēlisma un savas darbības vispārināšanas atsevišķās zemēs vai globālā mērogā, nesazinoties ar mūsu centrālajām organizācijām.: Mēs neesam tik bagāti, un mūsu darba darītāju rezerves nav lielas, tādēļ neskaldīsim spēkus, bet koncentrēsim tos un darīsim sistēmatisku darbu, kas prasa laiku, pūles un ne vienmēr saskatāmus panākumus, bet ir nepieciešams mūsu kopējo mērķu sasniegšanai.

Tā saucamās „teātŗa trupas" turnejas jautājumā, tāpat citos līdzīgos gadījumos, uzskatu, ka organizācijas un biedrības nedrīkst tās izkārtot, jo var rasties domu dažādība biedru un organizāciju starpā, tā radot šķelšanos, kas var dot panākumus pretējai pusei. Daugavas vanagi nav un nebūs šo sarīkojumu izkārtotāji. Ar nožēlu jākonstatē stāvokļa neizpratne dažos latviešu centros, kur pārsteidzoša rīcība no vietējām organizācijām nekalpo mūsu interesēm un mērķiem, teica DV ASV priekšnieks J. Lācis.

Pēc Latvijas himnas nodziedāšanas Eiriks Taube deklamēja Adr. Eglīša dzeju „Latvijai", un K. Mateus nodziedāja „Pūt, vējiņi... Dr. I. Spilners sveicināja no PBLA un Latvijas brīvības fonda, aprādot, ka dzimtenē valda šovinistiska, kaila vara, bet tur aug arī klusa pretestība režīmam. Tautu tēvzemē apdraud zemā dzimstība un svešinieku iepludināšana.

ALA priekšnieks J. Riekstiņš pieskārās Latviešu dziesmu dienām šovasar Gotandē un atcerējās bēgļu laivas no degošā Kurzemes krasta. DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons aicināja sadarbībā un vienotībā strādāt Dievam un tēvzemei. Šis sauklis lai būtu vadmotīvs ne tikai katrai dienai, bet vienmēr. Kanadas vanadžu priekšniece Olga Breikša savam sveicinājumam pievienoja kādas Sibirijā cietušas latviešu dzejnieces vārsmas. ASV vanadžu priekšniece Anita Hāznere atgādināja strādāt tautai un tēvzemei, bet Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis aicināja pievienoties Kanadas DV sauklim, visus darbus veltījot Dievam un Latvijai. Vēl sveicināja Grand Rapidu latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs, izteicot gandarījumu, ka salidojums notiek šinī latviešu centrā. Ar rakstu bija sveicinājis DV priekšnieks J. Frišvalds no Anglijas, DV priekšnieks J. Leitītis Vācijā, DVF priekšnieks Anglijā L. Rumba, DV priekšnieks Z. Dzelme Zviedrijā un prāv. J. Turks, ko nolasīja O. Jansone. Šo norises daļu vadīja M. Jansonš.

Mandātu komisijas priekšsēdis U. Kalējs ziņoja, ka sapulcē piedalās 40 delegāti ar 45 mandātiem no 21 apvienības un 3 kopām. Nebija pārstāvēta Demoines apvienība un Toringtonas kopa. Par sapulces vadītāju izraudzīja A. Spārniņu, viņa vietnieki A. Balodis un V. Zemesarājs, sekretāri A. Treize un A. Kutcers. Tāpat izraudzīja dažādas darba komisijas. Sapulces darba gaitu pieņēma negrozītu, arī 28. delegātu sapulces protokolu. DV ASV zemes valdes priekšsēdis J. Lācis ziņoja, ka ASV uz 1. janvāri bijuši 3329 DV biedri, ieskaitot 84 biedrus veicinātājus; aktīvas vanadzes 1098, no tām 42 veicinātājas. Gada laikā uzņemti 122 jauni biedri, no dzīves aizsaukti 53. Kopējais līdzekļu guvums 1978. gadā bijis 40.982 dol. Atbalstīti latviskās izglītības pasākumi, ieskaitot stipendijas par 13.819 dol. Aprūpei ASV izdots 11.000 dol., tautiešu atbalstam aiz dzelzs aizkara 10.400, Vācijā 3.500 un citās zemēs 3.272, kopsummā par 41.985 dol.

Sarīkojumi un kultūrālās rosmes, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieauguši. Rīkoti koncerti, teātŗa izrādes u.c. Arī darbs ārējās informācijas laukā bijis aktīvs, sevišķi vēstuļu akcijas, protestējot pret disidentu vajāšanām, olimpiskajām spēlēm Maskavā, SALT II nolīgumu utt. Šinī virzienā daudz strādājusi DV Detroitas apvienība. Ārējās informācijas darbā aktīvi darbojušies A. Braunfelds un Elza Simsone. Iekšējās informācijas laukā lielu atsaucību izrādījuši latviešu laikraksti. Pašas apvienības šo darbu veicinājušas ar saviem apkārtrakstiem. J. Lācis cildināja vanadzes, kas piedalījušās visdažādākos pasākumos, tāpat rosmēs parādījuši arī jaunieši, sevišķi Klīvlandes un Minesotas apvienības.

DV ASV goda tiesas priekšsēža kpt. Ž. Butkus ziņojumu nolasīja R. Čaks. Aizvadītajā gadā sūdzību nav bijis, kas liecina par vienprātību un saticību. Plašāks ziņojums bija Kultūras nozares vadītājam M. Grīnam. Viņš vērsa uzmanību uz mūsu karavīru piemiņas dienām un ka lielāka vērība pievēršama Leģiona, Kurzemes cietokšņa, Kalpaka piemiņas un Lāčplēša dienu sarīkošanai. Kultūras nozare rīkojuši teātŗa izrādes, izdos dziesmu krājumu sieviešu un vīriešu koŗiem. Sporta nozares darbam pieskārās I. Švānfelds, finanču pārskatam G. Millers, par vanadžu darbu un rosmēm ziņoja priekšniece Anita Hāznere, bet par jaunatnes veikumiem māc. M. Ķirsons.

Nozaŗu vadītāju darbs plaši bija atspoguļojies dažādos pārskatos un informācijās, ko saņēma uz vietas visi delegāti. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja priekšsēdis V. Antiņš, atzīstot zemes valdes un dažādo nozaŗu darbu par sekmīgu un aicinot visiem darba darītājiem izteikt pateicību, ko sapulce apstiprināja ar aplausiem.

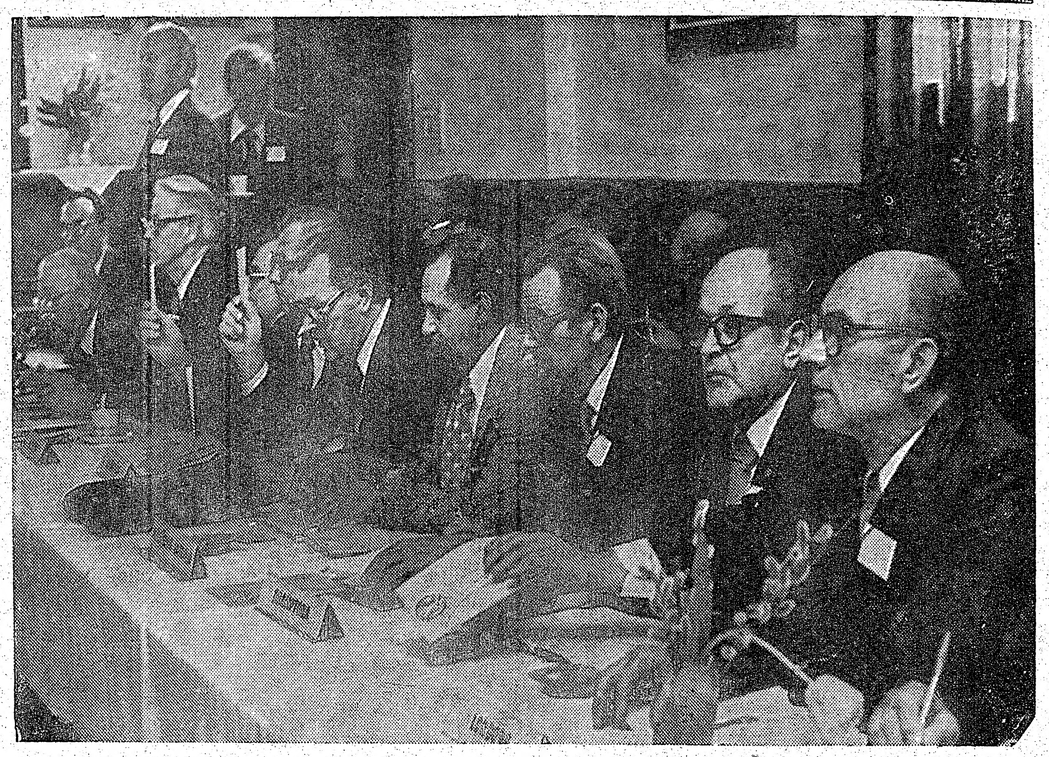

Pirms DV salidojuma ASV savā delegātu sapulcē pulcējās DVKanadā izraudzītie nodaļu pārstāvji. Augšējā attēlā DV nodaļu delegāti darba sēdē DV namā Toronto. Attēlā no labās: T. Bērziņš, Z. Petrovskis, E. Ronis, Z. Lakstīgala, O. Ieviņš, E. Dāvidsons, A. Šteinbachs, R. Britāls, P. Vasariņš, A. Kalupnieks, E. Pulciņš un E. Kalviņš. Foto: J. Liģers

DV apvienības ASV darbojušās ar sekmēm dažādāko iespēju novados. Dažkārt bijušas problēmas, ko vanagi un vanadzes cietušies pārvarēt ar sirdsdegsmi un darba sīkstumu. Kalifornijas delegāts J. Pružinskis aicināja attiecīgi novērtēt okupācijas varas šeit sūtītos tā saucamas kultūras darbiniekus, kuŗu uzdevums ir sašķelt trimdas sabiedrību. Viņš atgādināja bībeles vārdus: Būt aukstiem vai karstiem, bet ne remdeniem, jo remdenie tiek izspļauti.

Delegātu sapulce pievērsās DV organizācijas darbības noteikumiem. Balsojot par DVF Anglijā ierosinājumu, līdzšinējo vanadžu priekšnieci Mariju Ķeņģi ievēlēja par goda priekšnieci. Par DV darbību centrālās organizācijās, tāpat par dažāda veida iesniegumiem kongresam un valdības iestādēm runāja ALA priekšnieks J. Riekstiņš, atzīmējot, ka šinī darbā intensīvi iesaistījies A. Braunfelds. J. Riekstiņš iztirzāja ALA izglītības un kultūras darbu un pieskārās dažām nacionālpolitiskām vadlīnijām. Plašāku politiskā stāvokļa iztirzājumu sniedza PBLA priekšnieks Dr. I. Spilners. Viņš pakavējās arī pie pārbēgušā Imanta Lešinska gadījuma. Vēl runāja ārējās informācijas daļas vadītājs A. Braunfelds un Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis, kuŗa izklāstu ar statistiku papildināja J. Utināns. Čikagas delegātam Bārdam bija iebildumi, ka par bērniem, kas neprot latviešu valodu un gribot mācīties Gaŗezerā, prasot lielāku skolas naudu. Viņam oponēja A. Tīdemanis u.c., norādot, ka šo bērnu mācīšana prasa vairāk skolotāju un audzinātāju.

Par DV ASV delegācijas vadītāju ALA kongresā izraudzīja A. Braunfeldu DV ASV valdes sēdekli 1980.-81. darbības gadam noteica ASV vidienē. J. Utināņu un J. Lāci ievēlēja par DV Centrālās valdes locekļiem.

Rūpīgus pārskatus un tabules bija sastādījis DV ASV valdes Kultūras nozares vadītājs M. Grīns. Savā izklāstā sapulcei viņš sīkāk pakavējās pie organizācijas 30 g. jubilejas sarīkošanas, minot Ņujorku, Sanfrancisko, Čikagu un Klīvlandi, eventuāli vienu no minētajām pilsētām veidojot par centrālo vietu, kur notiktu arī delegātu sanāksme. Svinības ilgtu no 29. marta līdz 20. aprīlim. Par šo jautājumu bija diezgan ilgas debates, delegātiem izsakot dažādus viedokļus un apsvērumus. Rezultātā uzdeva valdei izpētīt apstākļus, lai varētu nāk pie konkreta atrisinājuma, ņemot vērā sapulcē izteiktās domas. Par delegātu sapulces vietu 30. jubilejas gadā noteica Klīvlandi.

DV ASV darbības plāna *ietvaros 1979. g. darbības gadam* iepriekšējā vakarā bija sanākušas kultūras, aprūpes, jaunatnes, ārējās un iekšējās informācijas un sporta komisijas, kas nāca sapulcē ar saviem atzinumiem. Vienojās atbalstīt Kursas, Beverīnas un Gaŗezera vasaras vidusskolas — katru ar 500 dol., Minsteri ar 1000 dol., Ziemeļamerikas latv. teātŗa apvienības rīkotos kursus ar 400 dol. un ar tādu pašu summu Austras Balkas organizētos mūzikas raidījumus Kalamazū, dodot iespēju piešķirt arī stipendijas latviešu valodas kursu audzēkņiem 400 dol. apmērā, kas mācīsies šovasar Rietummičiganas universitātē. Nošu krājuma izdošanu atbalstīs ar 2000 dol. Sapucē bija ieradies latv. valodas kursu koordinātors Valdis Muižnieks, sniedzot savus paskaidrojumus.

(Turpinājums 17. lp.)

CIENĪJAMIE TAUTIEŠI!

KALUPE JEWELLERY LTD.

KALUPEs juveliera veikals

PĀRCĒLIES uz modernākām un plašākām telpām, (bijušā College ielas Eatonā).

COLLEGE PARK, 444 YONGE ST., TORONTO, ONTARIO, M5B 2H4 **Tel. (416) 595-1125**

Imants Lešinskis stāsta

(Nobeigums)

Nāca klajā tādas grāmatas kā — Kas ir Daugavas Vanagi (ko pašā Latvijā neatļāva izplatīt, tālāk grāmata — Politiskie bēgļi bez maskas un Vilhelma Muntera — Savu tautu ienaidnieki. Jāsaka, ka man kā Dzimtenes Balss redaktoram un vēlāk kā komitejas prezidija priekšsēdētājam bija tiešs sakars ar šo grāmatu izdošanu.

Ko lai tur saka? Jāsaka, ka šīs grāmatas satur gan tiešus melus, varbūt 70 proc. no satura, gan norādījumus, ka ja nu kāds cilvēks ir, teiksim, kādas latviešu draudzes priekšnieks, vai vēl launāk, kādas organizācijas vadītājs, tad viņš katrā ziņā ir sadists, cilvēku šāvējs un noziedznieks. Pēc šī principa tad arī uzrakstīta grāmata Kas ir Daugavas Vanagi.

Jāsaka, ka „kultūras sakaru" komitejas un Dzimtenes Balss aprindās par šo sacerējumu notika tāda diezgan sarkastiska ņirgāšanās, kad šis darbs parādījās. Ļoti plaši izmanto arī dažādas puspatiesības, lietojot tās kā tādus rafinētākus melus. Viens no šādiem pēdējiem mēģinājumiem radīt ārzemju latviešos nepatiku pret savu organizāciju vadītājiem bija septiņdesmitajos gados izdotā Ievkalna grāmatu serija par Latvijas sociāldemokratiskās strādnieku partijas ārzemju komiteju un tā vadītāju Bruno Kalniņu. Šo grāmatu uzrakstīju es. Jāsaka, ka rakstīšanas process bija ilgs, ļoti grūts un nepatīkams. Uzdevums bija arī te operēt ar puspatiesībām, bet secinājumi, kas izteikti šai grāmatā, jāatzīst, ir pilnīgi meli."

Var jauta — ja nu „uzdevums" rakstīt melu grāmatu ar svešu vārdu Lešinskim bija tik „ilgs, grūts un nepatīkams", kādēļ tad viņš to tomēr uzņēmies un paveicis? Atbildi arī te sniedz autors pats:

„Par valdošās šķiras (kas atrodas uz tā sauktās nomenklatūras listes) dzīvi Rīgā varētu runāt stundām, jo es jau pats kopš 1962. gada šai šķirai piederēju, baudot tai pienācīgās iespējamās ērtības. Jāsāk jau ar to, ka visi „nomenklatūras darbinieki" gadā 12 mēnešu vietā saņem 14 mēnešu algu. Par to tad privilēģētie darbinieki var iepirkties savos speciālajos veikalos. To ir daudz un tie atrodas visneiespējamākajās vietās. Piemēram, tad, kad 1975.-76. gadā Rīgā bija ts. sīpolu krize, es sīpolus iepirkos — Latvijas komunistiskās partijas centrālkomitejas bufetē!

Padomju prominence Rīgā veicīgā tempā būvē sev arī dzīvojamās mājas. Viens tāds komplekss atrodas, piemēram, Sporta ielā, otrs, t.s. „kraukļu ligzda" — Gorkija ielā, un šai celtniecībai nav ne gala, ne malas. Šie dzīvokļi tad ir divos, trijos vai pat četros līmeņos, nesalīdzināmi plašāki nekā pienāktos normālam padomju cilvēkam. Bet padomju prominences dzīve jau arī nekādā ziņā nav pielīdzināma vidēja padomju pilsoņa dzīvei.

Arī veselības aizsardzības laukā šī šķira ir lieliski nodrošināta. Pastāv ts. Latvijas PSR veselības aizsardzības ministrijas poliklīnika Skolas ielā, pastāv divas slimnīcas, kas pieejamas tikai šīs jaunās šķiras pārstāvjiem. Jaunākā no šīm slimnīcām atrodas Linezera ielā 6. To uzcēla tajā laikā, kad citās Rīgas slimnīcās tie pacienti, kas nepieder valdošajai šķirai, bieži vien pēc smagas aperācijas guļ koridoros. Linezera ielas klīnikā, turpretī, ir vienvietīgas palātas ar īpašu pieņemamo telpu slimnieka apmeklētāju vajadzībām. Pat jaunās šķiras zemāko slāņu pārstāvjiem šai slimnīcā nekad nav jāguļ vairāk kā diviem vienā istabā, kamēr normālā Rīgas slimnīcā katrā istabā atrodas 20 vai vairāk pacientu.

Arī medikamentu sagāde šiem audīm nav nekāda problēma. Kā klīnikā, tāpat! specpoliklīnikā Andreja Upīša ielā ir ļoti bagātīgi apgādātas aptiekas. Bez tam pastāv un darbojas arī speciāla Latvijas PSR veselības aizsardzības ministrijas aptieka, Kirova un Sverdlova ielu stūrī, protams, bez jebkāda uzraksta, lai jaunajai šķirai domātā institūtā neiekļūtu kādi nepiederīgi elementi.

Protams, arī iepirkšanās iespējas jaunajai šķirai ir pavisam citas nekā parastajiem Rīgas iedzīvotājiem. Vienu tādu funkciju izpilda Rīgas universālveikals, kur jaunās šķiras pārstāvji tiek iekšā noliktavās un drīkst izvēlēties labākās preces. Tā kā padomju preces arī kvalitātes piecgades laikā ir visai nožēlojamas, tad visvairāk kārotās ir ārzemēs, rietumos ražotās preces. Arzemju tauteši, piemēram, arī nezinās, ka pat Latvijas augstākā varas orgāna — augstākās padomes telpās, citiem vārdiem — sociālistiskajā parlamenta namā, notiek plaša tirdzniecība gan ar sieviešu zeķubiksēm, gan citām mantām. Ar tortēm un kūkām tirgojas Latvijas kompartijas kongresos un partijas aktīvos."

Pievēršoties latviešu un krievu funkcionāru savstarpējām attieksmēm okupētajā Lavijā, I. Lešinskis saka:

„Man liekas, ka tie latviešu tautības darbinieki, kas spiesti kalpot pašreizējam okupācijas režīmam, tālu nav sajūsminā̄ti par pieaugušo rusifikāciju, patstāvības un jebkuras autonomijas zaudēšanu. Katrā ziņā jāsaka, ka latvietim ir aizvien grūtāk izvirzīties vadītājos amatos pašam savā zemē.

Man liekas, ka pašreizējais stāvoklis ir tiešas Pad. savienības izdarītās okupācijas sekas, 1940. gada okupācijas sekas. Padomju augstākā vara Maskavā joprojām netic latviešiem. Pastāv sava veida Krievijas latviešu mafija, kas okupantu uzdevumā praktiski kontrolē sabiedrisko un politisko dzīvi Latvijā. Šai mafijai savā laikā piederēja bēdīgi slavenais Arvīds Pelše. Tai pieder tagadējais Latvijas komūnistiskās partijas 1. sekretārs Voss, tāds darbinieks kā Latvijas PSR ministru padomes priekšsēdis Jurijs Rubenis un neskaitāmi citi bij. Krievijas latvieši augstos amatos. Gandrīz visiem šiem ļaudīm ir raksturīgs tas, ka viņi vai nu vispār neprot latviski, vai latviski runāt kautrējas, un daudzējādā ziņā ir krieviskāki par pašiem krieviem. Kā savā laikā jau brīdināja pats Ļeņins: pārkrievināts nacionālā mazākuma pārstāvis ir jaunāks par jaunāko krievu šovinistu."

A.L.

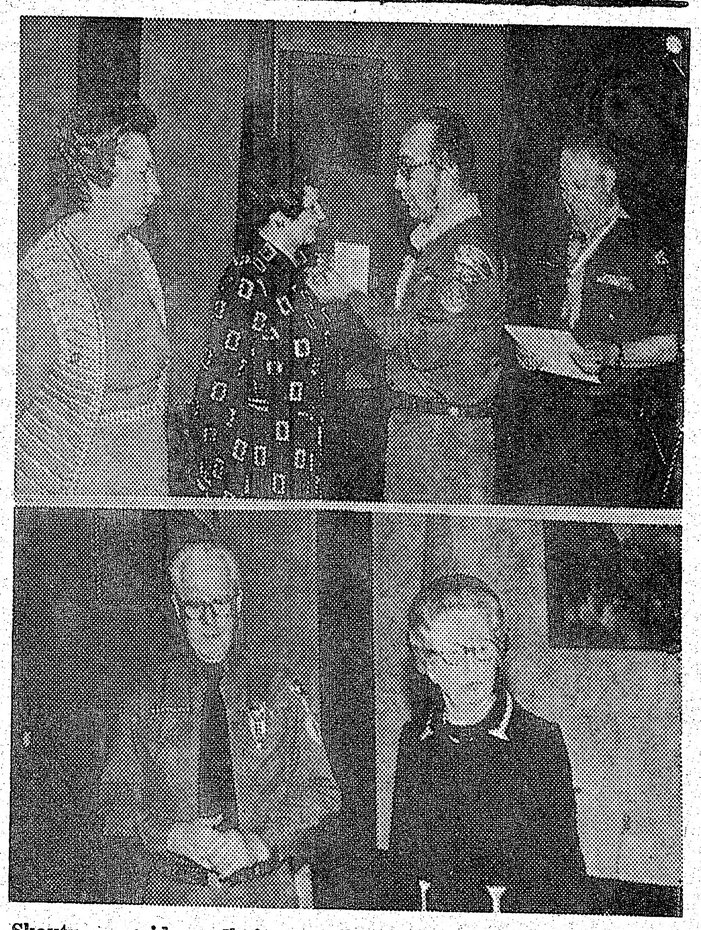

Skautu un gaidu sarīkojumā Milvokos. Augšējā attēlā Milvoku amerikāņu skautu priekšnieks J. Merijs pasniedza goda balvas par ilggadēju skautu kustības atbalstīšanu bij. Viskonsinas Latviešu biedrības priekšniecei L. Kasakai un A. Mundeciemai. Jersikas skautu novada priekšnieks pasniedza skautu Saulīti V. Kākulei un A. Strautmanei. Sarīkojumu ievadīja latviešu pārstāvis Milvoku amerikāņu skautu stābā S. Belkovskis. Augšējā attēlā Jersikas skautu novada priekšnieks J. Zaļums piesprauž Saulīti V. Kākulei. Saulīti saņēma arī A. Strautmane (pa kreisi); pa labi vad. A. Mundeciems. Apakšā — S. Belkovskis paziņo apbalvojuma pie šķiršanu L. Kasakai.

Foto: V. Jaunkalnietis

Prāvests Juris Pudāns 70 desmitgadnieks

Latviešu trimdas saimei Juŗa Pudāna vārds labi pazīstams. Viņš ir bijis un ir rūpīgs prāvests savām draudzēm, labs, iecienīts spredikotājs, Latvijas skautu (Rīgā) un akadēmisko organizāciju kapelāns, redaktors un vairāku grāmatu autors. Nemitīgā darbībā ir ātri aiztecējuši dzīves gadi, un nu maija sākumā arī viņš var svinēt savu septiņdesmito dzimšanas dienu.

J. Pudāns dzimis 1909. g. 6. maijā Zemgalē, Bebrenes pag. mežsarga ģimenē. Pēc vidusskolas beigšanas viņš bija izšķīries kļūt par priesteri, 1930. g. iesācis studijas Rīgas Arhidiocēzes katoļu teoloģ. augstskolā un 1935. g. 30. maijā iesvētīts par priesteri. Savas garīdznieka gaitas uzsācis Rīgas Sāpju Dievmātes draudzē, rosīgi darbojās arī Rīgas latviešu kultūrāli sabiedriskā laukā. Sācis rakstīt presē un bijis katoļu avīzes Rīgas Vēstnesis redaktors. Līdztekus viņš interesējās par teoloģijas zinātni, Latvijas universitātes katoļu teolog. fakultātē ieguva teolog. licenciāta gradu un kļuva par mācībspēku, lasot lekcijas dogmatikā un paidagoģijā. Kara apstākļi un bēgļu gaitas pārtrauca jaunā zinātnieka un svētnieka gaitas dzimtenē.

Vācijā prāv. J. Pudāns bija Fišbachas un Valkas latviešu nometņu katoļu draudžu pāvests un skolotājs, no turienes 1950. g. izceļoja uz ASV. Apm. piecus gadus viņš apkalpoja Misisipi un Kentaki pavalstīs dzīvojošo latviešu katoļu garīgās vajadzības, bet kopš 1956. g. ir Ņujorkas pavalsts Albānijas diocēzes priesteris, visu laiku būdams arī Albānijas, Bostonas un Vilimantikas latv. katoļu kopu prāvests.

Visos 35 trimdas gados prāvests Pudāns rosīgi strādāja arī garīgu rakstu laukā. 1950.-52. gados rediģēja žurn. Katoļu Vēstis, bibliografija uzrāda 8 dažādus viņa izdevumus, to starpā eseju grāmatas Meklēju draugus (1957) un Sapņu skrandas (Skat. Latvija Amerikā Nr. 13, 1978.). Pašlaik jubilārs ir Augšāmcelšanās māsu provinces mājas kapelāns Kastletonā pie Albānijas un latv. kat. studentu apvienības kapelāns.

H. T.

Kultūras fonda valdes sēde Visbijā

PBLA Kultūras fonda darbs norit neparastos apstākļos. Daudziem fonda dalībniekiem sēdēs, kas katru gadu notiek oktobŗa pirmajā pusē, nav iespējams piedalīties lielās izkliedes dēļ. Līdz šim tās notu-

KLĪVLANDE

● Latviešu Apvienotās draudzes Pūpolu svētdienas koncertā piedalījās draudzes koris, solisti un ērģelniece Līga Zemesarāja diriģenta Dr. Viļņa Cieminja vadībā. Bagātīgā koncerta programma ilga pusotras stundas. Programmā bija arī divi Dr. V. Cieminja pirmatskaņojumi. Koncerts bija labi apmeklēts. Lūgšanu un pateicības vārdus teica draudzes māc. L. Grendze. Pēc koncerta apmeklētāji pulcējās draudzes nama lielajā zālē draudzes dāmu sarūpētā azaidā. Lielās Piektdienas dievkalpojumu ar dievgaldu vadīja māc. L. Grendze, asistējot Laumai Lagzdiņai ar svētrunu. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris Dr. V. Cieminja vadībā. Lieldienās draudzē notika divi dievkalpojumi. Rīta dievkalpojumu kuplināja draudzes koris, bet otru sieviešu trio. Altāŗa telpu pušķoja 124 baltās lilijas.

J. E.

rētas ASV vai Kanadā. Goda balvas un atbalsts kultūras darbam piešķirts, bazējoties uz sarakstes ceļā iegūto informāciju, līdz ar to bijuši arī savi trūkumi.

Sakarā ar PBLA Dziesmu dienām Gotlandē, PBLA Kultūras fonda valdes sēde nolikta 17. jūnijā Visbijā, kur būs izdevība pārrunāt KF darbību, nākotnes uzdevumus un līdzekļu sagādi. Pieņemtos atzinumus un rezolūcijas nodos 18. jūnija PBLA valdes sēdē debatēm.

Latviešu trimdas organizāciju vispārējs atzinums ir, ka nacionālā politika un kultūra nav dalāmas. Ar masveida latviešu pārkrievināšanu dzimtenē un pieaugošo asimilācijas draudu trimdā nacionālās kultūras darbs kļūst par vienu no svarīgākajiem latvietības saglabāšanas uzdevumiem trimdā, saka PBLA Kultūras fonda valdes priekšsēdis L. Reiters un lūdz visus nodaļu vadītājus, kas KF sēdē Visbijā nevarētu piedalīties un tis, kas piedalīsies, sagatavot 5 - 10 minūšu gaŗus rakstveida ziņojumus par savas nodaļas darbību un priekšlikumiem. Tie iesūtāmi pa pastu līdz 1. jūnijam PBLA KF valdes priekšsēdim.

Saulaines

saulaine

nometnes vadības komiteja meklē:

vadītājus zēniem un meitenēm,

virtuves darbinieces un

ADMINISTRĀTORU

Rakstīt vai zvanīt I. Semenovai

112 GLENWOOD CRES.

Toronto, Ont. M4B 1K2,

telef. 751-1959, vakaros.

Ar diplomiem un Latvijas 60 gadu atceres medaļu Latviešu sporta apvienības Kanadā kongresa laikā apbalvotie sporta darbinieki. No kreisās: Jānis Vilmanis (futbolā un volejbolā), Māris Zeltkalns (vieglatlētikā), Daina Vāgnere (peldēšanā), Andris Miķelsons (vieglatlētikā) un Varis Smiltnieks (šaušanā). Foto: J. Ligers

Vadība līdzšinējā

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES SESIJA 28. UN 29. APRĪLĪ TORONTO

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā pēdējā padomes sesija pirms jaunās padomes vēlēšanām nākamgad 28. un 29. aprīlī Latviešu namā visumā noritēja vienprātības garā, izmainot domas mūsu aktuālos trimdas dzīves jautājumos un pieņemot vairākus atzinumus un ieteikumus nākošajam darba gadam. Arī LNAK valdē ievēlēja gandrīz visus līdzšinējos locekļus, valdes priekšsēža amatam minot tikai vienu kandidātu, līdzšinējo Tālivaldi Kronbergu, kuŗu gandrīz ar visām balsīm ievēlēja no jauna. Lielāko daļu darba kārtas punktu izņēma jau pirmajā sesijas dienā, otrā dienā pakavējoties tikai pie turpmākās darbības apspriešanas, referātiem un rezolūcijām, atlicinot laiku vēl vispusīgām pārrunām. Sesijas atklāšanas dienā pirmo reizi klāt bija arī TLB sestdienas skolas 8. klases audzēkņi.

Sesiju atklāja LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis, otrā dienā to pārmaiņus vadot ar priekšsēža vietnieku A. Rāviņu. Garīgo aktu ievadīja mācītājs J. Sapietis no Anglijas, kas pašlaik viesojas šinī kontinentā. „Kad lēmums kritis, tad arī mazākā sabiedrības daļa šo lēmumu pieņem. Tā tas demokratiskā sabiedrībā ir visā brīvajā pasaulē," teica V. Upeslācis, pārņemot vadību un dodot vārdu Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēdim Dr. I. Spilneram. Viņš savā uzrunā pakavējās pie apstākļiem dzimtenē, padomju aģentu darbības trimdā, padomju preses uzbrukumiem Dziesmu dienām Gotlandē un Imanta Lešinska pārbēgšanas uz rietumiem. Pie pēdējā PBLA priekšsēdis pakavējās savā runā arī vēlāk, īsumā atstāstot sarunu ar šo ievērojamo agrāko Kultūras sakaru komitejas priekšnieku, Dzimtenes Balss redaktoru un pēdējā laika padomju misijas darbinieku Apvienotajās Nācijās. (Dr. I. Spilnera runu sniegsim nākošajā numurā).

Sesijas atklāšanā bija ieradies arī igauņu politiskais darbinieks Lās Leivāts, kas sveicināja igauņu sabiedrības vārdā. Archibīskaps A. Lūsis savā apsveikuma runā norādīja, ka baznīcai politiskajā darbā jābūt aktīvākai nekā līdz šim, „tikai nedrīkstam gaidīt no baznīcas pārāk daudz, jo tai ir arī pašai savi tiešie pienākumi." Taču draudzēm nav nekādu šķēršļu veltīt savus spēkus un līdzekļus arī mūsu nacionālpolitiskajam darbam. Archibīskaps citēja arī Rasmas Lešinskas interviju, kas pārraidīta uz Latviju. No Amerikas latviešu apvienības sveicināja šīs apvienības priekšsēdis J. Riekstiņš. No Daugavas Vanagu Kanadas saimes sveicināja DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons. Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā vārdā sveica priekšsēde Baiba Rubesa, bet no Latviešu centra komitejas — tās priekšsēdis Valdis Liepiņš. No Saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā sveicienus nodeva K. Boriss, no Latviešu pensionāru apvienības — A. Retigs un Toronto Latviešu biedrības — J. Briedis.

Rezolūciju komisijā izraudzīja A. Bērziņu, J. Grodni un G. Brikmani, par balsu skaitītājiem V. Pētersonu, A. Budrēvicu un K. Borisu. Pārskatu par LNAK valdes un nozaru darbību sniedza valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Pārskats jau iepriekš bija piesūtīts visiem padomes locekļiem, kādēļ sīkumos pie tā nepakavējās. LNAK valde centusies īstenot to mandātu, kādu tai attieksmē uz dažādiem politiskiem novirzieniem devusi latviešu sabiedrība. „Kas Rīgas apciemojumā pacelē glāzi par Padomju Latviju, to nevar uzskatīt par bezbailīgu varoni," teica T. Kronbergs.

LNAK valdes locekļis un kasieris K. Tannis ziņoja, ka LNAK Nākotnes fonda (mūža dalībnieku) skaits strauji pieaudzis. Dalībnieku skaits pašlaik 331, ar 33.900 dol. neaizkaramā kapitāla. LNAK budžets, ieskaitot fondus, sasniedz turpat 30.000 dol. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza priekšsēdis J. Grodnis. Darbība atrasta labā kārtībā. Noguldījumi Latviešu kreditsabiedrībā un citās kreditiestādēs sastāda 84.699 dol. Revīzijas komisija ieteica padomei pieņemt jaunā budžeta projektu un izteikt valdei pateicību par sekmīgu darbību. Revīzijas komisija veica arī mandātu komisijas pienākumus, ziņojot, ka sesijā ieradušies 49 padomes locekļi, bet 8 nav ieradušies.

Aizvadītā gada darbības pārskatu pieņēmot, izteicās vairāki runātāji, taču tie vairāk novirzījās uz citām aktuālām blakus problēmām, kas tieši neskāra šīs darba kārtas punktu. Atkal uzpeldēja tie paši vecie „kultūras sakari", kuŗus par jaunu uzurdīja Rīgas teātrinieku grupas apmeklējums Amerikā. „Ja mēs varam uzņemt savā mājā čekistus, tas nozīmē, ka mums nav morāles. Bez morāles nevar dzīvot neviena tauta," izteicās Ojārs Ieviņš, saņemot aplausus. Dr. I. Spilners iebilda, ka ir dažādas gradācijas cilvēku izvērtēšanā. Ja pie mums no Rīgas viesojas teātŗa mākslinieki, tad jāņem vērā, ko latviešu teātris nozīmē tagadējā Latvijā. Tā ir vienīgā vieta, kur latvieši var būt kopā bez krievu smagās rokas. Atbraucēji jāvērtē pēc viņu darbiem, neatkarīgi no komūnistu biedra kartes kabatā. O. Ieviņš: „Mēs neprotestējam pret teātri, bet pret sistēmu! Augstākā padome Maskavā piedalās mūsu tautas iznīcināšanā, mēs protestējam pret okupācijas varu, neapmeklējot šeit atsūtīto mākslinieku izrādes. Tautai Latvijā nav citas izvēlēs, mums tādas ir."

Archibīskaps A. Lūsis: „Koku pazīst no viņa augļiem, cilvēku pēc viņa darbiem. Kultūras sakari šķeļ latviešu sabiedrību un mūsu kristīgās draudzes, kur šie cilvēki iepērinājušies. Rīgas mākslinieki nebrauc mūs turēt kopā, bet šķelt. Mēs esam saspiesti kā maizes kukulis. Tas ir Maskavas nazis, kas mūs sagriezis. Lai Rīgas mākslinieki brauc iepriecināt Sibirijā izsūtītos latviešus." No kultūras sakariem pārrunas pārsviedās uz projektēto Latviešu centru Toronto. Ž. Šmits: „LNAK valdes lēmums centra lietā bijis smags sitiens. Ja Centrs aizies dibenā, tā būs LNAK vaina." V. Upeslācis: „Centrs prasīja analizi, LNAK tādu deva." T. Kronbergs: „Nav iebildumu pret Centru no idejiskā viedokļa, bet šaubas sabiedrībā radījusi materiālā baze." V. Joma: „Centra jautājums nav šīs sesijas darba kārtā."

No 16 TLB sestdienas skolas 8. klases skolēniem, kas piedalījās sesijā, bija jautājums: „Ko mēs varētu darīt Latvijas labā?" Atbilde: „Lasait latviešu grāmatas, lai jūs prastu latviski izteikties' (V. Upeslācis). Bija arī jautājums: „Kur jāpieteicas demonstrācijās?" Atbilde: „Lasait latviešu laikraksus regulāri, tur viss būs pateikts." Kāds skolēns piecēlās un pateicās, ka 8. klase atbrīvota no skolas, lai piedalītos sesijā. Tas zālē izraisīja jautrību.

LNAK valdes priekšsēža amatam nominēja līdzšinējo Tālivaldi Kronbergu. Viņš arī bija vienīgais kandidāts. Balsojot ar zīmītēm, par Kronbergu bija nodotas 39 balsis, 5 balsojot pret un 4 atturoties. Arī valdes un revīzijas komisijas locekļus ievēlēja aizklātā balsošanā. Valdei bija nominēti 13 kandidāti, no tiem ievēlami 10, kas ieguva šādu balsu skaitu: I. Purva 40, Dr. L. Lukss 39, M. Lejiņa 37, I. Leimane 37, Z. Akots 34, Dr. A. Vanags 33, A. Joma 30, K. Tannis 29, G. Sukse 29 un J. Grodnis 24. Kandidātos palika P. Vasariņš ar 23 balsīm, V. Vāgners 18 un M. Štauvers 15. Valdē kā jaunie locekļi ievēlēti M. Lejiņa, Z. Akots un J. Grodnis, kas līdz šim bija revīzijas komisijas priekšsēdis. Valdei vairs nekandidēja I. Alksnis, V. Miklašēvics un I. Purvs. Revīzijas komisijā ievēlēja Ž. Bukovski, Dr. A. Šteinu un V. Miklašēvicu; kandidāts Ž. Šmits.

Jauno budžetu pieņēma, paredzot ieņēmumos un izdevumos 19.000 dol. Pārrunās pie budžeta P. Treiers ierosināja budžetā uzņemtos 1000 dol., kas rezervēti LNAK nākošā gada vēlēšanām, nodot Toronto latviešu jaunajam centram. T. Kronbergs norādīja, ka Centram katrs var ziedot no saviem personiskajiem līdzekļiem, cik vēlas. Bez tam, LNAK jau pašā sākumā Centru attbalsījusi. V. Joma domāja, ka sabiedrības nauda, kas nodota LNAK, šādā veidā nebūtu izlietojama. M. Štauvers iebilda, ka atbalstīts arī Latvijas brīvības fonds, kādēļ atbalstāms arī Centrs. Balsojot par P. Treiera priekšlikumu, tas ieguva tikai 10 balsis.

PBLA valdes priekšsēdis Dr. I. Spilners īsumā pastāstīja arī par tikšanos ar Imantu Lešinski, kas devis interviju radio Brīvība reportieŗiem. Lešinskis, kas pārnāca pie amerikāņiem pagājušā gada rudenī, atklātā latviešu sabiedrībā vēl nerādoties, lai gan neizvairoties brīvi atbildēt uz jautājumiem. Viņš gatavojot rakstu seriju par savu darbību un meklējot Dzimtenes Balsi kopš 1960. gada sākuma — „par savu mūža darbu". Lešinskis brīvi stāstījis par „kultūras sakaru" gaŗo vēsturi. Sakaru budžets, ko maksā valsts, bijis 210.000 rubļu. Lielāko grupu uzraugi vēl saņemot ārzemju braucienos papildlīdzekļus. Pēc ceļojuma jādodot atskaite. Šo braucienu mērķis šķelt trimdas sabiedrību. Par vislielāko panākumu uzskatot Petera un Anerauda Amerikas apmeklējumu.

Tos, kas Latviju apmeklējuši jau vairākas reizes, tur aizdomās, lai gan izsekošana Rīgā vairāk kalpojot iebaidīšanai. Vasaras kursos Rīgā jauniešus no rietumiem individuāli izvērtējot, meklējot atbalstītājus. Tādus meklējot arī trimdas sabiedrībā. Rietumos dzīvojošo latviešu adreses iegūstot no pasta cenzūras. Ārzemju pasts ejot caur Maskavu. Ziņotājus rietumos Lešinskis nav vēl uzdevis. Laikrakstu Laiks no Ņujorkas saņemot desmit eksemplāros. Bīstamākā publikācija Rīgā esot Bruno Kalniņa Brīvība, no šī izdevuma varasvīriem esot pat „slimīgas bailes". To drīkstot lasīt tikai pašās galotnēs. Bijuši arī kuriozi gadījumi, ka Vācijas pasta ierēdņi pastu samainot: gadoties, ka Dzimtenes Balsij adresēto nosūta uz Rietumvācijas latviešu laikraksta redakciju un pēdējai sūtītās vēstules uz Dzimtenes balsi, kas tad lieloties par „labajiem sakariem", šos sūtījumus pārfotografējot.

(Turpinājums 11. lp.)

Arturs Ozoliņš . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

Programmas otrā daļā Arturs Ozoliņš atskaņoja 4 Mediņa dainas, kas klausītājus aizveda latviešu mūzikas pasaulē un liecināja, ka mums netrūkst labas mūzikas, ko varam iznest pasaules forumā, kā to mūsu māslinieks jau ar Mediņa darbiem darījis agrāk. Villa — Lobos trīs dažādām lellēm veltītās kompozicijas bija tik dažādas un radīja tādus kontrastus, ka grūti iedomāties, vai kāds vispār varētu šos darbus atskaņot labāk. Piedevās dzirdējām Moskovska valsi un Granados Spāņu valsi Nr. 2., Arturs Ozoliņš saņēma sirsnīgus aplausus un rožu ziedus, kuŗus viņam pasniedza Māra Štauvere.

Pēc koncerta apmeklētāji pulcējās blakus zālē pie kafijas, lai tiktos ar mākslinieku, iegādātos viņa skaņu plates un iemantotu autogrammas. Šo koncertu bija izkārtojusi Ilga Štauvere.

Otrā dienā pulciņš latviešu atkal tikās ar Arturu Ozoliņu, šoreiz greznajās Place des Arts koncerta telpās, iesildot ap 2.000 lielo klausītāju saimi. Arturs Ozoliņš spēja solists Feliksa Mendelsona pirmā klavieŗu koncertā. Montrealas simfonisko orķestri diriģēja Francis Pauls Dekers, kas tikko kā bija atgriezies no pasaules turnejas. Par Artura Ozoliņa sniegumu atzinīgi izteicās arī abi lielie vietējie angļu dienas laikraksti. Arturs Ozoliņš šeit atkal koncertēs nākamā gada sākumā ar Montrealas simfonisko orķestri.

M. Štauvers

Valentīne Hermane

KARAVĪRA DĀVANA

Pēc kaujām, pēc gūsta,
Gadu desmitus
Svešumā glabāts,
Tagad no karavīra
Man dāvāts ar vārdiem:

„Neaizmirsti Kurzemes
Sīvākās Ziemsvētku kaujas!"

Pieglaužu mitrajiem vaigiem,
Lūdzu, lai Dievs palīdz palikt
Cienīgai dāvanu sargāt . . .

No visa, kas bija
Sirdij tik mīļš un dārgs,
Atlicis, glabāts
Svešuma ceļos un gūstā,
Kareivja vairodziņš
Sarkanbalts . . .

Dievs, palīdzi saprast
Rūgto likteni
Latvijas brīvības sargiem,
Palīdzi nezaudēt ticību
Latvijas Lieldienu rītam.

Edvarts Tūters

SIRMĀ KANAKA PAVASARIS

Sāk atkal zeme smaržot —
Pēc ziemas stinguma,
Kad visi dīgļi klusē
Zem sniega saltuma.

Pilns dzīvības vējš žūžo,
Kā plauksmi modinot,
Lai saknes, dziļās dzīlēs,
Sāk kokiem veldzi dot.

Pilns zilbinošas gaismas
Surp atnāk debess stars;
Zeļ zelmenis, plaukst pūpols —
Nāk jaunots pavasars.

Sirms kanaks drūmi skatās,
Kas nāks tam plauksmi nest,
Kad celts tiks karogs mastā —
No trimdas mājā vest?

Alberts Eglītis

ATKLĀJUMS

. .. jau toreiz to Dievam
Un dzejniekiem zinot:
Pasaules sākums sapņoja,
Cēlās karstos tvaikos,
Viļņoja varavīknes krāsās,
Krustojās, satikās, kūpēja,
Kad saules malai pāri
Dievs dāvāja blāzmas, un —
baltu gaismu,
Gadskārtām simtkrāsainu
mūžību, un —
Tumsu saskaldīja skanīgām,
klusām upēm . . .
Vējš pametis noslēpumainus
apvāršņus
Bija pirmais sējējs, un —
Iesēja lazdas, liepas,
ievu mežus,
Kuŗos gavilējot lakstīgalām,
Vēl šodien tur kaislīgi skūpstās
dvēseles . . .
Un bitēm netrūkst
medainu ziedu.

Metimne

MEKLĒTĀJS

Lukturis rāmu met gaismu
Tik mazā aplī ap mani;
Eju es gaitu lēnu,
Lai varētu meklēto pazīt.

Ilgi es meklējis esmu —
Daudz ceļu staigājis;
Visnotaļ nabadzību
Es esmu saticis.

Eju es gaitu lēnu —
Jo meklēju patiesību . . .

(98. turpinājums)

Latvis toreiz paplašinājās un plauka. Man vajadzēja līdzstrādnieku, tādēļ apstaigāju tos pēc adresēm, ko dabūju no izdevējiem. Zamaiča dzīvoja kaut kur Pulkveža Brieža ielas rajonā, bija izskatīga, bet bālu, nopūderētu seju, pastāvīgi smēķēja un lāgu lāgiem dedzināja uz paplātes vīrāka svecītes — šis paradums laikam bija pārņemts no krievu simbolistu — dekadentu dzejniekiem. Pastāvīgi pie viņas sēdēja Jaunāko Ziņu redakcijas loceklis, vēlāk Atpūtas redaktors Jūlijs Lācis, kaut noprecēja Rūtu Skujiņu. Lācis māķēja tīri saistīgi stāstīt par Parīzi, kur mācījies žurnālistiku. Rakstīja arī dzejas un bija sacerējis dažus stāstiņus, bet tos Ziņās neiespieda. Viens bija humoreskas veidīgs par studentu mīlestību pavasarī. Iespējams pat, ka es paņēmu kādu gabaliņu Latvim, jo Lācis nebija tik neiecietīgs pret citiem izdevumiem kā vecais Benjamiņš.

No Zamaičas drīz vien iespiedu veselu ciklu. Vēlāk viņa pārgāja uz prozu, publicēdama garu pikantu, toreiz pat teica, pornografisku, stāstu „Čigāns un trīs dāmas". Taču tas neparādījās pie mums, bet gan Anša Gulbja avīzē Rīgas Ziņas. Brīnījos vēlāk, kāpēc Gulbis izdod Zamaičas romānu „Koka dievs". Tikai vēlāk noskaidrojās, ka Lūcijai sakari ar kreisajiem, bet Gulbis jau no 1905. gada bijis ciešā draudzībā ar marksistiem.

Pēc bijušā komūnistu deputāta Berga atmiņām, ap 1933./34. gadu dzejnieces dzīvoklī viesis bijis pulkvedis Voldemārs Ozols. Viņš toreiz bija pieslējies profesoru nelaika Baloža un tā svaiņa Zālītes „Darba partijai", bet Zamaiča pārliecinājusi Ozolu labāk sadarboties ar komūnistiem, kā tas patiešām arī notika, kad Ozols piedalījās Spānijas pilsoņu karā un tika iecelts par ģenerāli.

Kad Jūlija Lāča vārds parādījās Kirchenšteina ministru sarakstā, arī es biju pārsteigts. Viņam izrādījās iedots it kā mazāk svarīgs — izglītības ministra postenis. Uz vecās pazīšanās pamata parunājos ar Jūliju, pastaigājos kādā izrādē pa Dailes teātŗa foajē, bet viņš drīz vien manījās uz otru pusi.

Rudens 1940. gadā bija diezgan silts. Redzēju, ka Lācis vestē iesēdies savas jaunceļamās vasarnīcas logā, kas pacēlās toreiz vēl neapbūvētajā centrālajā laukumā netālu no tramvaja līnijas, kur koku nebija. Tad jau komūnistu „elitē" viscaur bija norobežojusies no latvietībai uzticīgās intelliģences.

Atkal nāca pārsteigums — kad žurnālisti uzzināja, ka Lācis apcietināts, vēlāk sāka stāstīt, ka viņš nošauts.

Esmu dzirdējis šādu variantu: pirms krievu ienākšanas Jaunākajās Ziņās parādījās kāds sensācionāls raksts par izbēgušā „Gulaga" cietumnieka mocībām Solovkos vai kaut kur citur tālos ziemeļos. Jaunais Benjamiņš, kas mīlēja labu stilu, uzdevis diezgan grūti lasāmo gabalu pārdiktēt redakcijas darbiniekam Lācim veiklā un pareizā žurnālista valodā. Bez šaubām, Jūlijs to veica priekšzīmīgi, un tādus izdevumus un laika tēriņu kā vairākkārtīgu pārrakstīšanu bagātās Jaunākās Ziņas varēja atļauties. Katra numura manuskripti vēlāk glabājās rullīšos uz bēniņiem.

Taču avīzē ir strādājis kāds nodevējs vai arī patriots, kas gribējis atriebties augstiem vīriem, un tas rullīti ar Lāča labojumiem piegādājis čekai. Līdzīgi kompromitējoši materiāli sameklēti arī par atbildīgo Runci-Arni un citiem.

Komūnisti, kā zināms, nepazīst ne robežu, noilgumu, ne apstākļu maiņas, ne žēlastības.

JĀNIS STEIKS

Šie kauli, šī miesa,
Šis gars un šī sirds
Ir tēvu zemes tiesa,
Kamēr vēl saule mirdz.

Kur solīti iemu,
Tur tēvu zemes krūts,
Un pār ikkatru ciemu
Vēl vecais Pērkons rūc.

Vai Dieviņ, kad kaŗi
Pār tēvu zemi ies,
Lai tēvu-tēvu gari
Man kaŗa dziesmu dzied.

Tad asinis liešu
Aiz mīlestības,
Ar godu projām iešu
Iekš tēvu godības.

Kas gan nezina mācītāja Jāņa Steika iedvesmotās vārsmas, kas, kaut gan no citas valodas atdzejotas, pieder pie latvju patriotiskā inventāra un vēl vienmēr tiek skandētas svinībās draugu pulkā? Deviņpadsmitā gadsimta beigās un divdesmitā sākumā daudzas, kaut arī vienkāršos vārdos tērptas, bet labi padevušās galda dziesmas atskanēja pirmkārt buršu vidū, cēla gara un asprātības apdvestas. Autoru vidū bija Lautenbachs-Jūsmiņš,, Lapas Mārtiņš, Pēteris Blaus, A. Vickopfs. Dažu vērtīgu graudu var atrast letoņa Jāņa Grīnblata sakopotajā krājumā „Lai atskan dziesmas":

Kā zeltu tik tīru, lai turam aizvien
Mēs savu tēvijas godu,
Lai censoņiem zeltenes vainagus sien, —
Un skauģiem spriež Pērkoņtēvs sodu!
(Pavasaru Jānis)

Steika nozīme nebija tikai kā a capella dziesmas sacerētājam. Vārdnīcā „Es viņu pazīstu" it pareizi teikts, ka Steiks ir „īpatnējākais 80. gadu latviešu liriķis". Tajā laikā, kad to pirmoreiz redzēju (1926. gadā ap Ziemsvētkiem), Steikam bija jau pāri par 70, raiba likteņa mētāts viņš izdzīvojies gan Krievijā, gan Kaukazā, gan Amerikā, nesen atgriezies dzimtenē. Nopietno, intimo liriku bija metis pie malas, bet vēl sacerēja pa dziesmai, ko lika draudzei dziedāt par saviem pretiniekiem, un atsaucās uz dienas notikumiem gan avīzēs, gan paša iespiestās un izdalītās lapiņās. Visur tas ieturēja savu neatkārtojamo stilu, tā kā Dr. Orientācijs, kas žurnālā Ho-Ho iespieda par Steiku apcerējumu, ieteica katram, kam sāpot galva, palasīt viņa dzejojumu par Čaksti un Ulmani — pēc 5 minūtēm galvassāpes noteikti pāriešot! Atceros vēl kādas rindas no šīs lapiņas:

Čakste čakst ar čakstēšanu . . .
Ulmanis, nebūdams sievots,
Mūžam ir un paliks dievots . . .

Kad mācītājs ienesa savas „proklamācijas", direktors Jānis Grīns vaicāja, kādā nolūkā Steiks dziesmu sacerējis. Viņš atbildēja, ka abu prezidentu uzvārdi neesot necik daiļskanīgi, tādēļ tie jādaudzinot, lai tauta pie viņiem pierodot. Līdzīgi esot rīkojušies arī amerikāņi. Valsts dibinātāja — Džordža Vašingtona vārds nākot no mazgāšanas — washing, un radot pavisam neaistētisku priekšstatu, bet pa vairāk nekā simt gadiem esot tā daudzināts, ka tagad tam liekoties tīri patīkama skaņa.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Laimonis Niedre ieradīsies Toronto 18. maijā, no kurienes izlidos atpakaļ uz Zviedriju, pēc priekšlasījumu turnejas pa 7 latviešu centriem Ņujorkā. Turneju izkārtojusi Pasaules brīvo latviešu apvienība.

● Saulaines 25 dol. vakariņas Sv. Jāņa ev. lut. baznīcas zālē, ko 27. aprīlī rīkoja Saulaines pārvalde, lai atbalstītu Saulaines mazo bērnu mītnes Putnu salas pārbūvi, pulcināja 175 Saulaines draugus un labvēļus, to vidū bija arī archibīskaps A. Lūsis un viesis māc. J. Sapietis no Anglijas. Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja ar galvenajām saimniecēm Rasmu Suchovu un Ēriku Reinfeldi bija rūpējusies par cienastu, kas notika sveču gaismā pie ziediem rotātiem galdiem. Priekšnesumu daļu vadīja Olģerts Bernaus. Soprāns Ērika Beitāne un tenors Ivars Gaide iepriecināja ar vairākām dziesmām Brigitas Alkas klavieru pavadījumā. Uz ģitaras mūzicēja Pauls Brencis. Vilma Kinstlere skandēja savu dzejoli. Saulaines pārvaldes priekšnieks L. Kinstlers pateicās Saulaines talciniekiem un mākslinieksiem, pasniedzot pateicības balvas un ziedus. Bija arī loterija ar gleznotājas Valijas Mērnieces ziedoto gleznu un citiem laimestiem. 6. maijā Raimonds Šteinbergs izrādīs filmu — Skaistā Tobago un Putnu sala. Izrāde notiks pēc dievkalpojuma sarīkojumu zālē.

● Sv. Jāņa draudzes Palīdzības fonda gada sapulcē 22. aprīlī bija ieradušies tikai 13 dalībnieki, kas bez iebildumiem pieņēma valdes priekšsēža K. Ozoliņa un revīzijas komisijas priekšsēža A. Vanaga ziņojumus, kā arī pārruņāja fonda turpmāko darbību. Valdē, kuŗa šogad nebija pārvēlama, darbojas K. Ozoliņš, P. Kamaruts, J. Ābele, J. Asaris un R. Bērziņš. Revīzijas komisijā nākamajiem diviem gadiem ievēlēja līdzšinējos: J. Cauni, J. Skrastiņu un A. Vanagu; kandidātos — Inese Dobele. Sapulci vadīja priekšsēdis J. Ozoliņš, protokolēja sekretārs J. Ābele.

● Dziedātājas Apolonijas Sapales - Raikovskas gadskārtējā sakrālās mūzikas labdarības koncertā 29. aprīlī Sv. Patrika baznīcā vēl piedalījās jaunā pianiste Ruta Āze ar ērģeļu solo, un kopā ar vijolnieku Edmundu Treiju atskaņoja vairākus komponistu darbus. Publika bija atsaucīga. No koncerta atlikuma puse nodota palīdzībai Latvijā un pusi Indijas kristīgo seminārām, ko vada priesteris J. F. Guidera. Viņš arī pastāstīja par savu darbu Indijā un pateicās mākslinieksiem, kas veltījuši savu laiku šim labdarības koncertam. Iecienītā dziedātāja daudz laika ziedo labdarības koncertiem un savu palīdzību, kur tas vajadzīgs, nekad nav liegusi.

● Pensionāru apvienības 26. aprīļa saietā 180 dalībnieku noskatījās Annas Gobas iestudēto fragmentu no R. Blaumaņa Skroderdienām Silmačos — M. Kociņas, A. Bencones, K. Pakrastiņa, A. Ziediņa un E. Niedres izpildījumā. V. Aleksandera pasniedza ziedus tēlotājiem. No 3. maijā uz 17. maiju pārcelts A. Kiršas skečs, ko iestudējusi A. Liepiņa. 10. maijā Ģimenes dienas sarīkojums.

● Mežciema gada sapulcē 29. aprīlī Latviešu namā piedalījās 30 no 58 apbūves gabalu ieguvējiem, kas pieņēma pārvaldes priekšnieka V. Bērziņa ziņojumu. Aizvadītajā gadā Mežciemā izdarīti rēgulāri ceļu un pludmales uzlabošanas darbi. Pēc 2 gadiem amatā darba apstākļu dēļ vairs nekandidēja līdzšinējais pārvaldes priekšnieks V. Bērziņš. Par pārvaldes priekšnieku ievēlēja Albertu Rēķi. Pārvaldē uz nākamajiem diviem gadiem ievēlēja A. Gertmani, V. Miklašēvicu, P. Broku un A. Začu. Sēdē uzņēma jaunu biedru, Viktoru Spridzānu no Sv. Katrīnām. Nolēma biedru naudu paaugstināt no 25 uz 30 dol. gadā un atpirkšanos no talkas uz 25 dol. Šogad Mežciemā Jāņu svinēšana paredzēta 23. jūnijā, 4. augustā tradicionālā Rudzu puķu balle, bet 5. augustā svinīgs dievkalpojums pie krusta un dzintariešu referāts draudzes nama zālē. Pavasaŗa uzpošanas talkas Mežciemā notiks pirms Jāņiem. Mežciema dāmu komiteju vadīs K. Garjāne. Gada sapulci vadīja A. Gertmanis, protokolēja A. Vuciņš.

● Toronto Austrumu slimnīcā no sirdstriekas 27. aprīlī 67 g. v. miris Juris Valters Kalniņš. Viņš 2. Pasaules kaŗā bijis leģionārs, divreiz smagi ievainots, apbalvots ar pirmās šķiras Dzelzs krustu un citiem apbalvojumiem. Piemiņas brīdī Rosara apbedīšanas mājā vadīja archibīskaps A. Lūsis un 29. aprīlī uz Jorkas latviešu kapiem aizgājēju izvadīja māc. I. Gaide. Kapsētā atvadvārdus no korporācijas Talavijas teica V. Zariņš, no korp. Patria — K. Tannis un no Lacuania — J. Grodnis. Nelaikim paliek Toronto dzīvesbiedre Velta un brālis ar ģimeni Austrālijā.

● Sv. Jāņa draudzes 29. aprīļa rīta dievkalpojumā piedalījās archibīskaps A. Lūsis un māc. J. Sapietis no Anglijas, kas arī teica svētrunu. Dievkalpojumā notika īpašs dievgalds Kreiļa ģimenei, pieminot martā mirušo Jēkabu Kreili, kam 28. aprīlī būtu piepildījušies 85 mūža gadi. Dzīvesbiedre A. Kreile un meita un znots bija greznojuši altāri ar ziediem. Sekojošajā draudzes pēcpusdienā draudzes priekšnieks J. Koncis iepazīstināja 150 dalībniekus ar BBC Anglijā reliģisko raidījumu aiz dzelzs aizkara vadītāju māc. J. Sapieti, kas pastāstīja par baznīcas stāvokli okupētajā Latvijā un Pad. savienībā.

● Sv. Andreja baznīcā 29. aprīļa dievkalpojumu vadīja māc. Ā. Čops, svētrunu teica viesis māc. J. Sapietis. Draudzes pēcpusdienā 130 dalībnieku noklausījās māc. J. Sapieša stāstījumu, ka Pad. savienībā ticība ir vienīgais stiprais spēks, kas stājas pretī komūnisma ideoloģijai. Pad. savienībā, kur ir ap 30 milj. ticīgo. Latvijā ticīgajiem ir grūtāka dzīve. Sevišķi drūms luterāņu baznīcas stāvoklis, jo nesaņem pietiekami morāla atbalsta no ārpuses, kā tas ir katoļticīgajiem, pareizticīgo un baptistu draudzēm. Mācītājs nodeva sveicienus no Rīgas Marka draudzes Pārdaugavā. Referents arī pastāstīja par savu tikšanos ar Solžeņīcinu, kas bijis ateists, izcietis sodu nometnes un kļuvis ticīgs cilvēks. Viņš arī februārī apmeklējis Solžeņīcinu ASV. Pēc referāta bija jautājumi un pārrunas.

● Latviešu dievturu sadraudzes Burtnieku draudzes 29. aprīļa Latviešu namā rīkoto Arāja daudzinājumu vadīja vīkšējs A. Brumelis. Ap 80 klausītāju noklausījās viesa J. Kļaviņa no Ņujorkas dižrunu par latviešu darba ētiku. Latvietim darbs ir lepnums un pieks par padarīto, ko apliecina daudzās dainas, kas stāsta par arāja cilti, kuŗa darbs ir smags, bet maize balta. Arī tagad, izklīstot svešās zemēs, arājs ir palicis kā simbols. Daudzinājumā piedalījās koklētāji Daina un Guntis Brumeļi, Laila Liepiņa un Diāna Lapiņa Ariānas Liepiņas vadībā, kas nodziedāja 4 tautasdziesmas, kokļu pavadījumam pievienojoties arī A. Pērkonam. Dainas par arāju teica jauniete Baiba Blūma un Jānis Vandelis. Jauniete Ilze Miezīte nolasīja divus pašsacerētus dzejoļus, bet Maija Ķuze skandēja Friča Bārdas Arājs druvā. Dr. A. Pērkons un J. Palieps piedalīsies Visbijas dziesmu dienās — Tēvzemes un Dieva daudzinājumā. Nākošais — Ūsiņa saiets 12. maijā K. Puriņa saimniecībā; 16. jūnijā Jāņu svinēšana Jumalās; 19. un 20. maijā gada sapulce Briežragā, Viskonsinā.

● Māc. A. Briedis kristīja Richardu Freieru, Džona un Līzes, dzim. Krūmiņa, dēlu.

● Okviles slimnīcā 21. aprīlī miris 70 g.v. Edgars Cīrulis. Aizgājēju 25. aprīlī no Okviles bēŗu mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Mildu Okvilē.

● Sasniegusi 92 gadu vecumu, 29. aprīlī mirusi agrākā liepājniece Amālija Marija Būmeistere, kas dzīvojusi savas mūsas meitas Elzas un Eduarda Dulpiņa ģimenē. Aizgājēju 2. maijā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaikei ASV paliek arī brāļa meita Irma Grava. Viņa Latvijas laikā strādājusi pie vairākiem Skandinavijas konsuliem Liepājā par kurjēri.

● Dziesmu svētku biedrības valde no svētku atlikuma piešķīrusi divas stipendijas jauno koŗa diriģentu izglītības atbalstam. Tās piešķirtas Jānim Beloglāzovam Otavā un Pēterim Aldiņam Bostonā, katram 450 dol. No Dziesmu svētku biedrības valdes aizgājušā Imanta Purva vietā stājies pirmais kandidāts Juris Dzeguze.

● Latviešu basketbola sacīkstes sestdien, 12. maijā, Earl Haigh skolā, 100 Princese Ave., Toronto. Sacīkšu sākums pl. 10. Paredzams, ka piedalīsies vismaz trīs vienības. Sacīkšu vieta atrodas 6. ielā uz ziemeļiem no Šeparda avēnijas, pie Janga ielas.

Lūdzu atsaukties

Mariju Baumanis

Drepers kundzi

A. GERBERAM

58 Thornton St.,

Albany, N. Y. 12206, U.S.A.

Mūsu mīļais

Ivārs Melnbārdis

dzimis 1939. gada 8. janvārī Madlienā,

miris 1979. gada 16. aprīlī Sarnijā, Ont.

Dziesma —
te bija, te šalca,
te tās vairs nav . . .

Dziļās skumjās

sieva Kathleen, bērni Brant un Valerie, brāļi Jānis, Dzintars un Dailis ar ģimenēm Kanadā, tante Millija Esterliņš, Rochester, N.Y.

Mūsu mīļais filistrs

Juris Kalniņs

dzimis 1912. gada 7. janvārī Maskavā,

miris 1979. gada 27. aprīlī Toronto

Korporācija Talavija

Rota 30 gadu jubilejas koncerts

Apvienoto latviešu baptistu draudžu koŗu 30. gadskārtējais koncerts — dziesmu dienas 29. aprīlī Yorkminster Park baptistu dievnamā Toronto bija pulcinājis pāri par 700 klausītāju. Mācītājs A. Arājs sacīja, ka šie ir lielākie un plašākie latviešu baptistu draudžu svētki Ziemeļamerikas kontinentā, kas katru gadu notiek citā vietā, citas draudzes centrā. Toronto šās dienas ietvaros jau sarīkots ceturtais koncerts. Tajā šogad piedalījās seši koŗi: Bostonas (diriģents E. Zupiņš), Bukskauntijas (E. Ķeris), Čikagas (R. Kalnmals), Filadelfijas (V. Baštiks), Klīvlandes (Z. Vīķe) un Toronto (A. Purvs), kā arī atseviši dziedātāji no citām vietām.

Svēto rakstu lasījumus, lūgšanu un svētīšanas vārdus teica Amerikas latviešu baptistu apvienības priekšsēdis māc. Fr. Čukurs.

Apvienotais koris 90 dziedātāju sastāvā, 14 mūziķu pūtēju

(Turpinājums 13. lp.)

Gotlandes senie sakari ar latviešiem

Latviešu valodā un dziesmas šovasar skanēs ne vien Visbijas viduslaiku ielās un laukumos, bet arī ārpus pilsētas mūriem. Mēs zinām, ka Gotlande ir sala Baltijas jūras vidū, ne visai tālu no Kurzemes krasta. Mums arī zināms, ka šī sala pieder Zviedrijai un ka tūkstošiem latviešu Otrā pasaules kara beigu posmā pāri Gotlandei bēga uz rietumiem. Gribētos jautāt, ko mēs zinām par Gotlandes iedzīvotājiem un viņu vēsturi? Kādi sakari bijuši latviešiem ar mūsu tuvākajiem kaimiņiem rietumos?

Gotlandes tuvums Latvijas krastam nomanāms daudzējādā veidā. Vispirmā kārtā dabā. Ābeles un ceriņi zied Gotlandē tajā pašā laikā kā Kurzemē un tie paši sniega puteņi aizputina ceļus un tekas abos krastos. Pļavās zied gundegas un pīpenes. No Kurzemes mežiem atlido ērglis, lai pamedītu Gotlandes norās. Tās pašas zivis ķeras latviešu un gotlandiešu zvejnieku tīklos.

Ne vien dzīvnieki un stādi, bet arī cilvēki mums līdzīgi. Vecie gotlandieši stāsta, ka viņu tēvi braukuši uz Kurzemi sev sievas lūkot un ka gotlandietes izprecētas uz Kurzemi. Asinsgrupu sadalījumā gotlandieši vairāk līdzinās Baltijas jūras austrumu krasta iedzīvotājiem nekā zviedriem.

Iedzimtos gotlandiešus sauc par gūtiem (mūsu senči teica gudi) un viņu valoda līdzīga īslandiešu. Diemžēl, daudzi gotlandieši šo valodu vairs neprot un runā īpatnēju zviedru dialektu.

Tagad Gotlande ir diezgan neievērojama Zviedrijas province, kuras iedzīvotāji galvenokārt nodarbojas ar lauksaimniecību. Bet pirms nepilniem 1000 gadiem Gotlande bija ievērojams centrs Ziemeļeiropā. Gotlande tad bija brīva zemnieku republika, ar tautas ievēlētu valdību, kas tirgojās un līga līgumus ar tuvām un tālām zemēm un valstīm, ar Vācijas ķeizariem un Anglijas karaļiem.

Par seno dienu varenību un bagātību vēl šodien liecina vairāk nekā 90 dievnamu, celti 12 g.s. un rotāti ar vienreizēju mākslu — akmens un koka skulpturām ,sienu un stiklu gleznojumiem.

Gūti 1161. gadā nolīga svarīgu un liktenīgu līgumu ar toreiz iespaidīgo vācu firstu Indriķi Lauvu. Līgumā gūtiem atļāva plašu tirdzniecību Vācijā, un vācieši drīkstēja apmesties un tirgoties Visbijā.

Visbija ātri uzplauka, pateicoties tirdzniecībai austrumos. Visbijieši centās pārņemt gūtu tradicionālos tirgus, piemēram, Novgorodā. Tā drīz vien radās domstarpības un strīdi pilsētas un lauku iedzīvotāju starpā, kas 1288. gadā noveda līdz pilsoņu karam. Lai aizsargātu savu pilsētu, visbijieši sāka celt pilsētas mūri, kas vēl līdz šai dienai saglabāts visā garumā.

Karš novājināja abus pretiniekus, un 1361. gadā dāņi iekaroja Gotlandi. 300 gadus Gotlande piederēja Dānijai. 1645. gadā Gotlande nonāca zviedru varā. Vidzeme un Rīga tad jau gadu desmitus bija piederējušas Zviedrijai.

Runājot par latviešu sakariem un attieksmēm ar gotlandiešiem, varam konstatēt, ka Baltijas jūras krasti nav vienmēr bijuši atdalīti ar dzelzs priekškaru un ka mums cauri gadu simteņiem bijuši dzīvi sakari ar mūsu kaimiņiem rietumos. Šī sala nebija sveša mūsu senčiem, un jau sen pirms mūsu laikiem Gotlandē dzirdēta latviešu valoda.

Par mūsu sakariem ar gūtiem liecina piemēri, kā „velna laivas" Kurzemes piekrastē, kas bija tipiska gotlandiešu apglabāšanas veids bronzas laikmetā; 7. un 8. g.s. gūtu kapu lauki Grobiņas apkārtnē; māju vārdi — Gudi, Gudēni un Gudiņi Kurzemē; archaioloģiskos izrakumos Gotlandē atrastas baltu, galvenokart kur šu, rotaslietas un rīki; Siltes pagastā (50 km dienvidos no Visbijas) izrakta kuršu sieviete, kas tur dzīvojusi 8. g.s.

Diemžēl, Gotlandes vietu vārdi, to eventuālā izcelsme no baltu vārdiem, maz pētīti. Prof. Arveds Švābe savā zviedru valodā rakstītā grāmatā par Latvijas vēsturi raksta, ka gotlandiešu 16. g.s. zemes grāmatā ir vairāki ieraksti, kas liecina par baltu tautu klātieni Gotlandē. Vēl tagad uz ceļa rādītājiem Gotlandē lasām vārdus: Lauks, Sigulds, Vanges, Apse, Augstens, Nabe, Nore, Alands, Sigvalde, Vale, Banders, Silte u.c.

Visbija ir Gotlandes vienīgā pilsēta un, tāpat kā Rīga, piederēja pie Hanzas pilsētu savienības. Iekšpilsēta saglabājusi savu Viduslaiku raksturu ar daudzām vēsturiski interesantām celtnēm: minētais pilsētas mūris, puvertornis, ko uzskata par vecāko Visbijas celtni (celts 11. g.s.) un vismaz 12 lielas baznīcas, no kurām visas, izņemot Sv. Māras baznīcu, tagad vēl ir tikai labi saglabātas drupas. Beznīcas nodedzinātas 16. g.s., lībekiešiem atstājot pilsētu.

Divu baznīcu drupas ir sevišķi interesantas no latviešu viedokļa, Sv. Jēkaba un Svētā Gara baznīca. Sv. Jēkabs minēts mūsu zemes chronikās. 1. Livonijas sinode Rīgā 1225. g. nolēma sūtīt latviešu un lībju jaunekļus uz Visbijas Jēkaba baznīcu, lai tur izglītotos par mācītājiem. Svētā Gara baznīca piederējusi Rīgas archibīskapam vai Vācu ordenim. Baznīcas drupas labi saglabātas. Svētā Gara baznīca būvēta divos stāvos. Dievlūdzēji augšējā stāvā varēja sekot dievkalpojumam apakšējā caur lielu apaļu atvērumu grīdā. Visi krustneši, kas devās uz Latviju un Igauniju, lai iekaroto un kristītu šīs zemes ,brauca caur Visbiju. Pirms izbraukšanas uz Rīgu, viņi sanāca Visbijas svētā Gara baznīcā, lai saņemtu pēdējo svētību.

Zinot, ka dziesmu dienās Gotlandē pulcēsies daudzi latvieši no dažādām pasaules malām, gribētos visiem no sirds novēlēt izjust un piedzīvot šeit brīnišķīgo tuvumu mūļās dzimtenes krastam.

Fjalars Linge

Kā uzturēties mūža novakarē

(Beigas)

MEDIKAMENTI

Medikamenti ir svarīga problēma ne tikai veciem slimajiem, bet arī ārstiem, kas tos izraksta un visai farmaceitiskai rūpniecībai. Pēdējā ārstu „Apkārtrakstā" nr. 115 šai problēmai pieskaras mūsu ārstu kopas priekšnieks U. Bertholds. Arī citur lielu un plašu rakstu netrūst, kas gan domāti galvenām kārtām ārstiem. Veco ļaužu medicīnas nozare strauji attīstās, pirms 20 gadiem tā bija, kā saka, „bērna kurpēs". Pakavēsimies šeit tikai īsumā pie dažiem biežāk lietotiem medikamentiem.

Veci ļaudis bieži lieto medikamentus. Tā Zviedrijā 60 proc. no visiem iedzīvotājiem gada laikā lieto vismaz kādu medikamentu. Jaunie ļaudis lieto retāk, tikai 40 proc., bet veco starpā ir 80 proc. zāļu lietotāju. Starp tiem dominē sievietes. Tā 70 gadu vecumā 80 proc. no sievietēm lieto medikamentus, vīrieši tikai 60 proc. Sievietes arī biežāk griežas pie ārsta.

Biežāk lietotie medikamenti ir nomierinātāji un miega līdzekļi (sedatīva), urīna dzinēji (diuretika), sāpju nomierinātāji (analgetika) un sirds līdzekļi (digitalis).

Vecumā bieži nav tikai viena kaite vien, bet vairākas. Tāpēc arī līdzekļu ir daudz vienam un tam pašam cilvēkam. Man nākas bieži sastapt vecākas dāmas, kas lieto 10 un vairāk medikamentus vienlaikus. Pašas viņas nereti nezina, kādai vajadzībai, kādos daudzumos un kādā kārtībā medikamenti lietojami. Zviedrijā ir īpatnība, kā medikamentu iepakojumā nav norādījuma, kādai vajadzībai un kādos daudzumos medikaments lietojams. Tā vecie cilvēki nereti neprot atrast īsto. Lieta liekas vē grūtāka Anglijā, kur uz medikamentu kārbām nestāv pat zāļu nosaukums. Tur pat ārsts, izņemot mājas ārstu, nekā nevar izzīlēt.

Kā tad medikaments iedarbojas uz veco organismu? Ir skaidrs, ka iedarbība nav tāda pati kā spēka gados. Parasti devām jābūt mazākām, aknu un nieru funkcija ir vājāka, medikamentu uzsūkšana un izdalīšanās spēja ir citāda. Tā tas sevišķi ar nomierinātājiem un miega līdzekļiem. Ārsta praksē sastopam gadījumus, kad ve-

(Turpinājums 12. lp.)

TAUTU KOMERŠS GOTLANDĒ, VISBIJĀ

ceturtdien, 21. jūnijā, pl. 20.00 Mellangatan 19,

Säve zālē. Prezidēs Lettonias Zviedrijas kopa.

Pieteikšanās pie Korporāciju interno kopu pārstāvjiem Zviedrijā vēlākais līdz 1. jūnijam. Vietu skaits ierobežots. Dalības maksa apm. 95 Zv. kr, vai 22 USA dolari.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

Mēs atkal un atkal satraukti lasam laikrakstos, dzirdam un redzam televizijas raidījumos traģisma un bēdu pilnas ziņas par iznīcinošiem postījumiem viesuļvētrās, plūdos, ugunsgrēkos, kur bojā aiziet visa kādām ģimenēm piederējusi ilgā, sūrā un grūtā darbā iekrāta kustāmā un nekustāmā mantība. Ne reti dzirdam par nelaimes gadījumiem, kur cilvēkam, tikai pateicoties brīnumam, ir izdevies izglābt vienīgi kailo dzīvību. Tad atkal kāds traģisks nelaimes gadījums radījis smagus sakropļojumus. Mēs zinām slimības gadījumus, kas cilvēku uz ilgiem gadiem un pat visu mūžu saista pie gultas.

Nelaime nenāk brēkdama, tā nāk pēkšņi un negaidot, tāpat kā smagas ilgstošas slimības parasti iestājas nepamanītas. Gaužam maz būs tādas latviešu ģimenes, kuras, šādos lielos nelaimes un posta piemeklējuma gadījumos, pašas saviem spēkiem, vai apdrošinājumiem, spēj pārvarēt kolosālās materiālās grūtības.

Tāpēc jau savlaicīgi ir jādara iespējamais, lai mēs latvieši kopējiem spēkiem, kad atsevišķam mūsu tautas loceklim un ģimenei tas nav iespējams, varētu iespējami jūtami materiāli palīdzēt pārvarēt liela posta piemeklējuma gadījumu.

Šādu iespēju dod Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda Ārkārtējās Palīdzības Kase, uz kuras izmaksām tiesīgi visi Fonda dalībnieki, kas sastāv kādā Fonda veselības vai dzīvības apdrošinājumā.

Tagad šīs kases, kurā savstarpējā cieņā un uzticībā apvienoti daudzi tūkstoši tautiešu, palīdzība pieejama arī nepiedaloties Fonda regulārajos apdrošinājumos, bet iestājoties Amerikas Latviešu Palīdzības Fondā par dalībnieku-veicinātāju. Fondā uzņem ASV, kā arī KANADĀ dzīvojošos latviešus.

Dalībnieka-veicinātāja gada maksa ir ļoti maza, tikai $ 5.- vienai personai, bet precētam pārim $ 8.- gadā.

Tuvāku informāciju un iestāšanās pieteikuma veidlapas, lūdzu pieprasiet ar šeit zemāk iespiesto kuponu.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P.O. BOX 8857, PHILADELPHIA, PA. 19117, USA.

Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju par Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda ĀRKĀRTĒJO PALĪDZĪBU un _____ (skaits) dalībnieka-veicinātāja iestāšanās pieteikuma veidlapas.

UZVĀRDS un VĀRDS _____

DZĪVES VIETA _____
(precīza un labi salasāma pasta adrese)

Arī dziesmu svētkiem jākalpo mūsu politiskajiem mērķiem

LNAK PADOMES SESIJAS OTRĀ DIENA

LNAK sesijas otrā dienā bija ieradies arī Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks. Viņš savā apsveikuma uzrunā norādīja, ka tagad bieži diskutē jautājumu, vai mēs vairs esam tik vienoti kā bijām? Konsuls atzina, ka mēs tagad esam daudz vairāk vienoti nekā daudzas citas etniskās grupas līdzīgā stāvoklī. Trimdai ieilgstot un stāvoklim dzimtenē pasliktinoties, mēs esam tikai vairāk norūpējušies un kļuvuši bezcerīgāki, meklējam jaunus ceļus un cīņas līdzekļus. Tāpat reizēm esam kļuvuši arī kritiskāki viens pret otru, īpaši pret sabiedrības vadošajām personām. Publiska kritika demokratiskos apstākļos ļoti parasta parādība, bet vadītājas personas to nedrīkst ņemt ļaunā, kaut arī kritika būtu nesaudzīga.

Dr. E. Upenieks atsaucās uz seno grieķu gudrību, ka „lielas lietas risināmas vienotībā, bet mazas ar mīlestību un savstarpēju toleranci". Mūsu lielos nacionālos jautājumus par tautas tiesībām un brīvu Latviju neviens nekad nav apšaubījis vai noliedzis. Runātājs atzina, ka lielos pasākumos mēs esam bijuši vienoti: atbrīvoti mūsu trīs Sibirijas cietumnieki, Baltiešu vakari Otavā guvuši atzinību, Latviešu centra jautājums Toronto un šī centra komitejas panākumi guvuši atbalsi vietējā dienas presē. Cerams, ka arī iecerētais slimo aprūpes nams Toronto radīs tikpat vienotu sabiedrības atsaucību.

Mūsu sīkajās ikdienas lietās, kā atzina Dr. E. Upenieks, mums nav bijis ne sengrieķu mīlestības, nedz latviskās iecietības. „Viena otra organizācija" pat esot jutusies tiesīga vienā otrā gadījumā „vērst arī sankcijas". Konsuls aicināja meklēt un atrast pareizos ceļus, kas vestu uz brīvu Latviju, kādu vēlējumu izteica arī LNAK padomei.

Par darbu politiskās informācijas laukā stāstīja LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss. Viņš norādīja, ka LNAK padome atzinusi, ka nav jāmaina mūsu nostāja pret mūsu tautas iznīcinātājiem. Jāsadarbojas ar citu apspiesto tautu grupām un viņu organizācijām. Pašai tautai jāgrib būt brīvai, un te mēs varam palīdzēt ar pārdomātu politisku programmu. Dr. L. Lukss pieskārās arī Kanadas federālajām vēlēšanām, aicinot ar mūsu problēmām griezties pie sava rajona kandidātiem un dabūt atbildes uz mums interesējošiem jautājumiem.

Politiskās nozares ziņojums izraisīja arī pārrunas, kurās izteicās G. Sukse, Edm. Ozols, A. Budrēvics, Dr. A. Šteins, J. Grodnis, V. Vāgners u. c.

Vēlāk plašākas pārrunas izraisīja O. Ieviņa ierosinājums, ka mūsu dziesmu svētki izmantojami politiskajām demonstrācijām, kad saplūst lielas ļaužu masas un varam mākt ar savām prasībām. Pret to bija iebildumi Ž. Šmitam. „Mēs dzirdējām, ka Bostonā bija rumu svētki," viņš teica. Viņa iebildumus atbalstīja arī Biruta Senkēviča. Ž. Šmits vēl norādīja, ka nākošā gadā ievēlēs jaunu LNAK padomi, un līdzšinējai padomei nebūs vairs nekāda teikšana, kādēļ par nacionālu demonstrāciju 1981. gada dziesmu svētkos vēl pāragri runāt. Pēc pārrunām pieņēma rezolūciju, kurā ieteica latviešu dziesmu svētku rīcības komitejai uzņemt dziesmu svētku programmā nacionālu demonstrāciju pie Toronto pilsētas valdes nama 1981. gada dziesmu svētkos, kā tas jau notika Bostonā, apsūdzot mūsu zemes okupantus par latviešu tautas iznīcināšanu Latvijā.

Pēc plašākas V. Upeslāča motīvācijas padome pieņēma iesniegumu, uzdodot saviem pārstāvjiem PBLA valdē lūgt pašreiz sagatavojamai akcijai pret Pad. savienību atgriezties jau pie agrākā LNAK ierosinājuma, nosaukt šo akciju par pretgenocīda akciju, jo latvieši Latvijā visumā nepārkrievojas, bet garīgi pretojas krieviskajai ietekmei. LNAK padome pārliecināta, ka galvenā problēma ir plānotā nelatviešu iepludināšana Latvijā, kas apdraud latviešu vairākuma stāvokli un tāpēc tautai laupa tiesības uz neatkarību. Šis apstāklis atļauj lietot genocīda konvencijas aizsardzību.

LNAK padome atzina, ka ņemot vērā faktu, ka Latvijas ir okupēta un latviešu tauta nevar savu gribu izteikt, latviešu trimdas centrālās organizācijas morāli un politiski pārstāv latviešu tautas intereses līdz tam laikam, kamēr latviešu tauta atgūs pašnoteikšanās tiesības. Arī šo rezolūciju pieņēma.

Padomei bija arī ieteikums LNAK valdei atgādināt politisko partiju līderiem, ka esam latviešu izcelsmes Kanadas pavalstnieki, kas ar bažām vēro, ka vēlēšanu kampaņā nepaceļ svarīgu jautājumu, ka Pad. savienība neievēro Helsinku nolīgumu par ģimeņu apvienošanu un valdības klusēšanu apspiesto Austrumeiropas tautu neatkarības jautājumā. Kāds cits priekšlikums atgādināja, ka LNAK nozarēs parasti darbojas tikai viena persona, tādēļ ieteica LNAK valdei piesaistīt darbiniekus no padomes locekļu vidus vai ārpus padomes, kas palīdzētu nozaru vadītājiem.

Apzinoties jaunu sabiedrisko darbinieku sagatavošanas svarīgo nozīmi, LNAK padome aicina organizācijas un atsevišķas personas pastiprinātā kārtā ar stipendijām atbalstīt jaunatnes latviskās izglītības centienus Minsteres ģimnazijā, Rietummičiganas universitātē u. c. LNAK padome vēlreiz lūdz visas latviešu organizācijas ievērot agrāko lēmumu par 3 proc. iemaksu skolu fondam no savu publisko sarīkojumu atlikuma.

Izglītības nozares vadītājs J. Mežaks plašāk referēja par izglītības un audzināšanas darbu, apskatot arī problēmas par Minsteres ģimnaziju un projektēto Amerikas latviešu ģimnaziju, kas varētu atrasties Toronto. Šīs ģimnazijas Kalamazū projekts atmests, bet par Toronto jautājums vēl neskaidrs, sakarā ar Ontario provinces likumu par angļu vai franču mācības valodu. Ja šo likumu izdotos grozīt, šķēršļu nebūtu. Minsterē trūkst skolēnu, bet divu gadu laikā, kamēr event. varētu sākt darboties Amerikas latviešu ģimnazija, bērnu vecāki varētu savu labo gribu pierādīt un sūtīt bērnus uz Minsteri.

Vairāki padomes locekļi atzinīgi izteicās par Minsteri, kur skolēni no citām zemēm ar angļu valodu spiesti sarunāties latviski, kamēr Amerikas latviešu ģimnazijā tie savstarpēji runātu angliski. Bija arī aizrādījums, ka vācieši labprāt vēlētos no Minsteres ģimnazijas atbrīvoties, kam labu iemeslu dotu, ja nodibinātos Amerikas latviešu ģimnazija (Dr. A. Vanags).

Par kultūras problēmām jau sesijas pirmajā dienā plašāk runāja LNAK Kultūras nozares vadītāja Inta Purva, pieskaroties arī latviešu kultūras krātuvei un mūsu kultūras vērtību saglabāšanai trimdā.

Vēlā pēcpusdienas stundā, kad daļa tālāko padomes locekļu jau bija devušies mājup, LNAK savu divu dienu padomes sesiju šogad beidza. Abas dienas par padomes paēdināšanu rūpējās Latviešu nama dāmu komitejas priekšnieces S. Zaķes vadībā.

K. S.

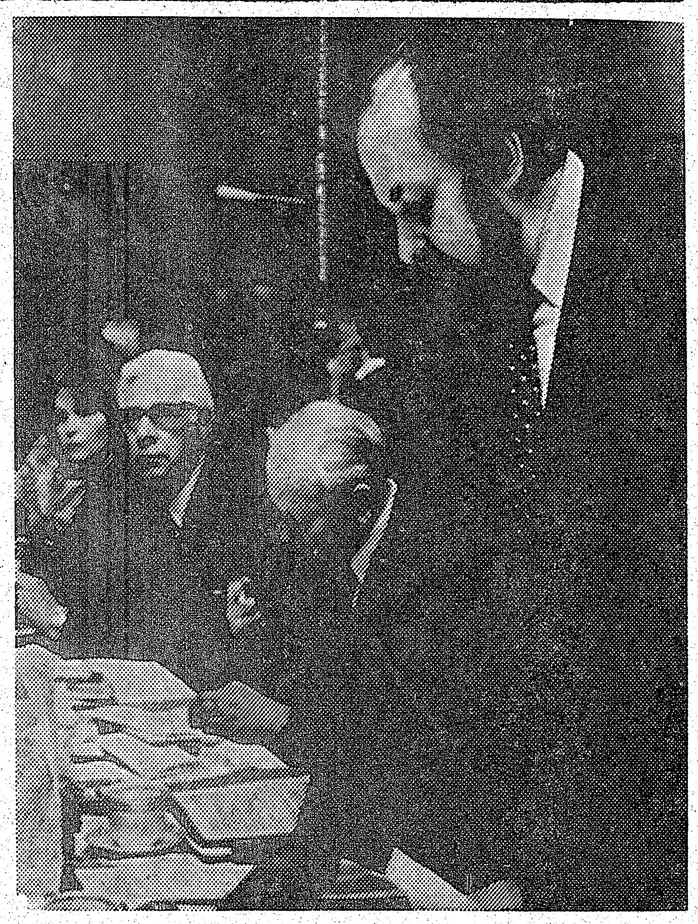

LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs sniedz ziņojumu LNAK padomes sesijā. Viņu aizklātā balsošanā, balsojot atsevišķi, ievēlēja no jauna. No T. Kronberga pa kreisi: LNAK valdes loceklis un kasieris K. Tannis, līdzšinējais valdes sekretārs I. Alksnis, kas vairs nekandidēja, un valdes loc. Ināra Leimane. Arī abus pārējos ievēlēja no jauna.

Foto: J. Ligers

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

5. maijā pl. 19.30 Bickford Park vidusskolā DV teātris Kanadā izrādīs Mārtiņa Ziverta lugu Nauda.

6. maijā pl. 15 TLB sestdienas skolas ģimenes dienas sarīkojums ar māc. Ā. Čopa vadītu svētbrīdi un skolēnu priekšnesumiem, Lietuviešu centrā, 1011 College ielā.

7. maijā pl. 19.30 DV namā visu organizāciju pārstāvju un ieinteresēto sanāksme pārrunām par veco un slimo mājas projektu.

13. maijā baritona Alberta Vītola 60 g. jubilejas koncerts.

3. jūnijā pl. 17 Austrālijas Saules Josta uzvedīs „Marietas dziesmu" Raiersona auditorijā Biļetes pirmd. un otrdienās no pl. 19—21 Latviešu namā pie Diždanča. Atlaide tikai iepriekšpārdošanā.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 21. SEZONAS KONCERTS

3. novembrī pl. 20 Raiersona teātrī Alfrēda Kalniņa 100 gadu atceres koncerts. Apvienotie koŗi, solisti un orķestris.

HIDRABENĒ

12. maijā pl. 19 E. Beitānes koncerts, pie klavierēm Ruta Āze, kas piedalīsies arī ar solo priekšnesumiem. Deja. Spēlēs Runči

B & V Installers

IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES

Zvanīt vakaros

V. Ivāns 763-3374 — **R. Bulovs** 638-5478

Tiksanās ar Latvijas latviešiem

Kultūras dienās Ņujorkā 22. aprīlī viesis no Toronto Dr. V. Gulēns runāja par sabiedrības plaisām. Viņš norādīja, ka ar runāšanu nekas neesot panākts. Mēs dzīvojot illūzijās. Esot izveidojušās „divas kareivīgas grupas", kuŗu uzskati atšķiroties. Konservātīvo grupu mācot šaubas un bailes, tā neuzticoties citiem, meklējot autoritāti, kamēr otra grupa uzdrošinoties darīt visu. Vecākai paaudzei esot vainas apziņa pret tiem, kas palikuši tēvzemē. Abas grupas savā starpā cīnoties un bieži nespējot vienoties. Tie, kas nerunā latviski un nekā nedara, jānoraksta zaudējumos. Katrai jaunai paaudzei rodoties 90 proc. nobirums. Citādi domājošos nedrīkstot „noriet", esot vajadzīga brīva prese, aprakstot abu pušu uzskatus „augstā līmenī".

Pieci no Latvijas nesen izbraukušie tautieši dalījās ar saviem novērojumiem trimdas latviešu dzīvē, Arianna Goldiņa aizrādīja, ka mūzikā latviešu sarīkojumos dalībnieki paši nāk un strādā, bet viņa neesot redzējusi pietiekami daudz iesaistītu jaunatni. Vajadzētu atrast veidu, kā jaunatni plašāk piesaistīt šādos pasākumos. Māris Ozols ar dzīves biedri Kīru, kas nav latviete, bet runā latviski, Amerikā at-

(Turpinājums 11. lp.)

★ Čechu pārbēdzējs, kas pirms nedēļas izbēdzis no Čechoslovākijas lidmašīnas Kanadā un lūdzi patvēruma tiesības, mainījis savas domas un izteicis vēlēšanos atgriezties dzimtenē „personisku iemeslu dēļ". Pēdējās divās nedēļās Kanadā pārbēguši pavisam 5 čechi, to vidū divas slimnīcu māsas, kas lūgušas patvēruma tiesības.

Crest Motors Custom Service

labo visāda veida automašīnas. 258 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant), tel. 485 5537. Sestd. darbojas līdz 12.

S. Miķelsons, latviešu uzņ.

Eglinton - Mt. Pleasant rajona LATVIJA AMERIKĀ abonenti, kas pastu traucējumu dēļ laikraksta vēlētos saņemt jau ceturtdienās Crest puķu veikalā, 567 Mt. Pleasant Rd., laipni lūgti sazināties ar LA biroju pa telef. 466-1514.

Pārrunas par latviešu kultūru

Kultūras dienās Ņujorkā 22. aprīlī DV namā referenti apskatīja draudus latviešu kultūrai Latvijā un šeit, bet nesen ieradušies izceļotāji no Latvijas atklāti novērtēja latviešu sasniegumus svešumā. Viesis Dr. V. Gulēns no Toronto mēģināja noskaidrot latviešu sabiedrības „plaisu plaisāšanos". Pārtraukumu laikā ap 150 apmeklētāju varēja vērot šinī gadā Kultūras fonda godalgoto mākslinieku darbu un latviešu mantojuma pūra izstādes.

Ņujorkas latviešu organizāciju padomes rīkotās Kultūras dienas atklāja P. Norvilis, aizrādot, ka šī tradicija Ņujorkā pastāv jau gandrīz 30 gadus. Organizāciju padome ir atradusi daļu jaunu darbinieku un arī jaunus sarīkojumu veidus, neatlaidīgi turpinot cīņu par latviešu kultūru un valodu. Attālinoties no neatkarības laika, nobirumi kļūst arvien lielāki, tautas kodols mazāks. Piekeršanās latviskam mums tagad nepieciešama. Politiskajos strāvojumos vai mākslas virzienos nedrīkst pagaist pašapziņa, izjūtas un latviešu likteņa saistījums no paaudzes uz paaudzi.

Uzņemoties rīta cēliena vadību, Dr. A. Bodganovics savā uzrunā norādīja uz statistiku, ka skolēnu skaits samazinās, apmeklētāju skaits sarīkojumos slīd, sadilst rakstnieku skaits, zūd kultūras darba radītāju un patērētāju. „Dabiskais pieaugums" ir gan mākslas radītājos, bet latviskā vārda mākslas radītājos nav un nebūs. Katastrofāls sabrukums var iestāties rakstniecībā, avīzēs, skolās, baznīcās.

Kalifornijas viesis J. Trapāns referātā par draudiem latviešu kultūrai Latvijā uzsvēra, ka kultūra ir vienīgais gaišais punkts Latvijā. Dzeja Latvijā ir spēcīga, proza „tumšāka", gleznieciība viduvēja, audumi koši.

Latvieši paši savu kultūru sāka radīt Tautas atmodas laikā, ap 1860. gadu, tā veidojās līdz 1940. gadam. Gadsimta maiņā tā bija jau izveidojusies un sadalījusies pa nozarēm. Ietekme nāca no austrumiem un rietumiem. Tagadējās varas laikā latviešu literatūra padarīta par greizām ēnām, pagātni mēģina iznīcināt. Par Akurāteru Latvijā zina, par Virzu nemin ne vārda.

Tagad mākslā valda sociālais reālisms, bet tas pie katra režīma ir mainījies. Latviešu mākslinieki mēģina savu kultūras jaunradi turpināt nelegāli. Režīma priekšā izceļas diletanti. Ja raksta par pagātni, honorārs ir tikai puse no parastās likmes, par pašreizējo laikmetu — dubultīgs, bet par Ļeņinu — desmitkārtīgs. Vērojams šovinisms, kur tikai krieviskais ir labs. Jāpazīst arī Latvijas laiks pirms 1940. gada, bet to pašreizējais režīms atstumj, tas no skolām izdzīts. Latvju mūzika, literatūra, gleznieciība tomēr parādās ar senatnes un vēstures motīviem. Rietumu iespaidi nāk caur Poliju. Tauta Latvijā tagad nedrīkst atzīt savas kulturas pagātni. Drīz nebūs paaudzes, kas atcerēsies „buržuju laikus", tad nākamā paaudze būs spiesta ticēt tam, ko raksta.

Referents pieskārās arī t.s. kultūras sakariem. Pēc viņa ieskata, dažus varētu pieņemt, citus atraidīt, vēl par citiem domas varētu dalīties. Tie tomēr neierodas skatīt mūsu kultūru, lai gan Latvijā pazīst agrākos un tagadējos rakstniekus trimdā, pazīst Andreja Eglīša dzejas. Latvijā pašreiz uznākuši tumšie Vidus laiki, kur atsevišķi cilvēki kultūras darbu slepeni turpina, mēģina radīto saglabāt.

J. Bičolis savā apcerējumā domāja, ka mūsu spēks kultūras veicināšanai Latvijā esot mazs. Tikai 150 cilvēku ieradušies Sanfrancisko noskatīties Latvijas aktieru priekšnesumus. Referents ieteica šejienes latviešu presei grozīt savu nostāju pret „kultūras sakariem." Kultūra Latvijā esot labākos apstākļos nekā šeit, svešumā. Tur pasākumus atbalstot valdības iestādes, te mūs neviens neatbalstot.

A. Krūkliņš referēja par mākslu Latvijā. Rīgā māksliniekiem esot dažādas ērtības. Daži mākslinieki iet pretējus ceļus tam, ko nospraudusi partija, bet vairums iet „kopā ar laikmetu". Tēlniecībā esot radīti meistarīgi darbi.

A. Padegs salīdzināja zinātni Latvijā un rietumos. Zinātniski gradi vairumā partijas biedriem. Tautas tērpi vājas kvalitātes, masveidīgi darināti, kaut pēdējā laikā sāk darināt individuāli. Kokles pārdod veikalos, kas iekārtoti tūristiem. Darbojas kokļu ansambļi, bet tie nav populāri.

V. Kalniņš piepilda, ka Rīgā radīts civīlās aviācijas institūts, kur māca tikai krieviski.

J. Krēsliņš referātā par draudiem latviešu kultūrai šeit, ievadā norādīja, ka latviešu kultūras dzīve jebkādos apstākļos apdraudēta, to apdraudot kā saimnieciski labvēlīgi, tā nelabvēlīgi apstākļi. Draudi rodoties no pašu vienaldzības, intereses trūkuma un standartu zaudēšanas. Nepietiekama vērība pievērsta latviešu valodas mācīšanai bērniem. Interese varētu būt lielāka par Minsteres ģimnaziju un latviešu valodas kursiem Mičigenā. Nav iznākusi latviešu valodas vārdnīca, laikrakstiem grūti atrast līdzstrādniekus. ALA paspārnē vajadzētu iekārtot bibliotēku, kur savākti visi izdevumi, arī veclatviešu. Referents norādīja, ka trimdas sabiedrība noveco, rodas arvien vairāk jauktas laulības, būs problēmas ar iepirktiem īpašumiem un baznīcām. **V. I.**

Tiksanās ar Latvijas . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

rodas tikai septiņus mēnešus. Viņš ar interesi seko latviešu preses atreferējumiem par trimdas kultūrālo dzīvi, kas ir aktīva, bet Latvijā maz par to zina. Latvijā klausās Amerikas Balss raidījumus, bet raidījumi krievu valodā vairāk nekā latviešu. Latviešu raidījumus vajadzētu paplašināt, jo tie ir tikai pusstundu ar atkārtojumiem. Viņa spriedums par šejienes latviešiem: mazāk strīdēties, vairāk darīt! Helēna Celmiņa Ņujorkā jau vairākkārt izteikusi savus uzskatus. Šejienes latviešiem Latvijā iespiestā literatūra pieejama, bet Latvijas latvieši nezina, ko šeit izdod. Braucējiem uz Latviju vajadzētu ņemt līdz arī šejienes daiļliteratūras darbus. Viņa bija pārsteigta, ka jau Vācijas nometņu laikā iespiestas latviešu grāmatas. Latviešu kultūrālie sasniegumi jāzina arī latviešiem dzimtenē, tikai tad varam runāt par kultūras apmaiņu. Viktors Kalniņš norādīja, ka literātiem Latvijā jādod mesli režīmam, bet brīvajā pasaulē daži to dara brīvprātīgi, minot vidējās paaudzes dzejnieku Olafu Stumbru. Daži šeit gatavi maksāt lielākus meslus nekā literāti Latvijā. Tur cilvēki mēģina uztvert katru vārdu no šejienes.

D. Vallena vēlējās visu piecu paneļa dalībnieku atbildes, kā tie skatās uz pašreizējo Rīgas aktieru braucienu pie ASV latviešiem. Ņujorkas latviešu organizāciju padome esot izšķīrusies šādu sarīkojumu nerīkot. Radās nevaikls klusums un maza vilcināšanās. Tad radās arī atbilde: Kultūras sakaru ideja laba, bet tā nostādīta vienpusīgi. Daži kultūras darbinieki vienmēr tiek uz ārzemēm, citi nekad. Šie apmeklējumi vienmēr politiski. Janušans un Freimane ir pārliecināti komūnisti, pārējie trīs izrādās apolītiski. Freimane bijusi arī deputāte Augstākajā padomē.

V. I.

Ilgvara Šteina grafiku skate

Māra Leimane,

kas ievēlēta par Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēdi. Viņa ir arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes locekle, ievēlēta šinī sesijā par jaunu, iegūstot vislielāko balsu skaitu.

Foto: J. Liģers

Līdz pat Otra pasaules kara beigām slavenajā Drēzdenes mākslas augstskolā grafikas robežas bija cieši nospraustas. Studenti drīkstēja atrast savu vietu kaut kur sarp Duerera grafisko precizitāti un Rembranta gleznieciisko pieeju — bet nekādā ziņā ārpus vai aiz šiem diviem vēsturiskajiem grafikas milžiem. Arī Latvijas mākslas akadēmijas grafiskajā darbnīcā profesoru Zarriņa un vēlāk Krauzes vadībā studentiem bija vēlams sekot pieņemtām dogmām.

Ilgvara Šteina māksla atrodas tālu no šīs bijušās pasaules. Savā maizes darbā bez grūtībām rīkodamies ar reālistiskiem priekšmetu attēlojumiem, formu perspektīvām un detaļu optiskiem saīsinājumiem, arī mākslas darbos Šteins sniedz mums šolaiku grafiskās mākslas ticējumus. Šis absolūtais diktums pieprasa māksliniekam optiski nesalauzt grafiski apstrādājamo virsmu. Ievērojot šo prasību, Šteina izstādē trīsdimensiju illūzija parādās varbūt tikai divos darbos: akvareļa un tušas technikā veiktajā nr. 13, Ceļš un ārpus kataloga sniegtajā jaukajā darbā Sapņojot.

Barokālās mākslas illūzionārie perspektīviskie palīglīdzekļi Šteinu neinteresē. Piemēram, kaut vai attēlojot cilvēka roku, lai sniegtu koncentrētu, kāpinātu raksturojumu, vai ir ar mieru to optiski izolēt no anatomiskās kopības, pagriežot to šķietami visaprakstošākā pozicijā — techniskā valodā izsakoties, — parādot to frontālā elevācijā. Raksturīgs šait ziņā ir nr. 15, „Apzīmogotais". Darbs sniedz ārkārtīgi spēcīgu kopiespaidu ar jo pārliecinošiem detaļu veidojumiem.

Ilgvara Šteina talantam nav grūtību novest kompoziciju līdz konsekventam divdimensiju atrisinājumam, ne tikai risinot tīri dekorātīvas problēmas, kā piemēram, virtuozajā krāsainā linogriezumā nr. 24 „Ganības", bet arī darbos, kur psiholoģiskas, morālas, sabiedriskas vai politiskas problēmas dominē tīri grafiskos uzdevumos, kā piemēram nr. 8 „Karavīrs", nr. 25 „Satikšanās", nr. 28 „Paškontrole", nr. 31 „Dziesma" un daudzi citi.

Apbrīnojama ir Ilgvara Šteina spēja iesildīt skatītāju ar ārkārtīgi vienkāršotajām plakanu laukumu krāsu harmonijām, kā arī ar tikpat pārdomātiem spēcīgiem krāsu kontrastiem.

Nodoties gandrīz vai ar reliģisku intensitāti savai divdimensionālai mākslas pasaulei, dabiski, ka Šteins paliek ārpus tā gleznieciisko pārdzīvojumu loka, ko rada gaismas un krītošo un pašēnu, kā arī krāsaino refleksu spēle, kas iespējama tikai, lietojot ilūzionāros trīsdimensiju elementus maksimālās intensitātes robežās.

Vienkāršam šīs izstādes vērotājam ir grūti pateikt, vai Šteins ir mūsu pašreizējās grafikas spēcīgākais pārstāvis, bet viegli apgalvot, ka viņš pieder pie tagadnes latviešu grafiķu sniegumu pašas galotnes.

Jānis Kuga

PATEICĪBA

Ar šo izsaku savu vissirsnīgāko pateicību organizācijām un visiem draugiem tuvumā un tālumā par ziedu, kartīšu, vēstuļu, telegrammu sveicieniem sakarā ar manu 75. dzimšanas dienu. Paldies!

Prof. emer. Elfrida Karlsone-Bērziņa
Londonā, Ontario

Vai jūsu mājās ir

JEZUS NĀCARIETIS

Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heights, Ill. 60006.

Vadība . . .

(Turpinājums no 6. lp.)

Amerauds esot „bīstams" čekas ziņotājs, lai gan varot izlikties par „sirsnīgu latvieti". Zakenfelds savu karjēru sācis 1955. gadā, tagad darbojoties Vīnē. Labi savu lietu protot arī Arvids Grigulis, kas mēģinājis „nozāģēt" Peteru un citus. Par latviešu jaunatni Latvijā Lešinskis izteicies, ka tā esot ļoti nacionāla. Viņš daudz ceļojis arī pa Pad. savienību. Tur laukos krievi nestrādājot, bet brūvējot kandžu un dzerot. Pad. savienībā esot ārkārtīgas bailes no Ķīnas.

Imants Lešinskis pēc pārbēgšanas lūdzis politiska azila tiesības, kādas saņēmis. Uzturoties Vašingtonas tuvumā. Viņa dzīvesbiedre Rasma esot enerģiska dāma, 20 gadu vecā meita studējot amerikāņu universitātē.

K. S.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

TORONTO NODAĻAS BIROJS
1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5
Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8
Tālr. 529-7939

Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp. — 6 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešdienās no pl. 7.00 — 9.00 vakarā

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 9% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksājot katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.50% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 10% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu, un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt).

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $3000 min. par 9.75% gadā, procentus aprēķinā katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katru noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5 augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 12%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 par 11.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 12.5% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 12% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10.000 par 13% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 12% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Kā uzturēties...

(Pārnesums no 9. lp.)

cie ļaudis nepanes vienu vai otru medikamentu un komplikācijas no zāļu lietošanas ir 3 — 4 reizes lielākas nekā jaunajiem. 5 — 30 proc. no digitalis lietotājiem saslimst no pārdozēšanas, Rodas slika dūša, vemšana, nespēks, ģībonis. Līdzeklis ir pārdozēts. Bieži pārdozē arī diuretika. Rodas inkontinence un kalija trūkuma parādības: nespēks, vājums.

Medikamentu devas tāpēc bieži jākontrolē. Tāpat nav ieteicams lietot medikamentus trīs un vairāk reizes dienā. Tādu ieteikumu reti izpilda. Teic, ka viena trešdaļa to vispār neievēro. Labāk ir ar medikamentiem, kuŗus var lietot tikai vienu vai divas reizes dienā. Labi tad tos ieņemt rītos, piem., diuretika un sirds līdzekļus un vakaros miega, sāpju nomierinātājus līdzekļus. Bieži atrodam neparocīgus medikamentu iepakojumus, kuŗus grūti atvērt pat jauniem cilvēkiem. Man radies tāds iespaids, ka vienīgi somu farmacija pa- to padomā.

Antibiotika: penicilīns tiek skaitīts pie visnevainīgākiem līdzekļiem, bet vecajiem ar nieru kaitēm der uzmanīties. Jālieto mazākas devas un jākontrolē nieŗu funkcija. Citādi, lietojot tos ilgstoši, var nonākt komatozā, nesamaņas stāvoklī.

Tetraciklīns arī jālieto mazākās devās, ja nieŗu funkcija ir samazināta. Tas pats sakāms par visiem citiem antibiotikas līdzekļiem — garamicīnu, kanamicīnu u.c.

Sirds līdzekļi — digitalis, kā jau minēju, viegli pārdozējami. Jākontrolē ķermeņa svars un nieŗu funkcija.

Asinsspiediena mazinātāji līdzekļi, kā inderāls u.c. var dot reiboņus, galvassāpes, lēnu pulsu, grūtu elpu. Ļoti svarīgi atrast pareizo devu.

Diuretika — essidrex, salures, lasix u.c. apgrūtina domāšanu un spējas fiziski strādāt. Rodas sāpes sirds apvidū u.c. Dot mazākas devas, vislabāk no rīta un neaizmirst kālija preparātus vai arī augļus ar lielu kālija saturu, kā banānus. Necensties dot lielas devas, — neviens nav pierādījis, ka mirstība pēc 65tā dzīvības gada samazinas pie diuretika lietošanas.

Antidepresīvie līdzekļi: sarotēns, tofranīls u.d.c. Vecie ļaudis nereti ir deprimēti, bet bieži šie līdzekļi nelīdz, pat ja tos pārdozē.

Sedatīvie līdzekļi — to bezgala daudz — pentimāls, librium, valium, mogadons u.c. Tos lieto gan pret bezmiegu, gan nemieru, nervozitāti. Neaizmirsīsim, ka lietojot tos lielās devās, viegli vai rasties depresijas un nespēja orientēties. Atturēsimies no barbiturskābes preparātiem — fenimāla u.c. Neaizmirsīsim, ka labs miega līdzeklis ir vakara pastaiga, vismaz savu pusstundiņu, kā vismaz angļi to ieteic.

Analgetika — sāpju remdētāju ir daudz. To lietošana atkarīga no sāpju iemesliem. Vecie bieži mēdz lietot paracetamda preparātus — alvedonu, panodīlu u.c. Tie neesot bīstami. Salicīlskābes preparāti — aspirīns u.c. — jālieto pēc ēšanas, lai nebojātu kuņģa gļotādu.

Vispār man liekas, ka negātīvo nostāju pret pretsāpju līdzekļiem vajadzētu revidēt. Briesmas no 70gadīgiem narkomāņiem ir minimālas, bet medicīnas svarīgākais uzdevums ir samazināt vai novērst sāpes. Pret šo pamatprasību, liekas, bieži tiek grēkots. Neārstējamu slimību gadījumos sāpju nomierinātāju līdzekļu daudzums nav samazināms, bet gan palielināms. Tādā veidā izbeigtos arī bieži nevajadzīgās runas par eitanasijas nepieciešamību (palīdzēt nomirt). Bet medikamenti, sevišķi ar stipru iedarbi, ir jāatstāj ārstu rokās. Pat māsām un citam zemākam personālam būtu to lietošana jāpārrunā ar ārstu, kā tas mēdza būt Latvijā.

DV TEĀTRIS KANADĀ

Mārtiņa ZĪVERTA kriminālnovele

NAUDA

Režisors G. Vērenieks

Sestdien, 5. maijā, pl. 19:30 Bickford Park vidusskolā
777 Bloor St. W.

Ieeja 1. vietā $6, 2. vietā $5, pensionāriem un skolniekiem $1 atlaide. Biļetes iepriekš pārdod DV grāmatnīcā.

GRĀMATAS DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

T. Budiņa-Lazdiņai—Teach Yourself Latvian	$9.00
V. Mežezeers, Th.D. — The Herrnhuterian Piettism in the Baltic	$6.95
Dzimtenei atarautie, Veltas vēstules	$11.00
K. Bachmanis - Latvieši Ukrainā (1917-1919)	$10.00
N. Ķaune — Vecā Jelgava	$6.00
A. Voitkus — Ogles pelnos, rom.	$9.00
V. Kārkliņš — Vientulības kalns, rom.	$12.00
M. Vētra — Rīga toreiz, atm.	$11.00
A. Michelsons — Klibā skroderа iela, rom.	$8.50
Latvijas valsts pasludināšana	$2.00
A. Bērziņš: Pazīstamas sejas	$8.50
A. Daugulis — Viļņu dziesma, st.	$4.50
L. Cauka — Meklējot balto ceļu, dz.	$5.00
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis III	$26.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Omars Heijams	$13.00
Pravietis	$15.00
A. Niedra — Mana bērnība un puikas gadi	$10.00
Vaimiera pulka vēsture	$18.00
J. Babre—Jēzus Nācarietis, mīl. der. II d.	$12.00
Edv. Virza—Laikmeta dokumenti, atm.	$8.25
Latviešu garīgās mūzikas celos	$9.00
Araižu baznīca un draudze 700 gados	$6.50
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, atm.	$14.15
V. Hāzners—Varmācības tor:i, atmļ	$24.00
E. Sūna—Izteiksmes iespējas, stila līdz anal.	$15.00
P. J. Babris — Silent Churches	$19.50
Kārlis Lauks — Troickas pulks, dien. gr.	$9.50
P. Ērmanis — Satikšanās, stāsti	$7.75
R. Cukurs — Burtnieku ezers un tā upes	$4.25
L. Bērziņš — Neredzīgais Indriķis un viņa dziesmas	$3.50
H. Enzeliņš — Cēsis	$7.00
E. Andersone — Zemes spēks, stāsti	$6.00
L. Lideka — Neizspēlētā vasara, dz.	$7.00
Archb. A. Lūsis — Ceļinieks, dz.	$7.00
Bībeles stāsti, sak. prāv. R. Ābolinš	$11.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St. ,Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Darba laiks darbdienās no plkst. 12 — 7.30 vak., sestdienās no plkst. 9 — 1 dienā. No 15. jūn. līdz 15. sept. sestdienās slēgts.
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Ko stāstīja Rasma Lešinska

Šinī un iepriekšējā Latvija Amerikā numurā lasāms Imanta Lešinska stāsts par savu agrāko darbību Kultūras sakaru komitejā, šīs komitejas izdevumā „latviešiem' klaidā" — Dzimtenes Balsī un citām viņa agrākajām funkcijām. Interviju tagad devusi arī Imanta Lešinska dzīvesbiedre Rasma, kas pēc pārnākšanas pie amerikāņiem arī izšķirusies palikt brīvajā pasaulē. Arī viņa bijusi Apvienoto Nāciju padomju misijas darbiniece Ņujorkā. Intervija pārraidīta uz okupēto Latviju. Sniedzam to arī mūsu laikraksta lasītājiem.

***

—Tagad mēs runāsim ar Rasmu Lešinsku, kas strādāja padomju misijā pie Apvienoto Nāciju organizācijas un kas kopš 1978. gada septembŗa lūgusi politiskā azila tiesības ASV. — Lešinska kundze, vai jūs varētu pastāstīt, kā tas viss nāca?

Rasma Lešinska: „Es varu atkārtot tikai savā vīra vārdus — pievienoties, kā jau esmu to darījusi, pievienojusies savam vīram, ar dziļu pārliecību un patikšanu. Es strādāju padomju misijā no 1977. gada maija līdz 1978. gada augusta beigām. Strādāju vietējā komitejā par grāmatvedi. Faktiski tas gan skaitījās tikai uz papīra: stāta sarakstos grāmatvede, bet izpildīju visus sekretāres pienākumus. Vārdu sakot, vietējā komitejā strādāja priekšnieks Muzina kungs un es. Mūsu pārraudzībā atradās 1500 padomju cilvēku, kas strādāja Ņujorkā."

— Ieskaitot diplomatus un...

R. L.: „Diplomātus, sekretāriāta darbiniekus. Kaut arī viņi oficiāli neskaitījās, nedrīkstēja skaitīties, viņi visi sastāvēja padomju arodbiedrībā, maksāja biedru naudas, kuŗas savāca un attiecīgi iztērēja. Šajā darbā katru dienu sastapos ar dažādām manā uztverē negātīvām parādībām. Speciāli tika izstrādātas programmas, kā turēt padomju cilvēku nepārtrauktās bailēs no Amerikas, Amerikas iedzīvotājiem. Viņiem nepārtraukti stāstīja, ka notiks kaut kādas provokācijas, katrā ziņā vērstas pret padomju cilvēkiem; ka visa Amerika, sā-

(Turpinājums 20. lp.)

Rets 30 gadu ...

(Turpinājums no 8. lp.)

orķestris un vokālais ansamblis Melodija (vad. Gunta Plostniece) atskaņoja 10 dziesmas un plašākus garīgās mūzikas darbus korim un orķestrim, ar solistiem — soprānu Silviju Erdmani un baritonu Torildu Barbinu Viļņa Ciemiņa ērģeļu pavadījumā. Pirmatskaņojums bija Viktora Baštika kantāte Paceliet sirdis.

Dziesmu dienu turpinājumā Ontario zinātņu centrā bija rīkots draudzības brīdis ar vakariņām dziedātājiem un lūgtiem viesiem. To ievadīja Toronto baptistu draudzes padomes sekretārs V. Skudra, kas vadīja arī vakaru, lūgšanas vārdus teicot māc. U. Ukstiņam. Amerikas latviešu baptistu apvienības priekšsēdis māc. F. Čukurs teica, ka baptistu draudžu dziesmu dienu tradicija pastāvējusi jau Latvijā, uzturēta bēgļu gaitās Vācijā un šajā kontinentā, Ņujorkā uzsākta 1950. gadā. Nākamās dziesmu dienas notiks 1980. gadā Čikagā.

Koŗu apvienības priekšnieks komponists V. Baštiks pateicās apvienības vārdā Toronto latviešu baptistu draudzei par dziedātāju uzņemšanu un pacienāšanu, tāpat dziesmu dienu diriģentiem, dziedātājiem par izpildījumu, ērģelniekam un Olģertam Cakaram par Šuberta vācu mesas teksta skaisto tulkojumu. V. Baštiks arī pastāstīja par sava pirmatskaņojuma Paceliet sirdis kompoziciju, kam ir Dāvida dziesmas vārdi kopā ar L. Bērziņa koŗāli. Viņš arī pieminēja, ka 3. Dziesmu dienās Bostonā pats bijis jaunu diriģents, un ka arī tagadējie jaunie diriģenti reiz kļūs par „veciem diriģentiem", uzaicinot Pirmo dziesmu dienu dalībniekus Ņujorkā piecelties. Tādi bija 12.

Komponists Arvīds Purvs, kas diriģēja plašākos skaņdarbus, pateicās dziedātājiem par labo sadarbību un atzīmēja koŗa augšanu un veidošanos. Pašreiz koŗī daudz jaunas balsis.

Koriste Ilze Dekarlos pasniedza rozes diriģentiem, ansambļa Melodija dziedātājām un solistiem. Jaunietis Viktors Ābele labā latviešu valodā skandēja deklamāciju. Rozes saņēma arī jaunākā koriste 12 g. v. Karola Ozola, kas pirms 7 mēnešiem kopā ar vecākiem iecelojusi ASV no Latvijas.

K. Augstroze no ASV atskaņoja sava Latvijas apmeklējuma laikā lentē ieskaņotus Rīgas Mateusa latviešu baptistu draudzes koŗa un tā diriģenta Jāņa Ezeriņa sveicienus, kā arī nodeva koŗa dāvāto dzintara saktiņu diriģentam V. Baštikam. Vēl sveicināja māc. E. Spigulis no Bostonas. Māc. V. Landmanis teica beigu lūgšanu. Māc. A. Arājs beigu vārdos pateicās visiem koncerta programmas dalībniekiem un apmeklētājiem un aicināja tikties nākošās dziesmu dienās.

V. S.

If you can provide new jobs for Ontario's Youth, Ontario will help pay their salaries.

Ja jūs vadāt uzņēmumu vai lauksaimniecību un sagādājat jaunas darba iespējas starp 1979. g. 30. aprīli un 21. oktobri, jūs varat pieprasīt Ontario Jauniešu Nodarbināšanas programmas ietvaros piešķirumu $1.25 stundā (līdz pat $50 nedēļā) algām katram jaunietim, ko jūs pieņemat šādiem darbiem.

PIEPRASIET LAIKUS PIEŠĶIRUMU FONDI IR IEROBEŽOTI

Ja jūs vēlaties nodarbināt kādu jaunu cilvēku šīs programmas ietvaros, iesniedziet lūgumrakstu cik ātri vien iespējams. Lūgumraksti tiek izskatīti tādā kārtībā, kā tie saņemti. Pēdējā diena lūgumrakstu iesniegšanai ir 1979. g. 3. jūlijs vai pirms tam, ja visi līdzekļi būtu jau piešķirti.

PIEMĒROTI DARBA DEVĒJI

ir tie, kas aktīvi vada uzņēmumu vai lauksaimniecību vismaz vienu gadu pirms 1979. g. 30. aprīļa ikvienā Ontario saimnieciskā nozarē, kuŗai ir paredzēti lūgumrakstu pieprasījumi.

PIEMĒROTI NODARBINĀTIE

Tiem jābūt vismaz 15 gadu veciem, bet jaunākiem par 25 gadiem 1979. g. 30. aprīlī. Viņu dzīves vietai jābūt Ontario provincē un tiesīgiem tur dzīvot. Viņi nedrīkst būt nekādās radnieciskās attiecībās ar darba devēju, kā tas noteikts Ontario Jauniešu nodarbināšanas likumā.

PROGRAMMAS ILGUMS

Programma ir spēkā 25 nedēļas, sākot ar 30. aprīli, līdz 1979. g. 21. oktobrim. Darba devējam nav nepieciešams pieņemt jaunieti pilnam 25 nedēļu periodam.

NODARBINĀŠANAS NOTEIKUMI

Lai kāds būtu tiesīgs uz piešķirumu, sagādātajām darba iespējām jābūt papildus parastajam un sezonas darbam, kas parasti paredzēts programmas laikā. Tam jābūt vismaz 25 stundas nedēļā vismaz sešas nedēļas un jābūt kāda pārraudzībā.

PIEŠĶIRUMI

Darba devēji var būt tiesīgi uz piešķirumu 150 darba nedēļām. Piemēram, ja jūs vēlētos saņemt vislielāko piešķirumu, jūs varētu pieņemt 10 jaunus cilvēkus uz 15 nedēļām katru, vai 6 uz 25 nedēļām katru, vai 15 uz 10 nedēļām katru. Tiesīgi darba devēji saņems piešķirumu $1.25 stundā līdz pat $50 nedēļā (40 stundas) par ikvienu jaunu cilvēku, kas pieņemts šīs programmas ietvaros.

DARBINIEKU PIEŅEMŠANA

Pirms jūs pieņemat darbinieku programmas ietvaros, vispirms jums jāsaņem rakstveida apstiprinājums no provinces valdības.

Pagājušā gadā programmas ietvaros apstiprināja 40.000 jaunus darbus pa visu provinci. Ja jūs domājat, ka jūs būtu tiesīgs saņemt piešķirumu šīs programmas ietvaros, mēs aicinām jūs iesniegt lūgumu.

Lai saņemtu tuvāku informāciju par Ontario Jauniešu Nodarbināšanas programmu, kā arī saņemtu lūgumrakstu veidlapas, lūdzu sazinieties ar Ministry of Intergovernmental Affairs, Subsidies Branch, Queen's Park, Toronto M7A 2R8. Telephone 1-800-268-7592 (toll free). Metro Toronto, tel. 965-0570, Ziemeļontario (Area Code 807) zvanīt Toronto collect 965-0570. Lūdzu zvanīt no 8 rītā līdz 5 pēcp., no pirmdienas līdz piektdienai.

PIEZĪME:

Ja jūs jau iepriekš būtu piedalījies OYEP programmā, jums jau būs lūgumraksta veidlapa un grāmatiņa izsūtīta.

OYEP strādā mūsu visu labā.

Villian Davis,
Premier

PROVINCE OF ONTARIO

Jānis Širmanis

Pa vasaras pēdām

Vasarā ceļi aicina ceļot. Un kas gan negribēs šim aicinājumam sekot? Atliek tik mērķi izvēlēties.

„Brauc uz Beverīnu!" kaimiņš mudināja. „Pa ceļam tiksi tunelī. Pametot līkumu, redzēsi brīnišķīgu rožu dārzu. Brauc! Nenožēlosi!"

„Tev viegli teikt — nenožēlosi, bet man nav ne jausmas, kurā debess pusē Beverīnu meklēt."

„Nu — Beverīnu tev gan vajadzēja zināt," kaimiņa balsī bija jūtams pārmetums."

„Jā, vajadzētu," es atzinos. Un arī Priedaini, Sidrabeni, Mežotni, Tērveti, Saulaini, Tālavu, Bērzaini, Kursu un vēl citas vietas ar populāriem latviešu vārdiem. Vārdi gan pazīstami. Bet kā ar vietām? Ceļu kartēs tādu vietu neredz! Pārāk cieši taujāt un savu nezināšanu rādīt arī nav nekāda izprieca."

„Kur tāds tālumnieks gadījies?"

„Sidrabenē Jāņos būšot uguņošana, garšīgi paēdieni un padzērieni. Līgotājiem Līgo vakara prieki maksās, bet ne mazākā norādījuma, kurās krustcelēs ciemiņiem jānogriežas. Man liekas — es tur un vēl citur tikšu, kad būs dabūjams — Vadonis slavenu vietu atrašanai. — Bet kamēr ceļa zīmes nav viegli pieejamas, ciemošos pazīstamās vietās. Šoreiz braukšu uz Katskilu Elku parku."

„Bet Elka parka nometnē tu jau esi bijis," kaimiņš atgādināja.

„Man tur patīk! Kalni it kā tiecas ar debesīm tikties, un domas kļūst gaišas, priecīgas. Un kaut gan pasaules lielpilsēta Ņujorka tikai pāris simt jūdžu attālumā, Elka parka nometnē klusums. Tik putnu dziesmas un bērnu čalas dažbrīd dzirdamas. Kad pirmo reizi tur aizbraucu, lai mazdēlus apciemotu, tikšanās iznāca īsa. Mazdēli sajūsmā par daudzajiem latviešu puikām, kas viņu mājzemē Tenesijā retums, par bumbas spēli tik domāja. Tie nevaļīgi noprasīja:

„Vai tu šovakar vēl te būsi?"

„Jā. Kavēšos."

„Labi! Tad pie ugunskura tiksimies!"

Līdz ugunskura laikam vēl bija labs brīdis, un es varēju pa nometnes gludajiem celiņiem pastaigāties, par kalniem priecāties, kamēr man ceļā nostājās mazs vīriņš, nopietni paskatījās uz mani un jautāja:

„Vai tu proti manu kurpi sasiet?"

Es pratu. Un tā dabūju dzirdēt:

„Nākamajā vasarā arī es dzīvošu. Man te patīk. Krūmos dzīvo īsts zaķītis. Un tu redzi — divi karogi. Augstu! Viens mūsējais. Ja mūsējam dzied dziesmu, tad otram arī tiek"

Vaļsirdīgais stāsts pārtrūka, jo tuvojās nometnes vadītājs. Viņš gribēja zināt, vai es atkal esmu izklaidīgs bijis un bez lasāmvielas atbraucis.

Šoreiz, kā mēdz teikt — tukšām rokām vis nebiju. Apsolīju dažas pasakas pie ugunskura nolasīt.

Nometnes mežā krītušu koku netrūka. Pietika arī čaklu roku malku sārtam kraut.

Kamēr ugunskurs palēnām dūmoja, Ingrīda ar jūtamu sportistes stāju vadīja zēnu un meiteņu priekšnesumus. Kad liesmas kļuva spožas un dzirksteles meta slaidus lokus, bija mana kārta lasīt solītās pasakas. Es tēloju varonīgo. Izlikos, ka no dzirkstelēm nebaidos, tomēr pāris reizes taustīju mugurpusi, lai justu, vai jau nesvilst. Bet prāts nomierinājās, kad redzēju, ka nieka gabaliņu no manis sēž divi mūziķi ar saviem instrumentiem — Pēteris un Imans. Likās, tie vēroja mani, vai tik nevajadzēs ugunsdzēsējus tēlot...

Nākamajā rītā uz brīvdabas baznīcu kalnā kāpa zēnu un meiteņu rindas, arī viesu pulciņi. Un aiz tiem raibs kaķis.

„Kaķim laikam dziesmas patīk," man blakus meitenīte čukstēja. Bet tā vis nebija. Kaķis par dziesmām un lūgšanām nelikās ne zinis. Tam acis pie altāŗa kavējās.

Bērza koka krusta priekšā krauts plakanu akmeņu altāris. Tā sienās ir arī sprauga, gan niecīgas, tomēr sprauga, kas kaķim likās uzmanības vērts. Kā jau pētniekam piekļājas, tas staigāja altārim apkārt, un mazo baznīcēnu acis tam sekoja. Mācītājam tas bija nepatīkams traucējums, un es jutos vainīgs, jo arī manas acis bija druscin kaķa ceļā kavējušās. Man radās aizdomas, ka altāris apdzīvots. Nometnē sen pazīstamais rakūns Ralfs tur nevarētu slēpties, bet kāds čipmanks gan.

Pēc dievkalpojuma vēl brītiņu sēdēju ēnā uz vēsā akmens sols. Prātā bija aizķērusies doma par raibu kaķi, rakūnu Ralfu un čipmanku Čip—Čip, un es priecājos, ka doma nebija aizaulojusi.

Pirms atstāju nometni, man gadījās sastapt divas sirakūziešu. Guntra un Daina ciemos atbraukušas. Kādu laika sprīdi nebiju tās redzējis, tāpēc noprasīju:

„Guntra, vai tu arvien vēl esi mana draudzene?"

„Jā!" Guntra liecināja. Bet kad es to pašu jautāju Dainai, paskatījās uz mani pār plecu un mazliet pikti sacīja:

„Es to tev reiz jau esmu teikusi!"

Man jāpiebilst — negrozīga mīlestība. Daina to vēl var atļauties. Dainai tikai seši gadi.

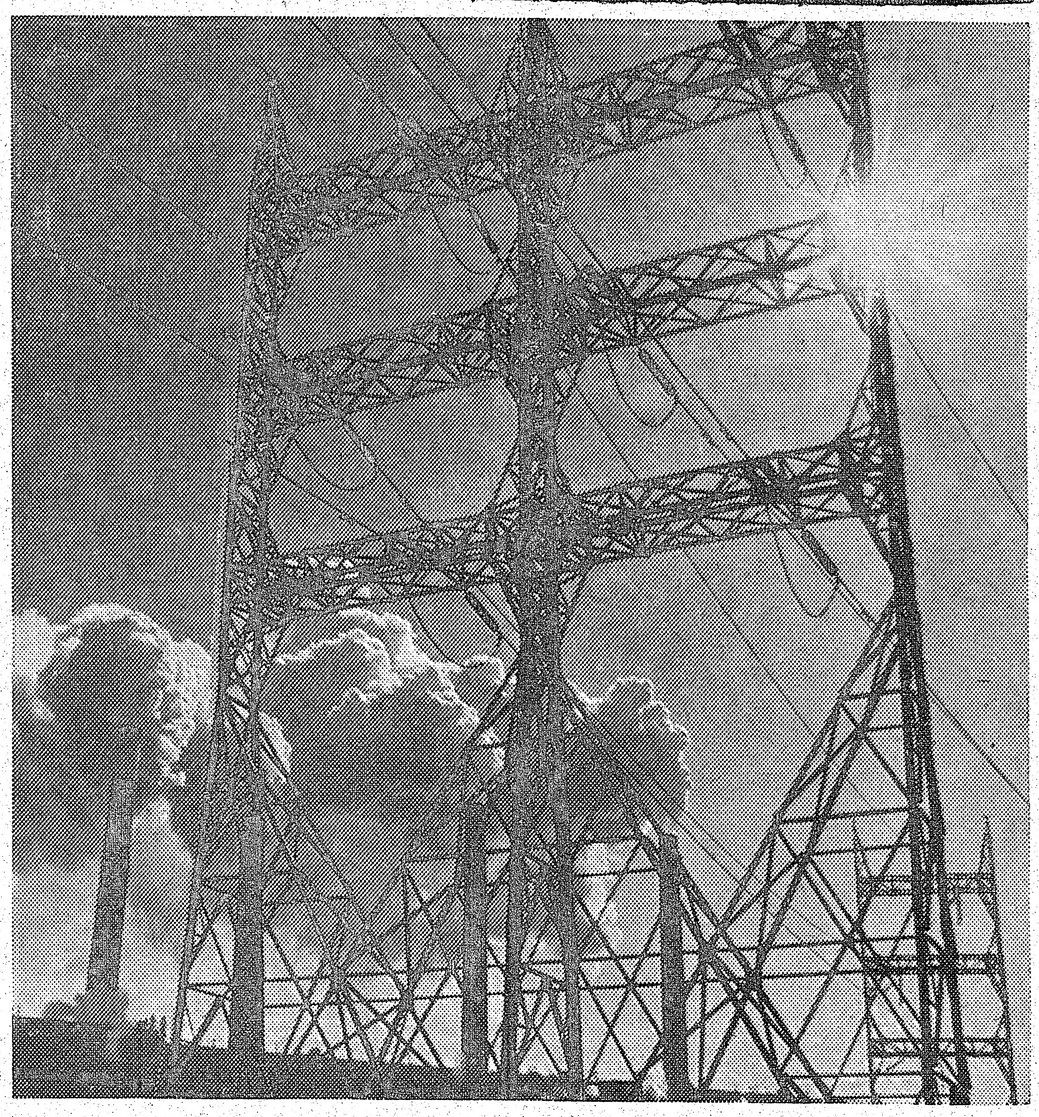

AUGSTSPRIEGUMS Aleksandra Kalniņa foto

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

pret Ļeņina teikto, saņēma atbildi: „Tu turies pie vecās kārtības, tevi vajaga nosist!"

Solžeņicins teicis: „Mēs patiesību nesaskatīsim, ja nesekosim notikumiem ar koncentrētu uzmanību." Solžeņicins savās runās norādījis uz rietumu politisko nesaprašanu, glēvulību, pasīvitāti, samulsumu, vājumu, mazdūšību, pašapmānīšanos, morāles pagrimšanu, gribas spēka trūkumu, piekāpību, nodevību, tuvredzību un Vietnamas kapitulāciju. Vai visas viņa runas neliecina par cilvēces aklumu, neprātu un nespēju pretoties komūnistu agresijai, ko skaidri rāda Vietnamas septiņu gadu karš, kuŗu ASV varēja uzvarēt septiņās dienās, ja gribētu.

Vadoties no pasaules politiskajiem notikumiem, Solžeņicins arī teicis: „Rietumu valstīm draud komūnisma briesmas, un ja kas glābs manu dzimteni, tad tā būs tikai revolūcija." Evolūcija Krievijā var nākt tikai pēc dažām paaudzēm, jo pašreiz Krievija ir stiprākā valsts pasaulē ar visvarenāko apbruņojumu (sk. žunālā Kaŗa Invalids. 1978. g.). Tie, kas neseko pasaules notikumiem, bet akli tēlo politiķus, nav pateikuši ne vārda, kas jādara un kur ir spēks, kas atdos mums dzimteni.

Trimdinieku galvenie pretkomūnisma cīnītāji ir tie, kas sarakstījuši grāmatas un rakstus par komūnistu briesmu darbiem.. Tāds cīnītājs ir Solžeņicins un mūsu mazā Rūtiņa (Vēl tā gribējās dzīvot) un vēl daži citi.

J. Ozoliņš Vilimantikā

ARCHĪVI

Jau pagājis vairāk nekā mēnesis, kopš mūsu sūtnis Vašingtonā nav vēl atsaucies uz mūsu bijušo sūtņu archīvu likteni Vašingtonā. Es uzskatu, ka sūtņu archīvi ir visas latviešu tautas īpašums, kādēļ mēs nedrīkstam vienaldzīgi noskatīties, ka tos izmet vienkārši uz ielas.

Voldemārs Augusts Čikagā

KAM TAS VAJADZĪGS?

„Rīgas teātŗa mirkļi" sacēluši putekļus un strīdus. Arī Ņujorkas organizāciju delegātu sanāksmē bijušas debates, to-

mēr bez asumiem. Ļoti cienu U. Gravas aktīvo darbošanos latviešu sabiedrībā, bet šinī gadījumā nevaru pievienoties tam, ko viņš teicis Ņujorkas organizāciju delegātu sanāksmē par teātrinieku ierašanos, proti, vai izvairīšanās no šiem „viesiem" neradīšot kādu jaunu „pagrīdes kultūru"? Tiekot izolētas organizācijas, it kā tās nebūtu daļa no sabiedrības?!

Manuprāt, labākais un pareizākais būtu pieņemt A. Braunfelda norādījumu: kamēr daļa sabiedrības nekādos apstākļos nevēlas jebkādu okupētās Latvijas viesu uzstāšanos, tikmēr organizācijas pašas nedrīkst šādus pasākumus rīkot, lai neķeltu sabiedrību. Tāpat vērā ņemama J. Ozoliņa izteiktā doma, ka konfrontāciju ar okupētās Latvijas funkcionāriem izmanto, lai apgalvotu, ka mēs, trimdas latvieši, „novēršamies no tautas vairākuma okupētajā Latvijā". Tautai tiešām nepatīk, ka mēs šeit uzņemam nepazīstamus un nezināmus cilvēkus, ko viņas apspiedēji izraudzījuši. Tādu pa kaktiem rīkotāju un atbalstītāju nekad nav trūcis, bet mums vajadzētu reiz saprast un ievērot, ka viņi nebrauc mūsu dēļ. To taču nepārprotami apliecinājuši visi disidenti, kas nokļuvuši brīvībā. G. Rode tieši uzsvēris, nelaist latviešu namos nezināmus un nepārbaudītus viesus.

Ja nebūs apmeklētāju, viņi arī nebrauks. Nevainosim tik daudz tos, kas šeit brauc, bet skatīsimies, kā ir ar mūsu pašu māju aicinātājiem un atbalstītājiem, kaut arī tie ir tikai atsevišķās vietās. Nav saprotams, ja tāds cīnītājs kā T. Zieriņš, demonstrēs pret „ciemiņiem". bet citi tos laipni uzņems. Tas nenāk par labu ne mums, nedz apspiestajai tautai dzimtenē!

Aleksandrs Zaube Čikagā

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vaid. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Andrejs Šteinbachs
6303 Drumond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Ticiba nolauzto krustu ēnā

Māc. J. Sapietis no Anglijas 29. aprīlī spredikoja un piedalījās draudzes pēcpusdienu sanāksmēs Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudzēs Toronto. Sv. Jāņa baznīcā piedalījās arī archibīskaps Arn. Lūsis, bet Sv. Andreja baznīcā māc. Ād. Čops. Draudžu mācītāji I. Gaide un J. Cālītis atradās Saulainē gadskārtējā iesvētāmo saietā. Arī tajā māc. J. Sapietis uzrunāja jauniešus iepriekšējā dienā.

Īsumā viesis savā stāstījumā Sv. Jāņa draudzes pēcpusdienā skāra šādas domas:

Katram cilvēkam ir savas saknes, ko pārstādīt grūti. Manas saknes ir Rīgā, tā ir mana pilsēta. 1940. gadā esmu iesvētīts Mārtiņa baznīcā pie māc. Rozīša. Rīgā bija gara košums, daudz grāmatu, nekur tik daudz te neesmu redzējis citās pilsētās, kuŗas esmu tik daudzas pārstaigājis. 1977. gadā negaidot nācās būt atkal Rīgā. Strādāju angļu radiofonā, kur vadu reliģiskos raidījumus krievu valodā 3 reizes nedēļā pa pusstundai, un arī nodarbojos ar politisku komentāru rakstīšanu krievu valodā, kas arī aiziet uz Pad. savienību. Man uzbrukuši Maskavas radiofons un laikraksti, tāpēc man nebija daudz izredžu, ka varēšu nokļūt Rīgā. Bet to izkārtoja mana darba vieta, un tā atkal stāvēju pie Brīvības pieminekļa, operas nama, bet jutos svešs, jo mana Rīga vairs nebija mana.

Gāju gaŗām Domam, un es negribēju tajā ieiet, jo to pārņēmusi vara, kam nav nekāda sakara ar latviešu tautu un tās garu. Tāpat pagāju gaŗām pareizticīgo katedrēlei, jo arī tā nav vairs katedrāle, bet planetārijs ar nogrieztiem krustiem. Sveša valoda dzirdama ielās, un labi, ja trešā daļa ir latvieši. Jārunā uzmanīgi, tāpat kā Maskavā. Tajā, piem., ar BBC pastāvīgo korespondentu nevarējām atrast vietu, kur brīvi parunāties. Viesnīcas vestibila burzmā to mēģinājām, bet viņa dzīvoklī lietojām bērnu rakstāmās tāfelītes, lai sazinātos, jo viņš bija pilnīgi pārliecināts, ka viņa dzīvoklī ir noklausāmās ierīces. Rīgā iegājām agrākajā Armijas ekonomiskā veikalā. Nē, Rīgas slīdīšu neesot. Bija gan no Moldāvijas, Sočiem. Lai pameklējot Maskavā, varbūt tur būšot kaut kas par Rīgu . . .

Tautai ir jādzīvo un baznīcai arī, kas allaž atsegusi dzīves tumšās puses. Tāpēc tur, kur apspiež cilvēka brīvo garu, apspiež arī baznīcu. Šie fakti jau visiem zināmi. Bet ir vērts tomēr dažus pieminēt. Pirmkārt, baznīca pilnīgi atrauta no visiem informācijas avotiem. Kā kuriozs jāpiemin gadījums, kad 1965. gadā pareizticīgo patriarchs viesojās Londonā. Kad mēs pārraidījām viņa dievkalpojumu uz Pad. savienību, tad tā bija pirmā reize, kad viņa ticīgie dzirdēja viņa balsi. Baznīca ir izstumta no sabiedrības, daudzas pilnīgi slēgtas. Piem., Novgorodā pirms revolūcijas bija 125 baznīcas, tagad — viena. Tā tas ir visur. Ticīgam būt ir liels pārbaudījums. „Par ticības apliecinājumu — sods 50 rubļu", lasu uz kādas kvīts. Ticīgos apcietina, bet brīvajā pasaulē neatskan balsis pret ticības brīvības apspiešanu. Amerikāņu sūtniecībā Maskavā uzturas 7 Vasarsvētku draudzes locekļi, bet tiem neļauj saņemt pastu, nepielaiž apmeklētājus.

Bībeļu trūkst, bet pat Luterāņu pasaules federācija saka, ka jāatturas no bībeļu ievešanas nelegāli. Kur palikuši Helsinku nolīgumi un Apv. Nāciju deklarācijas, kur palikuši visi cilvēka tiesību aizstāvji? Maskavas radio saka, ka rietumu bībeles neesot kanoniski pareizas un tāpēc tās nevarot ievest. Tā to lūgusi pati pareizticīgo baznīca, bet patriarchs paskaidroja vēlāk, ka baumas par bībeļu ievešanas noliegumu izplatot padomju varai kaitīgi elementi. Kā redzams, t.s. „baumas" bija izplatījusi pati Maskava un pie tam — rietumos iespiestās bībeles ir kanoniski pareizas. Komsomoļskaja Pravda raksta, ka muitā bībeles un narkotiskās vielas iznīcina uz vietas. Citas atņemtās mantas vēl var nolikt pie malas un padomāt, ko ar tām darīt.

Pravda raksta, ka noteistiskā audzināšana ir sekmīga, un tikai 8 — 10 proc. vairs esot ticīgo. Taču pretreliģiskie propagandas plūdi turpinās, tāpat garīdznieku vajāšanas, kas liek domāt par šī apgalvojuma nepareizību. Baznīca tomēr vēl dzīvo. Ir pat zīmes, ka ticība nostiprinās un aug. Baptistiem, tāpat pareizticīgiem, iznāk pat regulāri pagrīdes izdevumi. Ārzemnieku klātiene baznīcā ir morāls atbalsts tiem, kas tur dzīvo. Kad brauciet uz Rīgu, aizejiet arī uz baznīcu!

Piedalījos Lieldienu dievkalpojumos Rīgā. Sv. Marka baznīcā biju sestdienas vakara dievkalpojumā, kur arī mani lūdza teikt kādus vārdus. Ko lai saka tādā brīdī? Nesu sveicienus no tautas un ticības brāļiem, kas izkaisīti pa visu pasauli. Un tad dziedājām kopīgi dziesmu.

Te mācītājs J. Sapietis atskaņoja viņa uzņemto lenti ar nobeiguma dziesmu: „Dievs, sargi mūsu tēvu zemi, lai tā ziedoša un stipra top".

„Mūsu tauta vēl dzied dzimtenes dievnamos, un nevienai varai nevaram ļaut šīs saites pārraut, nevaram ļaut tās cietumsargiem mūs šķirt," nobeidza māc. J. Sapietis savu stāstījumu.

V. U.

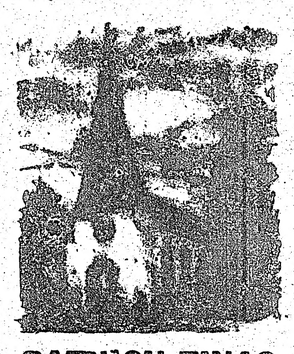

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas *stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10—12.30, trešdienās no pl. 18—20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.*

6. maijā pl. 11 dievkalpojums.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums ar mūzikālo daļu. Bērnu un jauniešu līdzdalība. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skolas un jauniešu grupas darba nobeigums. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā, trešdienās no pl. 10—12 un pl. 18—20, bet ceturtdienās no pl. 10—12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

6. maijā pl. 13 dievkalpojums baznīcā angļu valodā. Pl. 15 dievkalpojums Sidrabenē.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums Dievgalds.

20. maijā pl. 15 dievkalpojums,

27. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums.

Dievgalds. Draudzes koris.

Ticības celsmes stundas no 17. apr. — 8. maijam, katru otrdienas vakaru pl. 19.15; visi aicināti piedalīties

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

6. maijā pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

13. maijā pl. 13 Ģimenes dienas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

27. maijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā. Pēc dievkalpojuma sezonas atklāšanas sarīkojums.

3. jūnijā — Vasarsvētkos — pl. 13 jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

10. jūnijā pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

17. jūnijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

6. maijā pl. 16 dievkalpojums ar Sv. vakarēdieu.

13. maijā pl. 16 Ģimenes dienas dievkalpojums ar māsu pulciņa priekšnesumiem.

20. maijā pl. 16 dievkalpojumu vadīs E. Straumers un A. Lagzdiņš.

27. maijā pl. 16 dievkalpojums ar jaunatnes priekšnesumiem.

3. jūnijā pl. 16 dievkalpojums ar Sv. vakarēdienu. Kalpos viesis no Brazilijas māc. G. Tīss.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 18.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

6. maijā pl. 16 svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 16 dievkalpojums; māc. E. Ķerģis. Pl. 17 draudzes vakars; koŗa uzvedums.

13. maijā pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums. Spredikos māc. J. Sapietis no Anglijas. Pl. 12 — māc. J. Sapieša refeŗāts; svētdienas skolas izlaidums.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

13. maijā pl. 12.30 Ģimenes dienas un mācītāja 40 gadu darba atceres dievkalpojums. Viesis prāv. K. Birznieks un māc. A. Dūmiņš. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma kopējas pusdienas Lenox viesnīcā. Visi laipni aicināti.

MONTREALĀ

3. jūnijā pl. 11 Vasarsvētku dievkalpojums Tērvetes nometnē. Dziesmu lapiņas.

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

6. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums draudzes namā. Sadraudzības stunda. Dziesmu lapiņas.

27. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas
radio raidījums
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti 23 gadu gājumā
Katru svētdienas rītu no
plkst. 9 — 9.30
Vilnis 1370 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Lakšmanis
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont. tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS
Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1370 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-6332

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 26. stac.
100 Hunting St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta, sestd. pl. 10 no rīta.
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakarā
Radio FM CBN 107.7
24 stundas Tel. 889-3126.

Izdota jauna garīga ilgspēlējoša stereo skaņu plate
SVĒTBRĪDIS
Evaņģelija vārdos un dziesmās
Draudzes, koŗa, vīru koŗa un solo dziesmas.
Mācītāju:
Fr. Čukura, J. Tervita un A. Vaska īsvētrunas.
Plate pasūtināma pie: Ralfs Augstroze,
P. O. Box 7839, Miami, Florida 33155
U.S.A.
Ieskaitot piesūtīšanu, Kanadā $7.-.

FOAM-TECH
INSULATION CONTRACTOR
Namejs BATRAKS — (416) 274-3938
TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, kā arī treileŗus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.
P. O. Box 1, Station A, Mississauga, Ont. L5A 2Y9

To: Latvija Amerika Publ. Ltd.
125 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4M 2E9.

RE: COMPLAINT ABOUT DELAY IN NEWSPAPER DELIVERY.

Subscribers name: .....

Address: .....

..... Postal Code .....

Latvija Amerika number ..... dated on ..... and mailed two days earlier from Toronto was delivered to my address on ..... This is ..... days after posting.

Sometimes the second class mail ha sbeen delivered in ..... days. Please inquire as to the cause of this delay. I would appreciate more rapid postal service.

Yours truly

....

(Date of complaint) (Signature)

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5001
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

DALT'S HONDA
2343 Eglinton Ave. W.,
(pie Caledonia)) Toronto, Ont.
M6E 2L6. Tel. 789-4101
Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā
Iegūvusi augstāko atzinību Kanadā par klientu iecilu apkalpošanu. Esot DALT'S HONDA pārstāvis, ceru uz tautiešu tādu pašu uzticību un atsaucību, kādu tie man parādījuši manos ilgajos darbības gados, strādājot EATON firmā.
Tel. mājā 742-0368. **Nikolajs (Nick) Mednis**

AT JAUNOJAM & LABOJAM JUMTUS;
VEICAM VISĀDA VEIDA ALUMINIJA
DARBUS-LOGUS, DURVIS, UTT; IZBŪVĒ
JAM UN PĀRBŪVĒJAM PAGRABUS.
767-5923 447-4870
TREKTERS BUILDING PRODUCTS INCORPORATED
19 LAWS STREET, TORONTO, ONTARIO; M6P 2Y8
DĀVIS KUKSIS PĒTERIS KUSMANIS GUNTARS TANNIS

Rīgas radio stāsta

Rīgas radiofona Dzintarkrasta raidījumā, par tā saucamās Komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs, padomes gadskārtējo sēdi, pārskatu par komitejas darbību sniedza prezidija priekšsēdis Ivars Ķezbers. Viņš lielījās, ka aizritējušajā periodā komiteja uzturējusi pastāvīgus kontaktus ar vairāk nekā 30 progresīvām un lojāli noskaņotām „emigrantu organizācijām" un izdevumu redakcijām 10 valstīs. Sadarbība balstoties uz „godīgas kultūras vērtību apmaiņas bāzes" un tautieši svešumā esot lepni par „Padomju Latvijas aizaugsmi".

Sanāksmē rumāja dažādi šīs komitejas padomes locekļi, daži lielīdamies, daži nosodīdams „klaida latviešus". Visvairāk centās un līdz ar to pārcentās okupētās Latvijas ev. - lut. baznīcas arhibīskapa vietnieks, arī padomes loceklis, Viktors Ozoliņš: „Es nāku no garīdznieku vidus. Esmu piedalījies daudzās konferencēs ārzemēs. Esmu ticies ar tautiešiem, kuŗi dažādu iemeslu dēļ ir pametuši savu dzimteni, un tādēļ atļaujiet man šodien īsumā izteikt savas domas par lietderīgiem kontaktiem ar svešatnes latviešiem. Viņiem tur trūkst patiesas informācijas par dzīvi un radošo darbu padomju Latvijā. Tie ir emigrantu vadoņi, kugiem nr netīras rokas un sirdis, tie dara visu, lai novērstu svešumā izklīdušo tautieu interesi par to, kas patiesībā risinās viņu dzimtenē."

Ak svētā vientiesība un liekulība! Diezin vai pats šefs Ķezberis nesaviebās par šādu Ozoliņa pārcenšanos?

Filoloģe Valentīna Skujiņa izteicās par latviskajiem vārdiem, kādos nosaukti veikali, preces, audumi, pat istablietas, koŗi un deju kopas, jā, pat Rīgas trolejbusi. Filoloģe atzīst, ka vārdi pieņemami, ja te norāda uz uz priekšmeta būtību, minot, ledusskapis — Sarma, saldējums — Vēsma, kafejnīca — Vecrīga, juvelieŗu veikals — Pērle, grāmatnīca — Burtnieks, deju kopa — Dancis un citi. Skujiņa pieļauj to, ka audumi nosaukti sieviešu vārdos: Dace, Baiba arī Nedēļa, bet neizprot, kādēļ istablietu komplektiem doti sieviešu vārdi, kā Lungina, Aina, Ausma, Vija. Filoloģe ieteic mēbeļu kompekļus apzīmēt tikai ar pāris burtiem, par pamatu ņemot koka šķirni.

Pat trolejbusi, kas uztur satiksmi pa Rīgas ielām, nosaukti: Teika, Gauja, Sakta, Daina, Runde, Vecrīga, Dzintars. „Vai katŗs no šiem nosaukumiem ir attaisnots?" jautā filoloģe. Viņa atzīst, ka dažām lietām var būt to specifiski nosaukumi, īpašvārdi, bet vārdu devējiem jāpārdomā vārdu izvēle, lai vārds nebūtu pārāk noslogots valodā.

Tas ir tiesa. Vārda devēji grib izcelt latviskumu ar ikdienā vajadzīgām un lietojajām lietām, jo Rīgā krievu slogs jau tā visu nosmacē.

L.

Aicinu tautiešus piedalīties

ALA KB daiļamatniecības kursos

Gaŗezerā no 19. līdz 26. augustam.

Kursos mācīs rotu kalšanu, ādas izrotāšanu, kokgrebšanu, **keramiku, celu un jostu aušanu, aušanu ar rāmi, aušanu aužamos stāvos, rokdarbus. Vakaros lekcijas: Latvju rakstu kompozicija, tautas tērpu darināšana.**

Apmešanās Kalniņos. Uz kursiem jāpiesakās līdz 15. maijam, iepriekš pieprasot pieteikšanās veidlapas kursu vadītājai **Annai Graudiņai, 1193 Northrup Rd., Penfield, N.Y. 14526. Tel. (716) 872-4121.**

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., TORONTO ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$30.00
☐ 6 mēnešiem	$16.00
☐ 3 mēnešiem	$ 8.50

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt u z

LATVIJA AMERIKA PUBLISHING, LTD. vārda

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1980. GADA AUTOMAŠĪNU
CHEVROLET CITATION
CHEVELLE OLDSMOBILE
CAMARO OMEGA
CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
Hans Plaude Tālr. HO 6-1131
Robertsons Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

TEAK FURNITURE
—EINAR CLAUSEN LTD.—
CLOSE-OUT SALE
HWY. 7
79 DONCASTER AVE.
YONGE ST.
STEELES AVE.
Huge Inventory!
Teak, Rosewood, Pine, White, dining, Bedrooms, accessories, etc., etc., etc.
10-9; Sat. 9-6 p.m. 881-0000 (791-2355)

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

DV cels ...

(Turpinājums no 4. lp.)

Par 4. jauniešu saietu, kas notika delegātu sapulces laikā, ziņoja A. Kubuliņš, par šaušanas sportu — I. Švānfelds. Pēdējais izdalīja arī balvas delegātiem, kuŗi apvienības bijuši šaušanas sacensību uzvarētāji. Sapulce nolēma ar 1980. gadu paaugstināt biedru maksājumus vanagiem 10 dol., vanadzēm 5 dol., biedriem veicinātājiem 5 dol., vanadzēm veicinātājām 2,50 dol. DV Kanadas valdes sekretārs A. Kalupnieks pateicās par atbalstu ASV, kas sekmējušas DV loteriju Kanadā. Par mūža biedra statusa radīšanu atzina, ka ar konkrētu priekšlikumu jānāk nākošā delegātu sapulcē. Pieņēma 1979. g. budžeta projektu, kas sabalansēts organizācijas līdzekļos 12.000 dol. un aprūpes līdzekļos 33.000 dol. apmērā.

Dažādos jautājumos pieskārās apbalvojumiem ar DV krūšu nozīmi zeltā, DV izdoto grāmatu izplatīšanai, noklausījās Daumanta Hāznera ziņojumu par Patiesības fondu un ar aplausiem uzņēma DV ASV vanadžu priekšnieces Anitas Hāzneres paziņojumu, ka vanadzes iestājušās Latvijas brīvības fondā ar 1.000 dol. un ziedojušas arī Patiesības fondam.

Sapulces gaitā vairāki runātāji atkārtoti vērsās pret okupantu uzspiesto „kultūru" un kādā veidā ar to mūs vēlas apgādāt. Bija skaidrs, kāda stāja jāieņem DV un kas jau agrāk nepārprotami deklarēta.

Sapulces nobeigumā izskanēja zemes valdes priekšnieka J. Lāča un sapulces vadītāja A. Spārniņa pateicības vārdi par labo saskaņu un grandrapidiešu viesmīlību, nodziedot šeit kopā mēs biedri.

Pirms delegātu sapulces Holiday Inn telpās piektdienas vakarā notika zemes valdes sēde, bet sestdienas vakarā balle Latviešu biedrības namā. Šo kopējo vanagu, vanadžu un viesu pulcēšanos kuplināja jauniešu ansamblis ar dziesmām, ko bija iestudējis E. Zušmanis, Anitai Sarmai pavadot pie klavierēm. Tāpat dziesmas dziedāja Veco kanaku dubultkvartets (diriģents M. Grants) un tautas dejas dejoja jaunieši Līgas Jansones vadībā. Delegāti lielā sirsnībā šķīrās no Grand Rapidiem, lai atkal satiktos Klīvlandē.

Valters Zirnītis

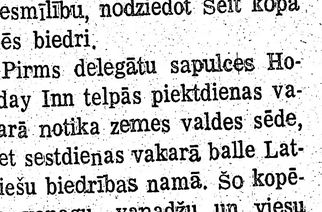

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un ekspluatācijas metu

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2139 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

RM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LATVISKĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. *Īpašnieks K. Kedzierski*

HELLO WORLD
Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumu jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

Latviešu JAUNIEŠI, iestājieties

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJĀ!

- ☐ Modernas mācības
- ☐ Pilnas ģimnazijas kurss no 5. līdz 13. klasei
- ☐ Abitūrija iespējas
- ☐ Iespēja iemācīties vācu valodu
- ☐ Katram sava istaba internātā Rīga

Izprasiet iestāšanās anketas tagad.

Pieteikšanās 1979./80. māc. gadam līdz 30. aprīlim.

A. Liepkalns,
ģimnazijas direktors,

Wienburgstr. 52—54
44 Münster, Westf.,
West Germany.

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel 534-0563

PANORAMA FURNITURE

309 Augusta Ave., tālr. 924-9769, Toronto

Plašā izvēlē dzīvojamās istabas, ēdamistabas, guļamistabas, virtuves iekārtas. — Televīzijas aparāti, ledusskapji, elektriskās plītis, veļas mazgājamās mašīnas, stereo aparāti.

Jūs varat iegādāties visu, kas jums vajadzīgs dzīvokļa iekārtošanai.

Laipna apkalpošana. Iespējams arī uz nomaksu. Runājam latviski. Atvērts 9.30 — 7.30 vakarā. Piegāde un novietošana dzīvoklī par brīvu.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

Gatavo piemiņekļus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7589

Pie Rīgas būvē karaostu

ASV galvaspilsētā Vašingtonā iznākošais žurnāls Defense and Foreign Affairs Daily jaunākajā izdevumā ziņo par lielas karaflotes bazes izbūvi pie Rīgas. Šo ziņu apstiprina arī somu, zviedru un citi ziņu avoti, norādot, ka milzu būvdarbi noris Rīgas jūras līcī netālu no Daugavas ietekas jūrā. (Var pieņemt, ka par karaostu izbūvē Daugavgrīvu, ref.).

Rietumu jūrasspēku eksperti pieņem, ka šī jaunā, vairāk uz rietumiem izvirzītā karaosta būs svarīgākā flotes baze Baltijas jūrā. Šīs flotes galvenais stābs atrodas Kēnigsbergā, kas tagad pārdēvēta par Kaļingradu.

Pēc rietumos saņemtās informācijas blakus karaostai atradīsies milzīgas noliktavas un remontdarbnīcas. Bazēs izbūve norit pilnā sparā un tai esot jābūt gatavai divu līdz triju gadu laikā.

Baltijas jūrā novietotai sarkanajai flotei atbalsta punkts atrodas arī bij. Vācijas karaostā Pilavā, kas tagad saucas Balkijska un atrodas 80 km uz austrumiem no Dancigas. Pašreiz Pad. savienība Baltijas jūras flotē novietotas 30 zemūdenes un 50 cita veida karakuģi. Pieņem, ka dažas zemūdenes apbruņotas ar atomlādiņu raķetēm, kaut gan Somija, Zviedrija, Dānija un Rietumvācija saņēma no Pad. savienības solījumu, ka Baltijas jūrā un tās piekrastē atomlādiņu nesējus ieročus nenovietos.

Pad. savienības Baltijas jūras flotei dots uzdevums sargāt arī daļu Ziemeļjūras un Lamanša kanāli. Sadursmes gadījumā tai jātraucē karavīru un apbruņojuma pārvietošana no Anglijas uz kontinentu. Daļu Ziemeļjūras un Atlantijas okeanu gan pārrauga padomju flotes daļa, kas novietota Kolas pussalā, bet sevišķi Murmanskā.

Pēc jaunās flotes bazes izbūves pie Rīgas uzlabosies padomju Baltijas jūras spēku kustīgums un arī trieciena spēks. Šai bazē, pēc rietumnieku ziņām, novietos lielāku skaitu ātrlaivu un ar raķetēm apbruņotas patruļlaivas.

Rīgas laikraksti, saprotams, raksta vienīgi par Rīgas tirdzniecības ostas izbūvi. Arī saņemtajās vēstulēs nav pieminēti milzīgie būvdarbi Daugavgrīvā. P. B.

☆ Maskavā simtiem miliču un civilo sargu mēģinājuši atturēt krievus piedalīties ortodoksālos Lieldienu dievkalpojumos. Krievi un grieķi ortodoksālās Lieldienas svin vēlāk nekā rietumos. Kādā Maskavas priekšpilsētas baznīcā ap 500 miliču un „druzņiki" (civilie sargi) grūstījuši jaunus cilvēkus, kad tie mēģinājuši paiet garām apsargātai drošības joslai un iekļūt baznīcā. Pēc ilgākiem strīdiem žurnālistam atļauts ieiet baznīcā, kas bijusi pilna civiliem apsargiem ar sarkanām lentēm ap piedurknēm. Kādu norvēģu korespondentu, kas vēlējies apmeklēt dievkalpojumu, aizturējis milicis: „Ko jūs domājat darīt?" Žurnālists uzrādījis savu atļauju un ielaists baznīcā. Viņš arī novērojis, ka milicis vienā gadījumā ar varu vilcis ārā baznīcēnu, kas cīnījies pretī.

☆ Polijas oficiālā ziņu aģentūra PAP ziņojusi, ka Krakovā saspridzināts Ļeņina piemineklis. Ievainotas piecas personas. Eksplozijā, kas notikusi tēraudrūpniecības rajonā, ēkām izbiruši logi, ar šķembām ievainoti cilvēki. Nav zināms, kas pieminekli uzspridzinājis.

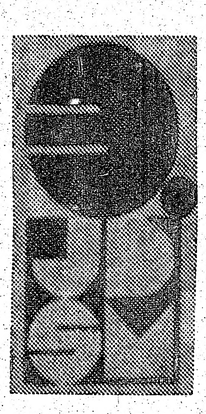

III LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU, LAIKĀ NO 1979. GADA 31. AUGUSTA — 3. SEPTEMBRIM MONTREALĀ,

IEEJAS KARŠU PASŪTINĀJUMA ZĪME

1. SVĒTKU APVIENOTAIS DIEVKALPOJUMS 31. augustā, plkst. 20.00, QE		KOLEKTE	
2. SVĒTKU SKATES, visu svētku laiku		PRET ZIEDOJUMIEM	
3. DZIESMU SPĒLE — VARONDARBI 1. septembrī, plkst. 14.00, Place des Arts. Bērniem un dalībn.	I v. II v.	$ 8 ..... $ ..... $ 6 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
4. SVĒTKU KONCERTS 1. septembrī, plkst. 17.00 Place des Arts. Bērniem un dalībn.	I v. II v.	$ 6 ..... $ ..... $ 5 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
5. SADRAUDZĪBAS VAKARS 1. septembrī, plkst. 20.30. Vakariņas QE. Programmas izpildītājiem		$ 7 ..... $ ..... $15 ..... $ ..... brīvs ..... —	
6. JAUNDARBU KONCERTS 2. septembrī, plkst. 13.30, Place des Arts. Bērniem un dalībn.	I v. II v.	$ 6 ..... $ ..... $ 5 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
7. TAUTAS DEJU UZVEDUMS 2. septembrī, plkst. 17.00, M. Richard arēnā. Bērniem, dalībn.	I v. II v.	$ 6 ..... $ ..... $ 5 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
8. SVĒTKU BALLE. Spēlēs Runči. 2. septembrī, plkst. 20.30, QE. Vakariņas		$ 7 ..... $ ..... $16 ..... $	
9. ALJA UN LNJAK BROKASTIS 3. septembrī, plkst. 8.00, QE		$ 6 ..... $	
10. RAKSTNIEKU UN MŪZIĶU RĪTS 3. septembrī, plkst. 9.00, QE Bērniem, svētku programmas izpild.		$ 5 ..... $ ..... $ 2 ..... $	
Pavisam kopā:		$	$ .....

Visas cenas Kanadas dolaros. Bērniem un svētku dalībniekiem pazeminātās cenas tikai iepriekšpārdošanā! Svētku laikā pie kasēm pilnas cenas. Čeki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda un nosūtāmi — 3. Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku rīcības komitejai, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Que., Canada, H9X 2R2.

Pasūtinātāja vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Cinītāju izvadot

Tikai divas dienas pirms savas 75. dzimšanas dienas Grand Rapidos no dzīves aizsaukts bij. 1. Liepājas kājnieku pulka kapteinis Jānis Kamaldnieks, dzimis 1903. g. 14. aprīlī Plāņu pagastā. Beidzis vidusskolu Valmierā 1920. gadā un 17 gadu vecumā jau iestājies Latvijas karaskolā. 1922. gadā paaugstināts par leitnantu un iedalīts 1. Liepājas kājnieku pulkā, būdams tajā līdz izformēšanai, kad sarkanarmija okupēja Latviju. Kapteiņa dienesta pakāpē ieņēmis pulkā dažādus amatus, būdams arī rotas komandieris. Vācu laikā J. Kamaldnieks bija Daugavpils apriņķa priekšnieku, vēlāk tādā pašā amatā pārvietots uz Jelgavu. 1944. g vasarā, kad sarkanarmija no Lietuvas lauzās uz Jelgavu, J. Kamaldnieks ar dažām speciāli saformētām vienībām devās ienaidniekam pretī, vairākās vietās gūstot uzvaru. Vācijas posmā J. Kamaldnieks ar ģimeni dzīvoja Oldenburgas, Osnabrikas u.c. nometnēs, vēlāk darbojoties angļu zonas sardžu vienībās, vadot apmācības rotu. Kādu laiku bijis arī sardžu vienību sakaru virsnieka pie britu armijas plkv. A. Silgaiļa palīgs. Pēc pensionēšanās no Saginavas pārcēlās pie meitas uz Grand Rapidiem, pēdējos gadus pavadot veselošanās iestādē. Nelaiķi 16. aprīlī guldīja Vūdlavna kapsētas latviešu nodalījumā, izvadot mācītājam J. Mednim. Ziedus no draudzes nolika E. Avots, klātesot arī pašiem Latvijas Karaskolas kādreizējiem audzēkņiem. To vidū bija arī pirmā izlaiduma virsnieks un LKOK R. Markus. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, meitu ar ģimeni, padēlu Anglijā, divas māsas Ročestrā, svaini Saginavā un radus dzimtenē.

Valters Zirnītis

Sezonas atklāšana 12. maijā pl. 19

SIDRABENĒ

KONCERTS par labu Sidrabenes jaunceltnei

Piedalās: Ērika Beitāne un Ruta Āze.

Māija karalienes vēlēšanas.

DEJAS — spēlēs RUNČI

Dāmu komitejas uzkodu galds. Atspirdzinājumi.

Ieeja visam vakaram: $5, invalidiem, pensionāriem un studentiem $3, bērniem līdz 14 g. brīva.

JĀNI ĶERGALVI

meklē brālis un 90 g. v. māte Latvijā

Dzim. 1923. g. 9. februārī Nīcas pag. Otaņkos

Ja kāds ko zinātu par viņu, rakstīt:

Egons Jēkabsons, R.R. 1 Donrabin, Ont. K0A 1T0.

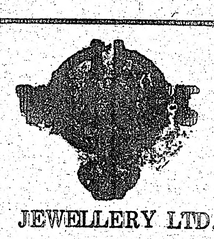

JEWELLERY LTD.

● DIMANTI ● PULKSTEŅI

● LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIETEIKTIES TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, sveiciet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam saglābt obligācijas un ieķīlāt māju pirkšanai uz ieņēmīgiem noteikumiem.

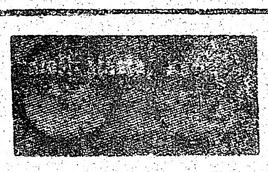

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm.

Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Mēju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, iegūstot ALCAN 20 gadu garantiju.

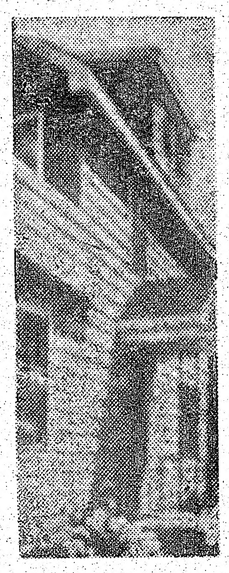

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARKĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS

534-2864 Īpašnieks Artūrs Milzs
2326 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

Lai Neaizmirstu!

8 BENJAMINA
FILMU LABORATORIJA
24 Richmond St. E. Tor. Ont. M5C 1P1 (416) 363-8861

IZĪRĒ
TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

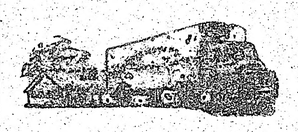

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenšu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1583 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kredītsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.

221-1159

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas

Piegam pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzeltenā un zaļi).

ZIGFRĪDS JURKEVIČS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8162

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3924

470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā jaunā valde ar viesiem. 1. rindā no kreisās: Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis J. Riekstiņš, I. Purva, M. Lejiņš, T. Kronbergs, I. Lēmane, K. Tannis un Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Dr. I. Spilners. Otrā rindā no kreisās: J. Grodnis, Dr. A. Vanags, D L. Lukss, G. Sukse, Dr. A. Šteins, A. Joma un LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis. Foto: J. Liģers

Baritona Alberta Vītola 60 gadi

Tautas pastāvēšanai, tautas nākotnei nozīmīga cīņa ārpus dzimtenes ir mūsu sabiedriskās dzīves norise, mūsu baznīcas. Ir atsevišķas ģimenes, kuŗu locekļu darbīgums un uzupurēšanās garīgās un sabiedriskās dzīves celšanā tiešām pelnījušas šīsdienas cīņu bruņinieka krustu. Pie šīs grupas cilvēkiem pieskaitāms dziedātājs baritons Alberts Vītols ar visu ģimeni.

Pirms sešdesmit gadiem savas dzīves gaitas viņš uzsāka Minskā, Krievijā, bet bērnības un skolas gadus vadījis Kurzemes galvaspilsētā Liepājā. Jau no mazatnes Alberta dzīvē nozīmīga ir mūzika; viņš mācās gan klavieŗu, gan vijoles spēli, bet gadu tecējumā viņa interese galvenokārt pievērsusies vokālai mūzikai. Ģimenei pārceļoties uz Rīgu, Alberta skolas gaitas turpinās Rīgas valsts tehnikumā.

Tāpat kā daudziem citiem latviešu jaunekļiem, arī Alberta sapņi par mūzikas studijām rūpīgi jānoglabā karavīra somā, lai, „no kariņa pārnākot", varētu rast sapņu piepildījumu. Taču pēckaŗa notikumi to aizved latviešu bēgļu nometnē, kur viņš dzied vairākos koŗos un dubultkvartetos Šlezvigā, Eitinā, Eversburgā un Oldenburgā.

Alberts Vītols

Satiekoties ar dziedoni Jāni Niedru, Alberts iegūst pirmās notis solo balsij. Tanī laikā viņš arī sāk mācīties dziedāšanu Štutgartē. Toronto viņa pirmais skolotājs bija Mariss Vētra, tad J. M. Scott Toronto konservātorijā.

Alberts Vītols ir cīnītājs vārda īstā nozīmē. Cīnoties ar ieročiem par savu tautu un tēvu zemi, fiziski tas kļuva invalids, bet ar savu gara možumu un dziedāšanu viņš izcīnījis kādu ļoti īpašu cīņu. Viņa garīgo dziesmu solo dziedājumi dievkalpojumos, dueti ar dzīvesbiedri Ženiju, ar koŗiem, pēdējā laikā izcilajā garīgo dziesmu ansamblī Sv. Jāņa draudzē Brigitas Alkas vadībā, bijuši veltīti Dieva godam un slavai.

Arī neskaitāmus laicīga rakstura sarīkojumus Alberts Vītols kuplinājis ar dziesmām.

Reti notiek, ka visa ģimene iesaistīta mūzikā. Vītolu ģimenē abi vecāki dziedātāji, bet bērni instrumentālisti.

Ierodoties Toronto 1954. gadā, Alberts dzied Dainas un Viesturа vīru koŗī, kopš 1972. gada DV vīru koŗī Kanadā.

Svētdien, 13. maijā, DV vīru koris Kanadā atzīmēs koŗista un solista Alberta Vītola sešdesmito dzimšanas dienu ar dziesmu vakaru Sv. Andreja baznīcas zālē, kad pirmo reizi atskaņos arī Jāņa Norviļa gaisa izpalīgiem komponēto dziesmu „Latvju zēni svešumā".

Tāpat kā daudzus no šiem zēniem, arī Albertu Vītolu sargājis Brīnumu Dievs.

Vilis Cedriņš

Sen teica teiksmas un
skandēja dainas —
Ai Dievs, cik likums Tavs
ražens un cēls!
Nu, raugot nolemtos mūžus
un maiņas,
Ceļ krūtis vareni
brīnums man kvēls:

Gan audzē tikumos
augstu un zemu,
Gan ruden līdzini
briedumu šo.
Ko sniedz ar gausu,
to priecīgi ņemu,
Un laimīgi pateicos, Dievs,
Tev par to!

Tonija Krūka

Kad spiegus...

(Turpinājums no 1. lp.)

visu 18 gadu veco reģistrēšanu kaŗadienestam. Gadā paredzēts iesaukt ap 200.000 jauniešu. Viņu apmācība ilgtu tikai sešus mēnešus, un pēc tam tie piecus gadus skaitītos aktīvās armijas rezervē. Liberālie radikāļi jau sacēluši lielu brēku. To, ka neviena valsts savu drošību nevar reālizēt bez apmācītām dzīvā spēka rezervēm, tie nespēj saprast.

Pieminot 1. maiju, tā dēvēto internacionālā proletāriāta solidāritātes dienu, atzīmēsim, ka Maskavā Brežņevs pats saviem spēkiem ticis līdz parādes tribīnei. Šogad parādē piedalījušies arī krievu kaŗavīri, un milzu zīda plakāts vēstījis „Komūnisms uzvarējis".

Nobeigumā pieminēsim kādu medicīnas sensāciju, kas nāk no Pekingas. Kā zināms, pēdējie zobi, pie kuŗiem mēs dzīvē tiekam, nav gudrības, bet gan mākslīgie zobi. Ķīnieši ziņo, ka viņu zobārsti atraduši jaunu metodi. Tie izrauj slimo zobu, pie darba galda saremontē un tad atstāda atpakaļ pacienta mutē. Jau 250 smaidīgie, laimīgies pēc-Mao ēras ķīnieši esot dzīvi liecinieki šim medicīnas triumfam.

Briesmu signāli nāk no Turcijas, kuŗai steidzīgi nepieciešama amerikāņu saimnieciskā un militārā palīdzība. Runa ir par kādiem 200 milj. dolaru. Cerams, ka Kārters un amerikāņu likumdevēji izpratīs Turcijas ārkārtīgi svarīgo stratēģisko stāvokli un rīkosies, kamēr vēl nav par vēlu. Turcijas krišanas gadījumā amerikāņi jau tagad var norakstīt zaudējumos ne vien Vidējos austrumus, bet arī visu Vidusjūru.

Aleksandrs Ķegumnieks

mājas pārbūves darbus.

Zvanīt: K. SUNTAŽS

751-9939, Toronto.

Ko stāstija...

(Turpinājums no 13. lp.)

kot no prezidenta, līdz pašam vienkāršākajam cilvēkam, vēršas pret Pad. savienību un pret padomju cilvēkiem. Tā tas notika dienu dienā, un ar to cilvēki jau bija samierinājušies. Daudzi arī saprata, ka tas nav tiesa, bet neviens to neuzdrīkstējās teikt. Klusībā kādreiz pie kafijas pārrunāja: nu, kādas muļķības mums stāsta, bet oficiāli šīs muļķības visi atbalstīja, jo baidījās izteikt savas domas. Pirmkārt, jau tāpēc, lai nevajadzētu braukt uz māju ātrāk, pirms termiņa, jo Amerika tomēr ir bagāta zeme un tur padomju cilvēks ļoti daudz ko iegūst; tur viņš iepirka visādas mantas savai turpmākai dzīvei padomijā."

— Kā šī padomju grupa reaģēja pret dažiem amerikāņu avīžu rakstiem, kas ziņoja, ka Pad. savienības misijā noklausās amerikāņu telefona sarunas? Vai jūs šādus rakstus pārrunājāt?

R. L.: „Katrā ziņā. Tos tad iztēloja kā provokācijas, kā nepareizu ziņu izplatīšanu pret padomju cilvēku."

— Bet vai šāda noklausīšanās centrāle kaut kur pastāv? Vai ir ļaudis, kas gar šādām lietām strādā?

R. L.: „Jā, pastāv, bet tikai kādā veidā... Katrā stāvā ir dažādas elektroniskas ierīces, bet kas ko noklausās, — to tur lielā slepenībā."

— Tas savā ziņā ļoti grūti: dzīvot Ņujorkā, kur viss kas pieejams, sasniedzams, bet tomēr jāturas pašam savā grupā?

R. L.: „Jā, tāpēc ka cilvēkus iebaida. Piemēram, tā: tikko iebrauc Ņujorkā, tad speciāli sievietēm vienām, visu darbinieku sievām, sarīko sapulces, kuŗās aicina biežāk nākt uz padomju misiju, kur rāda padomju filmas. Aicina neskatīties amerikāņu filmas, jo tās ir riebīgas, perversas, ļoti daudz seksa un noziegumu. Otrkārt, aicina piedalīties pašdarbībā. Vispār cenšas cilvēku nodarbināt tā, lai viņam nekas nepaliktu personīgai dzīvei. Ir sapulces, ir nepārtraukti sanāksmes, katru cilvēku iesaista pašdarbībā, lai viņš varētu būt misijā, lai vairāk nodarbotos pats ar sevi. Cenšas ieteikt, lai uz veikaliem neiet vienatnē, lai iet vairākas sievietes kopā, jo citādi veikalos somā varot slepeni ielikt kādus pirkumus un pēc tam pateikt, ka tie zagti, radot lielas nepatikšanas. Starp citu, padomju kolonijā ļoti bieži bijuši gadījumi, kad sievietes tiešām arī aiziet uz veikalu un kaut ko nozog, bet sapulcēs šādus gadījumus pēc tam tad pārvērš par provokāciju pret nabaga padomju sievietēm."

— Kas notiek ar bērniem? Vai ir daudzas ģimenes ar bērniem? Tiem tad ir sava skola, jā?

R. L.: „Ģimenes ar bērniem skolas vecumā novieto Riverdēlas dzīvojamā masīvā, padomju mājā, vai arī Aeroflot mājā, kas nav speciāli padomju celta, bet ir amerikāņu māja. Tur dzīvo ļoti daudz no Aeroflot personāla. Vispār padomju cilvēkiem ieteic dzīvot vienkopus, neieteic dzīvot kaut kur atsevišķi, pašiem meklēt dzīvokļus. To var atļauties tikai vai nu ļoti augsti priekšnieki vai tādas uzticamas personas, kam varbūt jāsatiekas ar kādiem amerikāņiem, un lai tos nenovērotu pārējie, jo, kā instrukcijās teikts, vienai ģimenei par otru vienmēr jāziņo, ja redz, ka kaut kas neatbilstu „padomju dzīves ētikai".

— Nu, bet kā ar bērniem, vai tad tos var noganīt tā, lai tie tomēr neskatītos televīziju?

R. L.: „Ar bērniem, jāsaka, ir diezgan lielas grūtības. Bērni tomēr televīziju skatās. Bērni paliek bērni, vecāki bieži vien strādā. Riverdēlā bija pat tādi notikumi, ka aizliedza bērniem pa dienu skatīties televīziju un gāja pat pārbaudīt, vai tie neskatās. Tomēr visu šo pasākumu nevarēja dzīvē īstenot. Bērni ļoti nedarbīgi; padomju bērni apzog padomju dzīvokļus. Bijušas lielas nepatikšanas, daudz ģimeņu aizsūtītas atpakaļ uz Pad. savienību tikai bērnu dēļ. Pagājušā gadā skolas autobusā bērni uzspridzināja paštaisītu bumbu..."

— Ar kādu nodomu, vai tāpat aiz palaidnības?

R. L.: „Viņi jau droši vien nevienu negribēja traumēt, bet tas tomēr ir tāds liels izklaidēšanās prieks..."

— Vai bieži notiek gadījumi, kad kāds no padomju grupas izvēlas pieprasīt politiskā azīla tiesības, jeb vai tādi gadījumi, kā ar jums, ir diezgan reti?

R. L.: „Tas ir tiešām diezgan rets gadījums. Es domāju tādēļ, ka Ņujorkā lielāko daļu ir tieši krievi. Ne latviešu, ne igauņu, — ir, mēs ar vīru pazīstam vienu igauni, kas tagad saņēmis sodu par spiegošanu, — —bet maz ir baltkrievu, maz ukraiņu, kaut arī viņiem ir savas misijas. Es to izskaidroju tā, ka krievi lielāko daļu tomēr paliek krievi, viņi savā ziņā patrioti, kaut arī bieži ir tieši Krievijas patrioti. Viņi atbalsta savu politiku, viņi bieži vien arī saprot, ka šī politika ir absolūti nepareiza, un to kritizē, bet viņi nevar tomēr atstāt savu „mātušku" — dzimteni."

— Bet Apvienoto Nāciju gaisotne taču ir taisni tāda ļoti pavedinoša padomju pilsoņiem, jo tur daudz pūļu veltī, lai cilvēki draudzētos savā starpā; teiksim, tur katru vakaru notiek nez cik viesību un pieņemšanu: vai tad padomju misijas darbinieki tur nepiedalās jeb vai piedalās tikai paši augstākie?

(Turpmāk beigas)